

**PRIF GWNSTABL HEDDLU GOGLEDD CYMRU
DATGANIAD O GYFRIFON
2020 – 2021**

Tabl o'r Cynnwys

Adroddiad Naratif	3
Datganiad o'r Cyfrifoldebau dros y Datganiad o Gyfrifon	20
Gwariant Dadansoddiad o Wariant a Chyllid	21
Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr	22
Datganiad Symudiadau yn y Cronfeydd Datganiad	23
Mantolen	24
Datganiad Llif Arian	25
Nodiadau Ddatganiad Cyfrifon y Prif Gwnstabl	26
PCyfrif Cronfa Bensiwn yr Heddlu	45
Datganiad o Bolisiâu Cyfrifyddu Datganiad o Bolisiâu Cyfrifyddu	46
Rhestr o Dermau	61
Adroddiad archwilydd annibynnol ar gyfer Archwilydd Cyffredinol Cymru	79

Adroddiad Naratif

Cyfrifon y Prif Gwnstabl - Cyflwyniad gan y Prif Gwnstabl, Carl Foulkes

Mae'n ffrainc cael bod yn Brif Gwnstabl Heddlu Gogledd Cymru ac ysgrifennaf y cyflwyniad hwn i'n Adroddiad Cyfrifon Blynyddol gan wybod mai un o fy mhrif ddyletswyddau yw i sicrhau bod yr adnoddau o dan fy nghyfrifoldeb yn cael eu defnyddio mor effeithiol ac yn effeithlon â phosib wrth i ni geisio cyflenwi y gwasanaeth plismona gorau y gallwn i gymunedau Gogledd Cymru. Pwysleisiwyd hyn yn ystod 2020-2021 wrth i ni wynebu yr heriau gwahanol oherwydd Covid-19 wrth wasanaethu a diogelu ein cymunedau ac rwyf yn falch iawn o'r ffordd yr ydym wedi gwneud y defnydd gorau o'r adnoddau sydd gennym.

Mae Heddlu Gogledd Cymru yn ardal o harddwch, amrywiaeth a diwylliant gyda chymysgedd o drigolion sy'n gweithio yma a rhai sy'n ymweld. Fel heddlu, rydym yn chwarae rôl bwysig yn cefnogi a diogelu pob rhan o'r gymuned ac mae Covid-19 wedi cyflwyno sawl her i ni dros y flwyddyn.

Roedd rhai o'r heriau a wynebwyd gennym dros y 12 mis diwethaf yn gysylltiedig i'n lleoliad unigryw: gyda phoblogaeth o tua 0.7m, mae ardal Heddlu Gogledd Cymru yn cynnwys chwe sir sef Gwynedd, Ynys Môn, Conwy, Sir Ddinbych, Sir y Fflint a Wrecsam ac yn cael ei wasanaethu gan Fwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr Gwasanaeth Tân ac Achub Gogledd Cymru a'r Gwasanaeth Ambiwlans. Mae'r ardal hefyd yn cael ei gwasanaethu gan yr Ymddiriedolaeth Prawf Genedlaethol ac Ymddiriedolaeth Gwasanaeth Ambiwlans Cymru.

Mae'r ardal yn cynnwys ardaloedd trefol a gwledig gan gynnwys dwy ddinas, Parc Cenedlaethol Eryri, dau borthladd o bwys sef Caergybi ym Môn a Mostyn yn Sir y Fflint, rhanbarthau diwydiannol a nifer o drefi prysur, llawer ohonynt yn denu nifer fawr o dwristiaid yn ystod misoedd yr haf a chyfnodau prysur eraill.

Mae 2020-21 wedi cadarnhau os ydym am gyflenwi ein rôl o gefnogi a diogelu pob rhan o'n cymuned i'r lefelau yr ydym yn anelu atynt – waeth beth yw'r her yr ydym yn ei wynebu - yna mae'n rhaid i ni sicrhau ein bod yn defnyddio ein hadnoddau mewn modd sy'n caniatáu i ni gyflawni yn y modd mwyaf effeithiol ar ein strategaeth. I gloi, ni fyddai cyflwyniad gennyf i yn gyflawn heb i mi ddiolch i'r tîm ehangach yn Heddlu Gogledd Cymru am eu hymdrechion diflino dros y flwyddyn ddiwethaf.

Cyfrifon y Prif Gwnstabl - Adroddiad Naratif gan Gyfarwyddwr Cyllid ac Adnoddau, Seb Phillips

CYFLWYNIAD

Yn anochel mae cyflwyniad y Prif Gwnstabl yn rhoi Covid-19 fel ffactor allweddol yn gyrru digwyddiadau dros flwyddyn ariannol 2020-21. Serch hynny, mae ganddo bwmpas ehangach ac mae'r adroddiad naratif yn canolbwyntio yn unswydd ar yr agwedd honno. Serch hynny, nod yr adroddiad yw darparu sylwebaeth o gwmpas sut y mae adnoddau wedi cael eu defnyddio gan y sefydliad i gyflawni eu canlyniadau delfrydol a chyflawni ar eu strategaethau er gwaethaf y cyd-destun y mae wedi ei wynebu. Roedd yn atebol i graffu annibynnol gan ein harchwilwyr allanol penodedig a'r nod yw cynhyrchu adroddiad sy'n deg, yn gytbwys ac yn ddealladwy.

I'r diben hwnnw mae'r adroddiad naratif yn dechrau drwy egluro cyfrifoldebau Comisiynydd yr Heddlu a Throsedd a'r Prif Gwnstabl ar Strategaeth Flaenoriaethol, Perfformiad Gweithredol ac Ariannol, y Dyfodol a chynnwys pwysig yn ymwneud â phrif datganiad i'r brif Datganiad Cyfrifon ac yna ei ddilyn gyda'r adroddiad.

Gan adolygu'r perfformiad ariannol yn benodol, mae angen cyfeirio ffigyrau allanol i'r adroddiad hwn i gyflenwi dadansoddiad cyffredinol o'r sefyllfa. Mae'r Cod Ymarfer ar Gyfrifyddu Awdurdodau Lleol yn y Deyrnas Unedig 2020 - 2021 (CIPFA/LASAAC) yn rhoi arweiniad i ni ar sut y dylem baratoi ein cyfrifon i gydymffurfio â Safonau Adrodd Ariannol Rhyngwladol, ac hefyd yn unol â deddfwriaeth, sy'n gofyn i ni ddangos mantolen cronfeydd y trethdalwyr (arian wrth gefn a ellir eu defnyddio) ar ddiwedd y flwyddyn ariannol.

Tra bod rhaid i ni gydymffurfio gyda'r gofynion hyn wrth baratoi ein Datganiad Cyfrifon ar gyfer y bwmpas o osod treth y cyngor a monitro ein hincwm a'n gwariant, gallwn fesur ein perfformiad ariannol yn y flwyddyn drwy gymharu ein cyllideb gyda ein alldro (incwm gwirioneddol a gwariant yn y flwyddyn) a'r effaith ar y gronfa wrth gefn ddefnyddiadwy ar lefel Grŵp.

Mae adolygiad perfformiad ariannol yn yr adran ganlynol sy'n dilyn dadansoddiad perfformiad yn erbyn y ffigyrau ariannol ac hefyd yn gwneud nifer o ffigyrau sy'n gallu cael eu cyfeirio yn ôl i Ddatganiadau Cyfrifon y Grŵp 2020-2021 (yn hytrach na'r Prif Gwnstabl).

Teimlir bod paratoi yr adroddiad naratif yn y ffordd yma yn cynnig mewnlwg i sylwedd perfformiad ariannol yr Heddlu dros y flwyddyn ariannol 2020 - 2021.

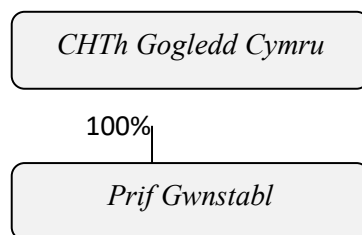
Yn dilyn arweiniad y Prif, hoffwn hefyd fynegi fy niolch i dîm ehangach Heddlu Gogledd Cymru. Nid fu dewis gennym ond addasu i'n hamgylchedd a gweithio yn wahanol y llynedd ond mae ymroddiad y tîm i weithio ar ein strategaeth ehangach ac amcanion penodol wedi bod yn ddiflino.

LLYWODRAETHU A CHYFRIFOLDEBAU

Mae 2020-2021 yn nodi'r nawfed flwyddyn ers cyflwyniad Comisiynwyr Heddlu a Throsedd yng Nghymru a Lloegr yn dilyn gweithrediad Deddf Diwygio'r Heddlu a Chyfrifoldeb Cymdeithasol 2011.

Mewn egwyddor, mae'r Ddeddf wedi sefydlu'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Prif Gwnstabl fel corfforaethau undyn, gyda'r ddau'n endidau cyfreithiol ar wahân sy'n gallu cyflogi staff, llunio cytundebau a chymryd rhan mewn achosion cyfreithiol. Cyfrifoldeb y Comisiynydd Heddlu a Throsedd yw sicrhau bod yr heddlu yn effeithiol ac yn effeithlon a bydd yn comisiynu'r Prif Gwnstabl i wneud hyn. Mae'r Ddeddf hefyd wedi sefydlu Paneli'r Heddlu a Throsedd ar gyfer pob ardal blismona sydd yn gyfrifol am ddal y Comisiynwyr yr Heddlu a Throsedd yn atebol am eu penderfyniadau a'u gweithredoedd.

Yn ymarferol, mae'n ofynnol i'r corfforaethau undyn baratoi eu Datganiad o Gyfrifon statudol endid sengl ar wahân, yn unol â'r Cod Ymarfer ar gyfer Cadw Cyfrifon Awdurdodau Lleol a'r Safonau Hysbysu Ariannol Rhyngwladol perthnasol. Mae hefyd yn ofynnol i'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd gynhyrchu set o Gyfrifon Grŵp. Mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn cael ei adnabod fel y sefydliad daliannol ac ystyrir y Prif Gwnstabl yn endid sydd yn eiddo'n llawn i'r sefydliad daliannol. Mae adolygiad manylach o'r trefniadau llywodraethu sydd ar waith wedi'i gynnwys yn ddiweddarach yn y ddogfen hon ar ffurf y Datganiad Llywodraethu Blynnyddol ond nodir natur strwythur y grŵp yn y ddeddfwriaeth ac mae'r gwaith o baratoi cyfrifon y grŵp yn unol ag arfer cyfrifyddu statudol.

Mae'r Datganiad Cyfrifon ar gyfer 2020-2021 yn rhoi darlun o sefyllfa ariannol y grŵp ar 31 Mawrth 2021 ynghyd â chrynodeb o'r incwm a'r gwariant yn ystod y flwyddyn hyd 31 Mawrth 2021.

ADOLYGIAD PARTNERIAETHAU STRATEGOL GOGLEDD CYMRU

Mae amcanion allweddol a blaenoriaethau perfformiad wedi eu gosod yn y Cynllun Heddlu a Throsedd 2017-2021 Datblygwyd y blaenoriaethau yn y cynllun mewn ymateb i'r meysydd sy'n wynebu'r bygythiad, risg a'r niwed mwyaf yng Ngogledd Cymru yn dilyn proses ymgynghori helaeth.

Roedd etholiadau'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd i fod i gael eu cynnal ym mis Mai 2020 ond cawsant eu gohirio, oherwydd y pandemig COVID tan Fai 2021. Cadarnhaodd Cynllun Ymateb i COVID y Comisiynydd y byddai'r blaenoriaethau a nodwyd yng Nghynllun yr Heddlu a Throsedd 2017-2021 yn parhau yn eu lle.

Y meysydd blaenoriaeth hyn a nodwyd yng Nghynllun yr Heddlu a Throsedd 2017-2021 yw:

- Cam-drin Domestig
- Caethwasiaeth Fodern
- Trosedd Trefnedig
- Cam-drin Rhywiol
- Cyflawni Cymdogaethau Diogelach

Fel rhan o weledigaeth y Prif Gwnstabl o wneud Gogledd Cymru y lle mwyaf diogel yn y DU gosodwyd y tair ardal flaenoriaeth ychwanegol:

- Trosedd Effaith Mawr gan gynnwys Trais Difrifol
- Trin cysylltiadau ac ymateb
- Diogelwch y Ffordd

At hynny, fel rhan o gynllun ymateb COVID, nododd y Comisiynydd bum pwynt ffocws arall er mwyn delio â'r sefyllfa frys, sef:

1. Sicrhau bod gan y Prif Gwnstabl adnoddau digonol i ymateb i'r argyfwng
2. Sicrhau, ar ran ein cymunedau bod yr heddlu yn ymateb mewn ffyrdd sy'n angenrheidiol, digonol, cymesur ac yn foesol (yn dwyn i gyfrif)
3. Hwyluso partneriaeth effeithiol ymhlith asiantaethau a grwpiau yn gweithio ym maes diogelwch cymunedol a chyfiawnder troseddol
4. Gwasanaethau comisiynu, yn enwedig ar gyfer dioddefwyr trosedd gan gynnig grantiau ar gyfer pwrpasau plismona a lleihau niwed
5. Sicrhau bod iechyd tymor hir Heddlu Gogledd Cymru yn cael ei ddiogelu drwy fonitro cynllun a gweithgareddau adfer y sefydliad y tu hwnt i argyfwng Covid-19.

Gyda'r blaenoriaethu cyffredinol wedi eu gosod gan y Comisiynydd, bydd Cynllun Cyflawni'r Prif Gwnstabl yn gosod gweithrediadau penodol Heddlu Gogledd Cymru i gyflenwi'r blaenoriaethau hyn. O bwys yw'r pwysigrwydd o weithio mewn partneriaeth i fynd i'r afael â nhw.

Mae holl feysydd blaenoriaeth yn cyflwyno problemau sydd tu hwnt i blismona a gellir ond cyflwyno ymateb effeithiol fel yr adlewyrchir isod:

Mae Cynllun Heddlu a Throsedd 2017-2021 a Chynllun ymateb COVID ar gael ar wefan y Comisiynydd <https://www.northwales-pcc.gov.uk>

Amlinellir 'cynllun ar dudalen' y Prif Gwnstabl ar gyfer 2020-2021 isod:

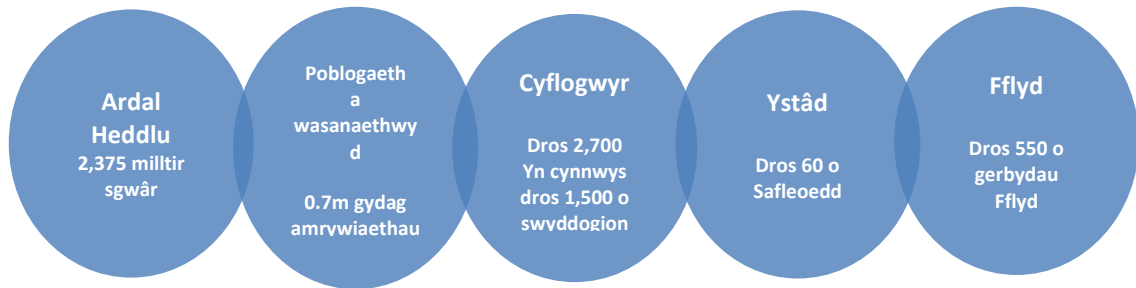
 <p>HEDDLU GOGLEDD CYMRU NORTH WALES POLICE</p>	<p>Our Vision - what we aspire to Making North Wales the safest place in the UK</p>	<p>Plan on a Page 2020/21</p>		
<p>Our Public - who we serve</p> <p>With a focus on public engagement:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Public have confidence in North Wales Police • Victims get a quality service 				
<p>Policing Delivery - what we do</p> <table border="1"> <tr> <td data-bbox="118 1397 580 1630"> <p>Prevent Crime and Pursue Offenders</p> <p>With a focus on priority crime:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Domestic Abuse • Modern Slavery • Serious and Organised crime • Sexual Abuse including Child Sexual Exploitation • High impact crime including knife crime, gun crime, robbery and burglary </td> <td data-bbox="580 1397 1050 1630"> <p>Protect Communities</p> <p>With a focus on problem solving:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Respond effectively • Provide Safe Roads • Preventative Policing • Use Police Powers Proportionately • High Investigative standards </td> </tr> </table>		<p>Prevent Crime and Pursue Offenders</p> <p>With a focus on priority crime:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Domestic Abuse • Modern Slavery • Serious and Organised crime • Sexual Abuse including Child Sexual Exploitation • High impact crime including knife crime, gun crime, robbery and burglary 	<p>Protect Communities</p> <p>With a focus on problem solving:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Respond effectively • Provide Safe Roads • Preventative Policing • Use Police Powers Proportionately • High Investigative standards 	
<p>Prevent Crime and Pursue Offenders</p> <p>With a focus on priority crime:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Domestic Abuse • Modern Slavery • Serious and Organised crime • Sexual Abuse including Child Sexual Exploitation • High impact crime including knife crime, gun crime, robbery and burglary 	<p>Protect Communities</p> <p>With a focus on problem solving:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Respond effectively • Provide Safe Roads • Preventative Policing • Use Police Powers Proportionately • High Investigative standards 			
<p>Internal - how we deliver</p> <table border="1"> <tr> <td data-bbox="118 1677 580 1899"> <p>People, Learning and Growth</p> <p>With a focus on digital innovation:</p> <ul style="list-style-type: none"> • People are engaged and their wellbeing is supported • People have the right skills and are in the right place • People support and deliver organisational improvement and in particular digital innovation • Our workforce is representative </td> <td data-bbox="580 1677 1050 1899"> <p>Financial</p> <p>With a focus on value for money:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Budgets are balanced • Efficient use of resources • Effective use of resources </td> </tr> </table>		<p>People, Learning and Growth</p> <p>With a focus on digital innovation:</p> <ul style="list-style-type: none"> • People are engaged and their wellbeing is supported • People have the right skills and are in the right place • People support and deliver organisational improvement and in particular digital innovation • Our workforce is representative 	<p>Financial</p> <p>With a focus on value for money:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Budgets are balanced • Efficient use of resources • Effective use of resources 	
<p>People, Learning and Growth</p> <p>With a focus on digital innovation:</p> <ul style="list-style-type: none"> • People are engaged and their wellbeing is supported • People have the right skills and are in the right place • People support and deliver organisational improvement and in particular digital innovation • Our workforce is representative 	<p>Financial</p> <p>With a focus on value for money:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Budgets are balanced • Efficient use of resources • Effective use of resources 			
<p>gwneud Gogledd Cymru'r lle mwyaf diogel yn y DU making North Wales the safest place in the UK</p>				

PERFFORMIAD GWEITHREDOL

North Wales Police Chief Constable's Statement of Accounts 2020-2021

Yn ystod 2020/2021 parhaodd Heddlu Gogledd Cymru i gyflenwi gwasanaeth plismona effeithiol i'n cymunedau mewn cyfnod heriol. Er gwaethaf yr amgylchiadau unigryw, cadwodd yr heddlu ei ffocws ar werth am arian o ran ei ymateb i Covid-19 a'i ddull ehangach o ddarparu gwasanaethau.

Mae'r sgematig isod yn cynnig arolwg syml o rhai o'r ffeithiau allweddol a ffigyrau yn ymwneud â'r adnoddau sydd angen i gyflenwi Gwasanaeth Plismona Effeithiol:

Llwyddiannau gweithredol dros flwyddyn ariannol 2020-2021:

- yn ymateb i argyfwng y Coronafeirws;
- Recriwtio 62 o Swyddogion ychwanegol i dwf adnoddau, gan gwrdd â'r cynnydd yn Ymgyrch Uplift o ran Swyddogion yn gynnar yn y flwyddyn ariannol.
- Cynyddu adnoddau a'r capasiti a'r gallu cysylltiedig o fewn yr Uned Amddiffyn Pobl Fregus; Sefydlu'r Uned Trosedd Economaidd newydd o fewn yr heddlu; Gwella capasiti a gallu'r heddlu yn y meysydd canlynol:
 - Adnoddau ychwanegol o fewn y Tîm Troseddau Difrifol;
 - Swyddogion Ymateb Ychwanegol;
 - Swyddogion Hyfforddi a Mentora Ychwanegol;
 - Hyfforddiant Ychwanegol a Staff Iechyd a Lles;
 - Swyddogion Cymorth Corfforaethol a Staff Ychwanegol;
 - Swyddogion Cudd-wybodaeth Ychwanegol;
- Cyflenwi buddsoddiad a chynnydd sylweddol mewn perthynas â Thrawsnewid Digidol gan gynnwys newid sylweddol yng ngallu'r heddlu i weithredu mewn modd ystwyth;
- Buddsoddi a chynnydd yn erbyn strategaeth Ystâd yr Heddlu gan gynnwys adnewyddu Gorsaf Heddlu Pwllheli;

Effaith COVID-19

Cafodd effaith Covid 19 a'r cyfnodau cyfyngiadau symud ddeilliodd o hynny effaith fawr ar y galwadau ar Blismona drwy gydol 2020-2021. Nid oedd yr un o'r blaenoriaethau wedi'u nodi gan newidiadau yn y galw na dylanwad llacio'r cyfnod cyfyngiadau symud.

Yn gyffredinol, gostyngodd y galw o ran troseddau o 10% i gyd, gyda'r mathau o droseddau yr effeithiwyd arnynt fwyaf yn fyrgleriaeth breswyl, troseddau cerbydau, troseddau rhywiol, a thrais. Er bod cam-drin domestig yn cael ei adrodd'n eang yn y cyfryngau fel mater cynyddol o lawer oherwydd y cyfyngiadau symud, amlygodd hyn ei hun mewn galwadau i linellau cymorth, ond nid mewn troseddau a gofnodwyd gan yr heddlu, a oedd yn wir yn genedlaethol yn ogystal ag o fewn Heddlu Gogledd Cymru. Fodd bynnag, o ran y cyfnod cyfyngiadau symud cyntaf ym mis Mehefin 2020, cafwyd cynnydd cychwynnol yn lefelau adrodd am gam-drin domestig, a oedd yn cynnwys nifer fawr o droseddau hanesyddol ac ychwanegol a riportwyd, gan gefnogi'r farn bod y rhain wedi'u lleihau yn ystod y cyfnod cyfyngiadau symud.

Nid effeithiwyd ar fyrgleriaeth breswyl yn yr un modd wrth leddfu'r cyfnod cyfyngiadau symud, ac mae'n dal i gael ei atal am y tro; o bosibl oherwydd y lefelau uwch o waith cartref sy'n parhau.

Un peth a gynyddodd yn ystod cyfnodau'r cyfyngiadau symud oedd ymddygiad gwrthgymdeithasol, gydag anghydfodau cymdogaeth yn dod yn ffactor cynyddol.

Fel y rhagwelwyd, lleihawyd digwyddiadau ar y ffyrdd yn ddramatig o dan amodau'r cyfyngiadau symud, ond dychwelodd i'r lefelau arferol yn gyflym pan llaciwyd y cyfyngiadau.

Mae amseroedd ymateb i ddigwyddiadau â blaenoriaeth uniongyrchol wedi gwella yn ystod cyfnodau'r cyfyngiadau symud oherwydd llai o ddigwyddiadau.

Diogelwch cyhoeddus a hyder

Cynhaliwyd yr arolwg blynyddol ar hyder y cyhoedd ym mis Medi a mis Hydref 2020 ac yn ogystal â'r cwestiynau arferol am ganfyddiad y cyhoedd o blismona, roedd yn cynnwys cwestiynau ychwanegol am Blismona'r cyfnodau cyfyngiadau symud Covid 19.

- Roedd dros 9 o bob 10 (93%) o drigolion yn hyderus yn Heddlu Gogledd Cymru yn gyffredinol, sy'n sylweddol uwch o 4 pwynt canran o gymharu ag arolwg 2019 (89%).
 - Roedd mwy na 9 o bob 10 (92%) o drigolion yn teimlo'n ddiogel rhag trosedd ac anhrefn yng Ngogledd Cymru yn gyffredinol; gydag ychydig dros draean (36%) yn teimlo'n ddiogel iawn, a dim ond 6% oedd ddim yn teimlo'n ddiogel.

Mae cyfran y preswylwyr a oedd yn teimlo'n ddiogel yn sylweddol uwch o 6 phwynt canran o gymharu ag arolwg 2019 (86% yn 2019).
 - Mae cyfran y trigolion sy'n teimlo bod Gogledd Cymru yn fwy diogel na gweddill y DU wedi cynyddu'n sylweddol 8 pwynt canran i 80%, o'i gymharu ag arolwg 2019 (72% yn 2019).
 - Roedd saith o bob deg (70%) o drigolion yn teimlo bod yr heddlu wedi taro cydbwysedd da o ran cymhwyso rheolau a rheoliadau cyfyngiadau COVID-19. Roedd tua chwarter (23%) yn anghytuno – gyda'r rhan fwyaf yn dadlau bod yr heddlu wedi bod yn rhy drugarog (20%), er bod detholiad bach (3%) yn dweud eu bod wedi bod yn rhy llym.

Bu galw sylweddol, ac ar adegau gwahanol iawn, ar wasanaeth yr heddlu yn 2020-2021 o dan gyfyngiadau COVID yn ogystal ag ymdrin â'r bygythiadau mewn troseddau terfysgaeth, camfanteisio rhywiol a seiberdroseddu. Yn ystod 2020-2021 bu'n rhaid i'r Heddlu ail-alinio ei flaenoriaethau i ddelio â gofynion plismona COVID, gan ddiogelu'r rhai sy'n fregus mewn cymdeithas yn unol â'r blaenoriaethau yng Nghynllun yr Heddlu a Throsedd 2017-2021.

Mae heriau'n dal i fodoli i Wasanaeth yr Heddlu oherwydd lefel y toriadau a osodwyd dros y deng mlynedd diwethaf ynghyd ag ansicrwydd parhaus ynghylch cyllid y llywodraeth. Mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn parhau i weithredu'r strategaeth gyllidebol i gyflawni'r arbedion angenrheidiol dros y cyfnod. Fel rhan o hyn, mae wedi nodi a chyflwyno £2.358 miliwn o arbedion yn ystod 2020-2021. Fel rhan o'r strategaeth, ystyrir y lefel o gronfeydd wrth gefn a darpariaethau a gedwir yn ddarbodus. Mae'r gronfa wrth gefn cyffredinol o £5.417 miliwn ychydig o dan 3% o'r gwariant refeniw net am y flwyddyn ariannol gyfredol 2021-2022 sydd o fewn yr ystod dderbyniol o 3% i 5% fel y diffinnir yn y Cynllun Ariannol Tymor Canolog.

Mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn creu Adroddiad Blynyddol i fanylu perfformiad ar gyfer y flwyddyn a geir [yma](#)

RISG CORFFORAETHOL

Mae Fframwaith Rheoli Risg ar y Cyd yn cael ei rannu gan Gomisiynydd yr Heddlu a Throsedd a'r Prif Gwnstabl i nodi, gwerthuso a rheoli'r risgiau a wynebwr gan y sefydliadau perthnasol. Mae'r fframwaith yn diffinio'r camau sy'n ofynnol i gael y ddealltwriaeth angenrheidiol i gefnogi penderfyniadau effeithiol.

O dan y gwaith o graffu gan y Cydbwyllgor Archwilio, mae'r Heddlu wedi ceisio datblygu ei fframwaith rheoli risg yn ystod y flwyddyn. Yn ystod y flwyddyn, mae'r cofrestrau risg corfforaethol wedi olrhain y risg newydd, cau'r risg bresennol a hefyd newidiadau yn y lefel risg sy'n digwydd yn ystod y flwyddyn. Mae'r fframwaith rheoli risg ei hun hefyd wedi bod yn destun adolygiad blynyddol a oedd yn cynnwys datblygu datganiad Parodrwydd Risg yr Heddlu, cryfhau'r ddogfennaeth a'r dull gweithredu yn y maes hwn.

Fel y disgwyliid, mae nodweddion risg Pandemig ar gofrestr risg yr Heddlu ac o ystyried digwyddiadau Covid-19 mae cofrestr risg is-Covid-19 hefyd wedi'i chreu a'i monitro yn ystod y flwyddyn.

Ymhlith y Risgiau Corfforaethol allweddol eraill a nodwyd, a olrheiniwyd neu a gaiff eu monitro gan y fframwaith ar y cyd yn ystod 2020-2021 roedd: adnoddau ariannol digonol ar gael i gyflawni cynlluniau gwasanaeth; effeithiau posibl ymadael â'r UE, effaith Covid-19 ar ddarparu gwasanaethau, effeithiau posibl diwygio pensiynau ar draws plismona a risgiau amrywiol eraill sy'n gysylltiedig â digwyddiadau newid busnes.

Mae adolygu, monitro a rheoli'r holl risgiau corfforaethol hyn yn ôl eu teilyngdod yn ystod 2020-21 wedi bod yn arbennig o bwysig o ystyried y cyd-destun anodd a gyflwynwyd gan Covid-19.

CYFLAWNIAD ARIANNOL

Cyllideb 2020-2021

- Gweithredodd Comisiynydd yr Heddlu a Throsedd gyda Chyllideb Refeniw Net o £163.705m ar gyfer 2020-2021 a osodwyd yn ffurfiol mewn cyfarfod o Banel yr Heddlu a Throsedd ar 31 Ionawr 2020 ac roedd yn cyfateb i gynnydd o 6.12% i'r gyllideb refeniw sylfaenol a oedd yn cynnwys:

Cynnydd mewn praeseptau o 4.89%;

- Cynnydd yng nghyllid y Llywodraeth o 7.48% wedi'i gyfeirio at gynyddu nifer y Swyddogion drwy Ymgyrch Uplift;

Paratôdd y Prif Swyddog Cyllid gyflwyniad ac adroddiad ar gyfer y panel yn amlinellu'r cynnig praesept a oedd yn destun craffu yn y cyfarfod. Cymeradwywyd y cynnig praesept yn unfrydol.

Cafodd y cynnydd yn Grantiau'r Llywodraeth ei gyfeirio at recriwtio, hyfforddi, seilwaith a thâl am 62 o Swyddogion Heddlu ychwanegol (Ymgyrch Uplift), gydag unrhyw swm heb ei neilltuo yn 2020-2021 i'w ddefnyddio i ariannu costau Uplift yn y dyfodol, roedd hyn yn cyfateb i £1.577m ar gyfer Gogledd Cymru.

Alldro Refeniw Net 2020-2021 a Throsoglwyddo Net i Gronfeydd Wrth Gefn

Roedd gwariant gweithredu net gwirioneddol ar gyfer 2020-2021 yn alldro o £157.991m gan arwain at drosglwyddiad net o £5.714m i gronfeydd refeniw Grŵp, sef 3.5% o'r Gyllideb Refeniw Net o £163.705m. Rhennir y trosglwyddiad hwn i gronfeydd wrth gefn yn unol â'r isod:

	£m
Cronfeydd wrth Gefn a Glustnodwyd	4.406
Cronfa Wrth Gefn Ymchwiliadau Gwrthdrawiadau Fforensig (FCIN)	1.080
Cronfa Wrth Gefn Cyffredinol	<u>0.228</u>
Trosglwyddo Net i Gronfeydd Wrth Gefn y Grŵp	<u>5.714</u>

Mae'r symudiad net cyffredinol mewn cronfeydd wrth gefn a glustnodwyd wedi'i grynhoi isod:

	£m	£m
Cronfeydd Wrth Gefn a Glustnodwyd ar 31 Mawrth 2020		19.974
Symudiadau wedi'u cynllunio i gronfeydd wrth gefn a glustnodwyd	-0.437	
Cronfeydd wrth Gefn Newydd a Glustnodwyd	3.157	
Cronfa wrth gefn FCIN	1.080	
Rheoli Newid	1.686	
Symudiad Net		5.486
Cronfeydd Wrth Gefn a Glustnodwyd ar 31 Mawrth 2021		25.460

Cyd-destun pellach ar gyfer y symudiad net wrth gefn a Glustnodwyd o £5.486m oedd:

- £0.437m yn symudiad net wedi'i gynllunio ac wedi'i ymrwymo o gronfeydd wrth gefn a glustnodwyd;
- £3.157m yn cael ei ariannu'n bennaf o gyllid y Llywodraeth ar gyfer digwyddiadau yn y dyfodol, sef Ymgyrch Uplift o £1.577m; Rhwydwaith Gwasanaethau Brys (ESN) £0.158m; Adfer o COVID a COVID £0.597m a Fframwaith Cymwysterau Addysg yr Heddlu (PEQF) £0.325m; a hefyd £0.500m o oedi wrth wariant ar hyfforddiant oherwydd COVID yn mynd i'r Gronfa Hyfforddiant;
- £1.080m yn ymwneud â chyfraniadau at gronfeydd wrth gefn a glustnodwyd yn ymwneud â'r Rhwydwaith Ymchwilio i Wrthdrawiadau Fforensig y mae Heddlu Gogledd Cymru yn ei gynnal ar ran yr holl ardaloedd Plismona;
- £1.738 yw'r cyfraniad net i'r gronfa Rheoli Newid wrth gefn;

Mae'r cynnydd o £0.228m i'r Gronfa Gyffredinol yn cynrychioli'r swm sydd ei angen i sicrhau bod y gronfa gyffredinol yn cael ei chynnal ar y lefel isaf o 3% o'r gyllideb refeniw net.

Dadansoddiad o Alldro yn erbyn Cyfanswm Gwariant Gweithredol a Gyllidwyd

Cynyddodd gwariant gweithredu ar gyfer y flwyddyn 4.1% o'i flwyddyn flaenorol i £157.991m (2020-2021:£152.743m), fodd bynnag, yn gyffredinol roedd amrywiant tanwariant o £4.813m i wariant gweithredu wedi'i gyllidebu o £162.804m. Esbonnir yr amrywiant hwn ymhellach isod.

	£m
Gorwariant tâl gweithwyr	0.735
Tanwariant arall ar weithwyr	-1.024
Tanwariant Pensiwn Uniongyrchol	-0.309
Tanwariant adeiladau	-0.663
Tanwariant trafndiaeth	-0.668
Chwyddiant a Thanwariant Cyffredinol wrth Gefn	-0.250
Tanwariant arall nad yw'n staff	-0.403
Incwm ychwanegol ac ailgodi tâl	-0.616
Grantiau Penodol Ychwanegol a Dderbyniwyd	<u>-1.615</u>
Cyfanswm tanwariant refeniw	-4.813

Darperir y sefyllfa alldro ar wariant ac ariannu yn y tabl isod gydag esboniad pellach o'r amrywiannau allweddol i'w dilyn:

PRESENNOL 2019-2020 £m			CYLLIDEB 2020-2021 £m	PRESENNOL 2020-2021 £m	AMRYWIANT + (-) £m
132.819	COSTAU GWEITHWYR		140.264	139.975	-0.289
2.833	PENSIYNAU'R HEDDLU		3.771	3.462	-0.309
33.817	COSTAU RHEDEG I RAI NAD YDYNT YN STAFF		36.246	34.159	-2.087
2.998	CYLLID CYFALAF		4.688	4.799	0.111
1.460	CYLLID CYFALAF O GRONFEYDD WRTH GEFN		0.000	0.000	0.000
4.303	CRONFA DIOGELWCH CYMUNEDOL Y COMISIYNYDD A PHARTNERIAID		5.208	5.200	-0.008
0.000	FCIN		1.306	1.306	0.000
-25.487	INCWM		-28.679	-30.910	-2.231
152.743	GWARIANT GWEITHREDU		162.804	157.991	-4.813
2.184	TROSLWYDDIADAU I/O GRONFEYDD WRTH GEFN A GLUSTNODWYD (REV)		0.901	5.486	4.585
-1.460	TROSLWYDDIADAU I/O GRONFEYDD WRTH GEFN A GLUSTNODWYD (CAP)		0.000	0.000	0.000
0.797	TROSLWYDDIAD I'R/-O'R GRONFA WRTH GEFN GYFFREDINOL		0.000	0.228	0.228
154.264	GWARIANT NET		163.705	163.705	0.000
ARIENNIR GAN:					
73.234	CYFANSWM GRANTIAU		78.715	78.715	0.000
81.030	PRAESEPT Y DRETH CYNGOR		84.990	84.990	0.000
154.264	CYFANSWM ARIANNU		163.705	163.705	0

Dadansoddiad Pellach o Alldro Refeniw – Tanwariant £4.813m

Dyma'r prif resymau dros y tanwariant a amlinellir:

Costau gweithwyr – Talu Gorwariant £0.735m

Cyflawnwyd y targed o recriwtio tuag at y cynnydd yn Ymgyrch Uplift yn gynnar a'i gynnal drwy gydol y flwyddyn. Rhoddwyd recriwtio ychwanegol wedi'i gynllunio uwchlaw'r targed ar waith yn ystod y flwyddyn er mwyn cyrraedd y nifer targed o Swyddogion yn gynnar yn 2021-22, a oedd yn cynnwys rhai trosglwyddiadau. Arweiniodd hyn at gostau uwch o'u cymharu â'r gyllideb wreiddiol.

Roedd swyddi gwag staff yn cael eu cadw i'r lleiafswm drwy gydol y flwyddyn, gyda staff asiantaeth ychwanegol yn cael eu cyflogi i dalu am waith ychwanegol yn ymwneud â phandemig COVID.

Costau arall gweithwyr - Tanwariant £1.024m

Mae'r mwyafrif o'r tanwariant yn ymwneud â hyfforddiant (£0.738m). Rhoddwyd moratoriwm hyfforddi ar waith yn ystod y cyfnod cyfyngiadau symud cyntaf a gostyngodd hyfforddiant allanol yn sylweddol yn ystod y flwyddyn gyfan. Bu tanwariant goramser o £0.145m gan fod lefelau staffio yn uchel ac absenoldeb yn isel yn ystod y flwyddyn. Roedd cydbwysedd y tanwariant yn ymwneud â lwfansau.

Costau Pensiwn Uniongyrchol – Tanwariant £0.309m. Roedd hyn yn ymwneud yn bennaf â 3 yn llai o Ymddeoliadau Afiechyd na'r gyllideb.

Costau rhedeg y rhai nad ydynt yn Staff

Dadansoddir y prif amrywiannau isod:

- **Adeiladau - Tanwario £0.663m**
Gohiriwyd gwaith penodol o £0.394m. Roedd cyllidebau ynni yn cael eu tanwario £0.140m oherwydd cyfuniad o ddefnydd a sefydlogrwydd prisiau. Deilliodd tanwariant o £0.110m o ganlyniad i ostyngiad yn y tâl PFI sy'n ymwneud â'r Gronfa Cylch Bywyd a oedd gynt yn cael ei dal gan ddarparwyr PFI.
- **Trafnidiaeth - Tanwario £0.668m**
Roedd tanwariant lwfansau Car a Theithio o £0.227m wrth i swyddogion a staff weithio gartref, gyda llai neu ddim teithio i gyfarfodydd. Roedd costau rhedeg cerbydau yn cael eu tanwario £0.441m, ac roedd £0.329m ohono'n ymwneud â chostau tanwydd wrth i brisiau tanwydd a defnydd mewn rhai ardaloedd fod yn is na'r gyllideb.
- **Chwyddiant a Thanwariant Cyffredinol wrth Gefn - Tanwariant £0.250m**
Cynhaliwyd cyllideb wrth gefn yn ôl rhag ofn y bydd unrhyw ofynion nad ydynt yn ofynion COVID yn chwarter 4 pe baent wedi dod i'r amlwg. O ystyried nad oeddent yn cael eu hailgyfeirio i dalu am gostau COVID ychwanegol yn hytrach nag ariannu'r costau hyn o gronfeydd wrth gefn.
- **Tanwariant arall nad yw'n staff - £0.403**
Mae nifer o benawdau tanwariant gan gynnwys Lifrai, Deunydd Ysgrifennu, a chostau eraill sy'n gysylltiedig â throsteddu wrth i ofynion gweithredol newid.

Incwm - Incwm ychwanegol £2.231m.

Mae eitemau arwyddocaol sy'n gyrru'r amrywiant yn cynnwys:

- **Secondiadau ac incwm taliadau ail-dalu - £0.464m** yn fwy na'r gyllideb.
- **Incwm arall - £0.308m** uwch na'r gyllideb wrth i incwm wella yn ail hanner y flwyddyn.
- **Incwm grant ychwanegol - £1.615m** cyhoeddi C4 gan gynnwys grantiau COVID, ESN; a hawliadau ychwanegol a ddyfarnwyd ar gyfer SCCH a grantiau Diogelwch. Derbyniwyd cyfanswm o £1.468m o grantiau COVID i gefnogi gweithgareddau gweithredol.

Swyddfa'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd - Tanwariant o £0.102m

Uchod mae cost Swyddfa'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd. Y gyllideb ddiwygiedig ar gyfer y flwyddyn oedd £0.930m a'r alldro oedd £0.828m. Roedd y tanwariant yn ymwneud yn bennaf â bod rôl y Dirprwy Gomisiynydd yn wag; roedd tanwariant sylweddol eraill yn cael ei brofi mewn costau teithio a rhedeg swyddfeydd, gan fod yr holl staff yn gweithio gartref ac nad oeddent yn teithio i gyfarfodydd.

Mae Swyddfa'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn gyfrifol am wasanaethau comisiynu i gefnogi'r cynllun Heddlu a Throsedd sy'n dod i gyfanswm o £5.2m yn 2020-2021. Ariannwyd hyn o gyllideb a grantiau Diogelwch Cymunedol y Comisiynydd gan gynnwys grant y Weinyddiaeth Gyfiawnder i gefnogi dioddefwyr troseddau, a chan Lywodraeth Cymru ar gyfer y rhaglen VAWDASV. Gweinyddwyd y gwariant hwn gan Swyddfa'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn ystod y flwyddyn ariannol.

Rhwydwaith Ymchwilio Gwrthdrawiadau Fforensig FCIN

Mae Heddlu Gogledd Cymru wedi cytuno i gynnal yr FCIN er mwyn gallu achredu ymchwiliadau gwrthdrawiadau yn genedlaethol. Mae pob ardal Blismona yng Nghymru a Lloegr wedi llofnodi cytundeb cydweithio sy'n cynnwys ariannu'r FCIN.2020-2021 oedd y flwyddyn gyntaf ar gyfer FCIN, roedd cyfraniadau a throsglwyddo arian blaenorol yn fwy na'r costau o £1.080m, mae'r swm hwn wedi'i neilltuo o fewn y cronfeydd wrth gefn i ariannu costau FCIN yn y dyfodol a lywodraethir gan Fwrdd Cenedlaethol FCIN.

Dadansoddiad Pellach o Ariannu Cyfalaf

Y Gyllideb Gyfalaf gwreiddiol oedd £9.906m, gan gynnwys y parhad o 2019-20 cynyddodd hyn i £12.677m ar ddiwedd chwarter 1. Oherwydd nifer o resymau fel y nodir isod, a chan gynnwys effaith COVID ar adnoddau mewnol ac allanol, gostyngwyd yr amcanestyniad i £8.491m ar ddiwedd chwarter 2 ac yna i £6.087m ar ddiwedd chwarter 3.

Y gwariant gwirioneddol oedd £5.258m.

Ceir crynodeb isod:

Alldro Cyfalaf 2020-2021	2020-2021	2020-2021	2020-2021	2020-2021	2020-2021	2020-2021
	Gwreiddiol	Gwreiddiol gyda C/F	Adolygwyd C2	Adolygwyd C3	Presennol	Amrywiant o'ch C3
	Cyllideb £000	Cyllideb £000	Cyllideb £000	Cyllideb £000	£000	£000
Cyfanswm Gwaith Adeiladu	4,529	4,701	2,911	1,889	1,669	-220
Cyfanswm Cerbydau ac Offer Eraill	2,231	2,807	2,417	2,033	1,727	-306
Gwybodaeth Technoleg Gwybodaeth a Chyfathrebu	3,146	5,169	3,163	2,165	1,862	-303
Cyfanswm Gwariant Cyfalaf	9,906	12,677	8,491	6,087	5,258	-829
Grant y Swyddfa Gartref	123	123	123	123	123	0
Cyfraniad Refeniw	2,413	2,553	2,690	2,691	2,846	155
Cronfeydd wrth Gefn a Glustnodwyd	1,608	3,506	1,403	539	0	-539
Derbynebau Cyfalaf	155	203	203	55	88	33
Benthyca ar gyfer Ystadau	4,141	4,440	2,446	1,854	1,459	-395
Benthyca ar gyfer rhaglen newydd	1,466	1,852	1,626	825	742	-83
Cyfanswm y Cyllid	9,906	12,677	8,491	6,087	5,258	-829
Ffynhonnell ariannu						
Ffynonellau allanol	123	123	123	123	123	0
Adnoddau ei hun	4,176	6,262	4,296	3,285	2,934	-351
Dyled	5,607	6,292	4,072	2,679	2,201	-478
CYFANSWM	9,906	12,677	8,491	6,087	5,258	-829

Amlinellir elfennau allweddol y rhaglen gyfalaf sy'n gyrru'r ffigurau isod:

- **Gwaith Adeiladu ac Ystadau** – Y prosiect mwyaf oedd adnewyddu Gorsaf Heddlu Pwllheli, gohiriwyd hyn am 3 mis oherwydd COVID, ond fe'i hailagorwyd ym mis Mai 2021. Cwblhawyd gwaith o fewn adeilad y Pencadlys ym Mae Colwyn. Prynwyd safle ar gyfer Canolfan Comisiynu Cerbydau (VCC) yn chwarter olaf y flwyddyn ariannol ar gyfer datblygiad yn 2021-2022. Cafodd amrywiadau allweddol yn erbyn y gyllideb wreiddiol eu gyrru gan gadw gwariant yn ôl yng nghyswllt Gorsaf Heddlu Caergybi, y VCC newydd a Gorsaf Caernarfon.
- **Cerbydau ac Offer** - Aeth y rhaglen cyfnewid cerbydau yn ei blaen yn dda yn 2020-2021, ar ôl wynebu heriau sylweddol gyda COVID yn effeithio ar ffatrïoedd a danfoniadau, yn ogystal â chymhlethdodau Brexit ar y gadwyn gyflenwi. Cafodd y rhan fwyaf o gerbydau eu danfon cyn diwedd y flwyddyn. Gohiriwyd y gwaith o ddisodli offer penodol ond disgwyliar iddo symud ymlaen yn 2021-2022. Cafodd y rhan fwyaf o gerbydau eu danfon cyn diwedd y flwyddyn. Gohiriwyd y gwaith o ddisodli offer penodol ond disgwyliar iddo symud ymlaen yn 2021-2022.

- **TG a Chyfathrebiadau** – Dechreuwyd rhaglen uwchraddio Digidol a TG drawsbynciol sylweddol yn 2019-2020 a pharhaodd yn 2020-2021. Roedd hyn yn cynnwys cyflwyno gliniaduron personol a chamerau corff ar gyfer swyddogion a oedd gynt yn rhannu offer, prosiectau cenedlaethol, ac uwchraddio a datblygiadau eraill llai o fewn seilwaith yr Heddlu. Mae'r tanwariant o ychydig dros £2m yn 2019-2020 yn adlewyrchu cymhlethdod y rhaglen uchelgeisiol a osodwyd ar ddechrau'r flwyddyn, sy'n cynnwys cysylltiadau agos rhwng y cynlluniau unigol. Mae rhai o'r prosiectau'n cael eu gyrru'n genedlaethol a all arwain at oedi y tu hwnt i reolaeth uniongyrchol yr Heddlu. Mae gwaith ar y rhaglen wedi parhau yn 2020-2021 gyda'r rhaglen yn parhau i fod yn elfen allweddol o gyflawni ei hymateb i COVID a'i strategaeth ehangach. Cafodd y pandemig effaith ar y rhaglen gydag adnoddau'n gorfod cael eu hadleoli i alluogi tua 800 o unigolion ychwanegol i weithio gartref o ddechrau'r cyfnod cyfyngiadau symud. Cafodd yr amrywiannau allweddol yn erbyn y gyllideb wreiddiol eu gyrru gan ohirio'r Ap Symudol a gwariant adnewyddu Ffonau Symudol cysylltiedig â gohirio rhywfaint o wariant mewn perthynas â'r uwchraddio Gorchymyn a Rheoli er gwaethaf cynnydd da. yn erbyn y gyllideb wreiddiol yn cael eu gyrru gan oedi'r gwariant ar ap ffôn symudol yng nghyswllt uwchraddio Gorchymyn a Rheoli er gwaethaf y cynnydd.
- Mae rhai o'r prosiectau'n cael eu gyrru'n genedlaethol a all arwain at oedi y tu hwnt i reolaeth uniongyrchol yr Heddlu.
- Elfen fwyaf y rhaglen TG oedd darparu gliniadur 2 mewn i Swyddogion fel rhan o'r Swyddog Cysylltiedig a Phrosiectau Gweithle Digidol. Roedd rhain yn cael eu gosod yn chwarter ddiwethaf 2019-2020 a gynorthwyodd gyda phlisma COVID, gyda'r prosiectau'n parhau drwy gydol 2020-2021 ac yn agosáu at eu cwblhau.
- Un o'r prosiectau mwyaf oedd y Rhaglen Galluogi Genedlaethol (NEP). Mae'r NEP wedi'i gynllunio i ddarparu plisma gyda'r offer a'r galluoedd sydd eu hangen ar gyfer y dyfodol (gan gynnwys offer fel Office365). Bydd cydweithredu ar lefel plisma cenedlaethol yn cael ei ddarparu i alluogi cyfathrebu digidol a thechnoleg symudol i gael eu defnyddio'n well yn lleol, yn rhanbarthol ac yn genedlaethol. Mae'r NEP yn cael ei gyflwyno yn 2021-2022 gyda'r seilwaith eisoes ar waith.
- Cafodd nifer o brosiectau llai eu gohirio neu eu gohirio gan fod blaenoriaeth yn cael ei rhoi i weithredu'r prosiectau mwy a oedd yn ffrydiau gwaith hanfodol i'r sefydliad ehangach a oedd yn symud i 2021-2022 .
- Yn ystod cyfnod cloi COVID, rhoddwyd moratoriwm ar Newidiadau TGCh ar waith ar ddatblygiadau TG nad ydynt yn gysylltiedig â COVID sydd wedi arwain at gynnal nifer o brosiectau yn 2021-2022.

CYSONI'R CYLLID SYDD AR GAEL A GAAP

Mae adrannau cynharach yr adroddiad hwn yn dangos sut y dyrannwyd y cyllid sydd ar gael i Gomisiynydd yr Heddlu a Throsedd (h.y. grantiau'r llywodraeth a'r dreth gyngor) ar gyfer y flwyddyn i ddarparu gwasanaethau o'i gymharu â'r gyllideb wreiddiol a bennwyd. Ar y sail hon y rheolir y gwariant a'r incwm o ddydd i ddydd.

Fodd bynnag, mae'r prif ddatganiadau sy'n dilyn yn y Datganiad o Gyfrifon yn cael eu paratoi a'u cyflwyno yn unol ag arferion cyfrifyddu a dderbynnir yn gyffredinol, ac yn dangos y gost gyfrifyddu yn ystod y flwyddyn yn hytrach na'r swm sydd i'w ariannu o drethiant. Manylir ar y gwahaniaethau yn Nodyn 7 Addasu rhwng sail cyfrifyddu a sail ariannu o dan reoliadau.

CRONFEYDD WRTH GEFN, DARPARIAETHAU, FFYNONELLAU INCWM A BENTHYCA:

Cronfeydd wrth Gefn

Dangosir y symudiad mewn cronfeydd wrth gefn yn y tabl isod:

Symudiadau yn y Cronfeydd 2020-2021	Balans ar 31 Mawrth 2020 £m	Trosglwyddiadau Allan 2020-2021 £m	Trosglwyddiadau i Mewn 2020-2021 £m	Cyfanswm Symudiadau 2020-2021 £m	Balans ar 31 Mawrth 2021 £m
Cronfa wrth Gefn Gyffredinol	5.189	0.000	0.228	0.228	5.417
Cronfeydd wrth Gefn a Glustnodwyd					
Cronfa Gyfalaf wrth Gefn	3.002	0.000	0.000	0.000	3.002
Cronfa wrth Gefn Pensiynau Afiechyd	1.115	-0.140	0.000	-0.140	0.975
Cronfa wrth Gefn PFI	3.177	-0.071	0.000	-0.071	3.106
Cronfa Digwyddiadau Difrifol	2.435	0.000	0.000	0.000	2.435
Cronfa Yswiriant wrth Gefn	1.173	0.000	0.000	0.000	1.173
Diogelwch a Chynnal a Chadw Stadau	2.279	-0.490	0.103	-0.387	1.892
Cronfa Balansau Partneriaethau wrth Gefn	0.674	-0.050	0.109	0.059	0.733
Cronfa Rheoli Newid wrth Gefn	5.290	-0.259	1.945	1.686	6.976
Cronfa hyfforddi wrth gefn	0.100	0.000	0.500	0.500	0.600
Cronfa wrth gefn Uplift	0.000	0.000	1.577	1.577	1.577
Cronfa wrth gefn ESN	0.000	0.000	0.158	0.158	0.158
Cronfa wrth gefn Covid	0.000	0.000	0.597	0.597	0.597
Cronfa wrth gefn PEQF	0.000	0.000	0.325	0.325	0.325
Cronfa wrth gefn FCIN	0.000	0.000	1.080	1.080	1.080
Cronfa Diogelwch Cymunedol y Comisiynydd	0.510	-0.089	0.087	-0.002	0.508
Cronfa Gyfreithiol wrth Gefn (SCHTh)	0.056	0.000	0.054	0.054	0.110
Cronfa wrth Gefn Swyddfa'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd	0.163	0.000	0.050	0.050	0.213
Cyfanswm Cronfeydd wrth Gefn a Glustnodwyd	19.974	-1.099	6.585	5.486	25.460
Cyfanswm Cronfeydd Refeniw wrth Gefn	25.163	-1.099	6.813	5.714	30.877
Cronfa Derbynebaw Cyfalaf wrth Gefn	0.054	-0.088	2.118	2.030	2.084
Cyfanswm holl gronfeydd wrth gefn	25.217	-1.187	8.931	7.744	32.961

Cronfeydd Defnyddiadwy Wrth Gefn - mae'r rhain ar gael ar gyfer gwariant yn y dyfodol (mae manylion pellach yn Nodyn 7 ac 8 o ddatganiad cyfrifon y Grŵp)

Ffynhonnell: 2020-2021 Datganiad Symudiadau mewn Cronfeydd wrth Gefn y Grŵp

Mae cronfeydd wrth gefn y Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn benodol ofynnol i fodloni unrhyw ddigwyddiadau nas rhagwelwyd, ariannu cynlluniau refeniw a chyfalaf yr Heddlu dros y cyfnod nesaf a hwyluso newidiadau a datblygiadau sy'n ofynnol i wneud effeithlonrwydd a bodloni galwadau newydd.

Mae heriau'n dal i fodoli ar gyfer Gwasanaeth yr Heddlu, o ystyried lefel y toriadau a osodwyd dros y deng mlynedd diwethaf ynghyd ag ansicrwydd parhaus ynghylch cyllid y llywodraeth a phrosiectau cenedlaethol ar raddfa fawr sy'n cael eu gweithredu. Mae Y Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn parhau i weithredu'r strategaeth gyllidebol i gyflawni'r arbedion gofynnol dros y cyfnod ac fel rhan o'r arbedion hyn o £2.358 miliwn a nodwyd ac a gyflawnwyd yn ystod 2020-2021.

Mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn parhau i weithredu'r strategaeth gyllidebol i gyflawni'r arbedion gofynnol dros y cyfnod ac fel rhan o'r arbedion hyn o £2.358 miliwn a nodwyd ac a gyflawnwyd yn ystod 2020-2021.

Fel rhan o'r strategaeth, ystyrir bod lefel y cronfeydd wrth gefn a'r darpariaethau a ddelir ar hyn o bryd yn ddarbodus ac mae'r gronfa gyffredinol o £5.417 miliwn ychydig dros 3% o'r gwariant refeniw net ar gyfer y flwyddyn o fewn yr ystod dderbyniol o 3% i 5% fel y'i diffinnir yn y Cynllun Ariannol Tymor Canolig.

Roedd nifer o symudiadau o fewn y cronfeydd wrth gefn yn ystod 2020-21, gyda nifer o gronfeydd wrth gefn newydd yn cael eu creu i ariannu costau untro a chostau brig. Dyma'r elfennau allweddol yn 2020-2021 i roi sylwadau arnynt mewn perthynas â Chronfeydd Wrth Gefn a chyllid hirdymor arall isod:

Cronfa Gyfalaf wrth Gefn - Dim symudiad yn 2020-2021 ond mae'r rhan fwyaf o'r gronfa hon wedi'i chlustnodi ar gyfer uwchraddio'r system Gorchymyn a Rheoli (a fydd yn parhau i symud ymlaen fel ffrwd waith i FY2021-22) a buddsoddiadau digidol eraill dros y ddwy flynedd nesaf.

Cronfa wrth Gefn Pensiwn Afiechyd Nifer yr ymddeoliadau afiechyd ychwanegol sy'n is na'r disgwyl gan arwain at addasiad i'r cyfraniad o gronfeydd wrth gefn i lawr o £0.425m i £0.140m. Mae'r IHRs a ragwelir yn golygu bod angen y cydbwysedd yn 2021-2022.

Cronfa wrth Gefn PFI - Mae gan Gomisiynydd yr Heddlu a Throsedd gynllun PFI ar gyfer pencadlys yr Is-adran yn Llanelwy. Mae'r cyllid ar gyfer y cynllun hwn yn parhau i gael ei dalu'n rhannol o grantiau'r llywodraeth, gyda'r gweddill yn cael eu hariannu gan y gyllideb refeniw a chronfa wrth gefn wedi'i chlustnodi. Gellir gweld manylion y cynllun a'r atebolrwydd yn Nodyn 31. Mae hwn yn gyfraniad cynlluniedig i wneud iawn am y gostyngiad blynyddol yn y grant.

Cronfa Digwyddiadau Difrifol - Clustnodwyd £0.800m i ddechrau tuag at gostau COVID a ostyngwyd wedyn i £0.224m wrth i arian grant ddod ar gael. Roedd trefniadau wrth gefn digwyddiad mawr yn ystod y flwyddyn, ynghyd â grantiau'r llywodraeth, yn ddigonol i ariannu gofynion COVID heb unrhyw gyfraniad sy'n ofynnol o'r gronfa wrth gefn.

Gwaith Cynnal a Chadw a Diogelwch Ystadau - Sefydlwyd i dalu am y costau sy'n gysylltiedig â'r Arolwg Cyflwr Ystadau a gynhaliwyd yn 2018-2019 ac unrhyw waith ystadau sylweddol annisgwyl arall. Gwariant o £0.490m wedi'i ariannu. Ychwanegwyd £0.103m at gronfa wrth gefn o ad-daliad Cylch Bywyd PFI gan y cyflenwr PFI.

Balansau partneriaeth - nifer o bartneriaethau llai lle caiff balansau eu cynnal a'u defnyddio i ariannu gwariant yn y dyfodol.

Rheoli Newid - bwriad i dynnu £0.259m yn ôl a chyfraniad o £1.945m a wnaed i ariannu gofynion newid yn y dyfodol.

Cronfa hyfforddi wrth gefn - £0.5m wedi'i ychwanegu at y gronfa wrth gefn o'r gyllideb hyfforddi allanol sy'n cael ei gwario i ddelio â'r ôl-groniad o hyfforddiant yn dilyn y gostyngiad mewn hyfforddiant oherwydd COVID yn ystod 2020-2021.

Cronfa wrth gefn Uplift - gronfa newydd yn ôl y bwriad. Dywedodd y swyddfa gartref y dylid rhoi unrhyw gyllid Uplift heb ei neilltuo o'r neilltuo i ariannu recriwtio, hyfforddi profwyr a seilwaith yn y dyfodol. Cyfraniad o £1.577m yn ôl y bwriad.

Rhwydwaith Gwasanaethau Brys (ESN) - mae hon yn gronfa newydd y bwriedir ei sefydlu'n wreiddiol ar ddiwedd 2021-22. Dyfarnwyd grant ESN gan y swyddfa gartref o £0.158m yn hwyr yn y flwyddyn sydd wedi'i glustnodi ar gyfer costau ESN yn y dyfodol.

Cronfa wrth gefn Covid - cyhoeddwyd grant o £0.597m ar ddiwedd Chwefror 2021 tuag at gost ychwanegol plismona yn ystod y pandemig. Gan fod y cyllid ar gyfer y costau wedi cael ei ffeindio ar gyfer y flwyddyn, gall y swm gael ei osod ar gyfer COVID posib a chostau yn ymwneud â COVID yn 2021-2022. Os na chaiff ei ddefnyddio gall y gronfa wrth gefn gael ei nodi yn ddiweddarach.

Gwybodaeth o'r Fframwaith Cymhwysedd Addysgol yr Heddlu (PEQF) - Dechreuodd y profwyr ar y cymwysterau PEQF o fis Medi 2020. Wrth i nifer y Profwyr Gynyddu oherwydd Ymgyrch Uplift mae uchafbwynt yn y costau yn 2023-24. Drwy greu'r gronfa wrth gefn gellir defnyddio hyn i ariannu'r uchafbwynt, fel nad oes angen cynnydd yn y gyllideb. Mae'r £0.325m yn deillio o incwm a ddarperir gan LIC/HO a thanwariant ar elfen PEQF y gyllideb Hyfforddi.

FCIN - Mae'r Heddlu wedi cytuno i gynnal y Rhwydwaith Ymchwilio i Wrthdrawiadau Fforensig er mwyn hwyluso'r gwaith o achredu gwaith Ymchwilio i Wrthdrawiadau Fforensig yn genedlaethol. Mae cyfraniadau gan bob Heddlu a throsglwyddo cronfeydd wrth gefn presennol o Orllewin Mercia wedi arwain at dderbyniadau gwerth cyfanswm o £2.385m ; a chafodd costau o £1.305m eu hysgwyddo. Mae'r balans o £1.080m yn cael ei gadw tuag at y costau sydd i'w hysgwyddo yn y dyfodol fel y cytunwyd gan y Bwrdd FCIN cenedlaethol.

Cronfa Diogelwch Cymunedol - symudiad bach cyffredinol o £0.002m gan gydbwysu cyfraniadau a chostau'r gwahanol waith a gomisiynwyd gan y Comisiynydd.

Cronfa Gyfreithiol SCHTh - £0.054m wedi'i ychwanegu o danwariant ar gyllideb Swyddfa'r Comisiynydd i dalu costau yn y dyfodol.

Cronfa wrth gefn SCHTh - balans o £0.050m ar gyllideb Swyddfa'r Comisiynydd.

Cronfa wrth Gefn Derbynebaw Cyfalaf - gellir defnyddio hyn tuag at wariant cyfalaf yn unig; y cynnydd net o £2.030m yn bennaf oherwydd gwerthiant hen Bencadlys Rhanbarthol Wrecsam a Gorsaf yr Heddlu.

Balansau a Chronfeydd Cyfalaf wrth Gefn:

Mae'r tabl canlynol yn rhoi crynodeb o'r balansau cyfalaf a'r cronfeydd wrth gefn a gedwir gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd:-

BALANSAU A CHRONFEYDD CYFALAF WRTH GEFN	BALANS	SYMUDIAD	BALANS CLO
	AGORIADOL 01/04/2020		31/03/2021
	£'000	£'000	£'000
<u>CRONFEYDD CYFALAF WRTH GEFN DEFNYDDIADWY</u>			
Cronfa Derbynebaw Cyfalaf wrth Gefn	54	2,030	2,084
<u>CRONFEYDD CYFALAF WRTH GEFN ANNEFYDDIADWY</u>			
Cronfa Adbriso wrth Gefn	21,449	-294	21,155
Cyfrif Addasu Cyfalaf	19,992	-662	19,330

Ffynhonnell: 2020-2021 Datganiad Grŵp Cyfrifon - Nodiadau 19 a 20

Yn ystod y flwyddyn adolygodd y Comisiynydd Heddlu a Throsedd brisiadau asedau 21 eiddo o fewn y portffolio.

Darpariaethau:

DARPARIAETHAU	AGOR	SYMUDIAD	CAU
	BALANS		BALANS
	£'000	£'000	£'000
CRONFA YSWIRIANT	838	-67	771

Ffynhonnell: 2020-2021 Datganiad Grŵp Cyfrifon - Nodyn 18

Benthyca:

Ni chymerwyd unrhyw fenthyciadau hirdymor allan yn 2020-2021. Roedd angen benthyg tymor byr ar ddechrau'r flwyddyn ariannol oherwydd lleihad mewn cronfeydd a'r proffil anghyson o dderbyniad benthyg angen o dderbyniadau grant pensiwn, ac i sicrhau hylifedd dros y cyfnod clo cychwynnol. Cyfanswm y benthyciadau a oedd heb eu talu ar ddiwedd y flwyddyn ariannol oedd £9.375 miliwn (2019-2020 £14.875 miliwn).

RHAGOLYGN Y DYFODOL

Mae ansicrwydd ynghylch lefel ac effaith bosibl setliadau ariannu'r dyfodol yng Ngwasanaeth yr Heddlu yn mandadu'r angen i barhau i sicrhau ein bod yn cynnal llwyfan ariannol sefydlog ac yn parhau i adolygu a thrawsnewid ein gwasanaethau. Mae effeithiau COVID, canlyniad disgwylidig Adolygiad Cynhwysfawr o Wariant arfaethedig ac adolygiad posibl o Fformiwla Ariannu'r Heddlu yn y dyfodol yn cynyddu'r lefelau presennol o ansicrwydd ymhellach.

Mae'r Cynllun Ariannol Tymor Canolig yn nodi'r gofynion ariannol dros gyfnod 2020-2025. Mae'n cysylltu'r cynllun plismona a'r flaenoriaeth i'r strategaeth ariannol ac mae i'w weld ar wefan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd. .

Mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Prif Gwnstabl wedi ymrwymo i sicrhau bod gwasanaeth yr heddlu yng Ngogledd Cymru yn addas i'r diben ac yn rhoi gwerth am arian i bobl Gogledd Cymru. effeithiol sy'n sicrhau Gwerth am Arian yn y broses. Rhan hanfodol o hyn yw'r angen am gronfeydd wrth gefn digonol i fodloni heriau i ddod ac amddiffyn gwasanaethau rheng flaen yn y pen draw. Mae cael llwyfan ariannol cynaliadwy yn hanfodol bwysig ar gyfer darparu gwasanaethau yn y dyfodol. Mae gan y broses cynllunio strategol rôl hollbwysig i'w chwarae o ran sicrhau bod adnoddau'n cael eu dyrannu i'r meysydd sydd bwysicaf i fodloni'r gofynion y mae'r sefydliad yn eu hwynebu, mewn ffordd effeithiol sy'n rhoi Gwerth am Arian yn y broses.

Pennwyd Cyllideb 2021-2022 gan Gomisiynydd yr Heddlu a Throsedd, ac fe'i cymeradwywyd gan Banel yr Heddlu a Throsedd ar 2 Chwefror 2021, sef £173.365 miliwn. Roedd hyn yn gynydd o 5.14% yn y Dreth Gyngor a chynnydd net cyffredinol o 5.90% o'i gymharu â chyllideb 2020-2021 o £163.705 miliwn. Mae'r cynnydd yn cynnwys dyrannu 61 Swyddog Heddlu ychwanegol o gam 2 o Ymgyrch Uplift a fydd yn cynyddu rhifau'r swyddogion gan 20,000 yn genedlaethol. Gwnaed buddsoddiadau sylweddol ym maes atal a bod yn rhagweithiol, digidol a rheoli galw, a mentrau llesiant. Paratôdd y Prif Swyddog Cyllid gyflwyniad ac adroddiad ar gyfer y panel yn amlinellu'r cynnig praesept a oedd yn destun craffu yn y cyfarfod. Cymeradwywyd y cynnig praesept yn unfrydol.

Yn ystod chwarter olaf 2019-2020 lledaenodd y Coronafeirws yn rhyngwladol gan arwain at y DU yn dechrau'r cyfnod clo ar 23 Mawrth 2020. Roedd yr effaith ar gyfrifon 2020-2021 yn sylweddol; fodd bynnag, prin iawn fu'r effaith ar y sefyllfa ariannol gyffredinol oherwydd cymorth y llywodraeth ac ail-ddyrannu cyllidebau presennol. Cynhwysir datgeliadau ychwanegol lle bo hynny'n briodol. Mae'r effaith hirdymor ar gostau plismona sy'n ymwneud â'r pandemig yn cael ei monitro a'i rheoli yng nghyllidebau 2021-2022. Mae'n ansicr ar hyn o bryd pa effaith tymor canolig neu hirdymor y bydd y pandemig yn ei chael yn weithredol neu'n ariannol. Mae'r Heddlu wedi gosod Grŵp Adfer i reoli unrhyw faterion ac i sicrhau bod goblygiadau yn cael eu hymgorffori i'r cylch cynllunio. Mae cyfleoedd tymor hwy o newidiadau mewn arferion fel gweithio o'r cartref yn cael eu harchwilio.

POLISIÂU CYFRIFYDDU

Gwneir newidiadau mewn polisiâu cyfrifyddu pan mae angen gan arferion cyfrifyddu priodol neu mae'r newid yn rhoi gwybodaeth mwy dibynadwy neu berthnasol ynghylch effaith trafodion, digwyddiadau eraill a chyflyrau ar y sefyllfa ariannol neu'r perfformiad ariannol. Mae mân newidiadau wedi'u gwneud i ddiweddarau'r polisiâu (er enghraifft mae'r newid yn y buddion ôl-gyflog) - nid ydynt wedi cael dim effaith sylweddol ar y cyfrifon. Nid oedd angen datganiad arall o gyfrifon y flwyddyn ariannol.

CYDWEITHIO â CHYRFF ERAILL

Anogir Comisiynwyr Heddlu a Throsedd i edrych ar feysydd lle gallent gydweithredu ar gyflwyno gwasanaethau, un ai gyda heddluoedd eraill neu ar lefel leol gyda chyrff cyhoeddus eraill.

I'r perwyl hwnnw, mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn gweithio'n agos gyda'r Lluoedd Cymreig eraill a Rhanbarth y Gogledd Orllewin i archwilio meysydd ar gyfer cydweithredu; manylion y trefniadau presennol yn Nodyn 39. Ar lefel leol, mae Adran Cyfleusterau'r Heddlu yn rheoli ystâd Comisiynydd yr Heddlu a Throsedd a Gwasanaeth Tân ac Achub Gogledd Cymru ar y cyd ac mae cyfleoedd pellach ar gyfer cydweithio yn cael eu harchwilio. Mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd hefyd yn gweithredu ystafell reoli ar y cyd â Gwasanaeth Tân ac Achub Gogledd Cymru yn Llanelwy. Mae'r Heddlu wedi bod yn cynnal y Rhwydwaith Ymchwilio Gwrthdrawiadau Fforensig cenedlaethol ers 2020-2021, ac mae hwn yn gydweithrediad sylweddol rhwng yr holl ardaloedd Plismona yng Nghymru a Lloegr i ennill achrediad a sicrhau'r safonau uchaf mewn ymchwilio i wrthdrawiadau yn genedlaethol.

Mae'r Heddlu hefyd yn arwain ar nifer o prosiectau cenedlaethol ar y cyd.

Yn 2013 trosglwyddodd Y Comisiynydd Heddlu a Throsedd hofrennydd i'r Gwasanaeth Awyr Plismona Cenedlaethol (NPAS). Mae hwn yn gontract cenedlaethol gorfodol ar gyfer darparu Gwasanaeth Awyr yr Heddlu ledled Cymru a Lloegr. Mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn parhau i weithio gyda Heddlu Swydd Gaer i ddarparu Cynghrair Plismona'r Lluoedd Arfog ac Adran Cŵn yr Heddlu i wella perfformiad gweithredol tra'n parhau i sicrhau arbedion effeithlonrwydd ac arbedion sy'n angenrheidiol i ddarparu gwasanaethau ar adeg o leihau cyllid y llywodraeth.

DIGWYDDIADAU AR ÔL Y CYFNOD ADRODD

Ar adeg y cyflwynwyd y Datganiad Cyfrifon i'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd ar 6 Hydref 2021, mae holl ddigwyddiadau addasu neu ddim addasu sylweddol oedd ei angen efallai i gael ei gynnwys yn y Datganiad Cyfrifon wedi'u hadlewyrchu o dan Nodyn 6.

DATGANIAD CYFRIFON Y PRIF GWNSTABL

Mae'r Ddeddf a dogfennau deddfwriaethol eraill yn nodi mai'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd ddylai ddal cronfeydd wrth gefn y grŵp a chyfrif ar gyfer incwm a geir. Felly, bydd Cyfrifon y Prif Gwnstabl yn cynnwys Datganiad Symudiad mewn Cronfeydd Wrth Gefn yn cynnwys symudiadau sy'n berthnasol i'r cyfrif absenoldeb cronedig. Adroddir ar symudiadau sy'n ymwneud â'r holl gronfeydd wrth gefn eraill ar lefel Grŵp ac maent yn cael eu cynnwys yn y Datganiad Grŵp Cyfrifon.

Mae'r cyfrifon yn cyflwyno darlun manwl o faterion ariannol y Prif Gwnstabl ac yn cynnwys:-

- **Datganiad o'r Cyfrifoldebau** (Tudalen 20).
Mae'n pennu cyfrifoldebau'r Prif Gwnstabl a'r Prif Swyddog Cyllid mewn perthynas â'r Datganiad o Gyfrifon ac yn cadarnhau bod y cyfrifon wedi cael eu paratoi'n unol â gofynion y Cod Ymarfer ar gyfer Cadw Cyfrifon Awdurdodau Lleol.
- **Dadansoddiad o Wariant a Chyllid** (Tudalen 21).
Mae'n dangos sut y caiff gwariant blynyddol ei ddefnyddio a'i ariannu o adnoddau (grantiau llywodraeth, praesept treth cyngor ac ardrethi busnes) gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Grŵp o'i gymharu â'r adnoddau hynny a ddefnyddir neu a enillir gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Grŵp yn unol ag arferion cyfrifyddu a dderbynnir yn gyffredinol. Mae hefyd yn dangos sut y dyrennir y gwariant hwn at ddibenion cyfrifyddu rheoli. Cyflwynir incwm a gwariant y cyfrifir amdanynt o dan arferion cyfrifyddu a dderbynnir yn gyffredinol yn llawnach yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr.
- **Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr** (Tudalen 22).
Mae'r datganiad hwn yn dangos costau cyfrifyddu darparu gwasanaethau yn ystod y flwyddyn yn unol ag arferion cyfrifyddu a dderbynnir yn gyffredinol yn hytrach na'r swm i'w ariannu o drethiant. Mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn codi trethiant er mwyn talu am wariant yn unol â gofynion statudol ac yn defnyddio'r incwm hwn i ddarparu cyllid o fewn y grŵp i'r Prif Gwnstabl. Gall y costau a ariennir gan drethiant fod yn wahanol i'r costau cyfrifyddu. Mae'r sefyllfa trethiant i'w weld yn y Dadansoddiad o Wariant a Chyllid yn ogystal â'r Datganiad Symudiadau yn y Cronfeydd.
- **Symudiad mewn Cronfeydd wrth Gefn** (Tudalen 23).
Mae'n crynhoi'r symudiad yn ystod y flwyddyn yn y gwahanol gronfeydd sydd gan y Prif Gwnstabl wedi'i ddadansoddi'n gronfeydd defnyddiadwy (y rhai y gellir eu defnyddio i ariannu gwariant) a chronfeydd andefnyddiadwy eraill (cyfrifyddu technegol yn bennaf).
- **Mantolen** (Tudalen 24).
Mae'n dangos gwerth asedau ac ymrwymadau a gydnabyddir gan y Prif Gwnstabl ar ddyddiad y Fantolen. Mae asedau net y Prif Gwnstabl (asedau llai dyledion) yn cyd-fynd â balansau'r cronfeydd wrth gefn sydd gan y Prif Gwnstabl. Dim ond cronfeydd andefnyddiadwy wrth gefn sydd gan y Prif Gwnstabl h.y. na ellir eu defnyddio i ddarparu gwasanaethau.
- **Datganiad Llif Arian** (Tudalen 25).
Mae'r datganiad yn dangos y newidiadau mewn arian parod a chyfwerth ag arian parod yn ystod y flwyddyn.
- **Nodiadau ar y Datganiadau** (Tudalennau 26 i 44).
Dyma'r holl nodiadau esboniadol sy'n berthnasol i'r datganiadau.
- **Cyfrif Cronfa Bensiwn yr Heddlu** (Tudalen 45).
Manylion y trafodion incwm a gwariant sy'n gysylltiedig ag incwm a gwariant Pensiwn yr Heddlu.
- **Datganiad o Bolisiau Cyfrifyddu** (Tudalen 46).
Mae'r datganiad hwn yn cefnogi'r cyfrifon ac yn rhoi manylion am yr egwyddorion, y rheolau a'r arferion penodol y bydd y Grŵp yn eu defnyddio wrth baratoi a chyflwyno'r datganiadau ariannol.

Datganiad o'r Cyfrifoldebau dros y Datganiad o Gyfrifon

Diben y datganiad hwn yw pennu cyfrifoldebau'r Prif Gwnstabl a'r Prif Swyddog Cyllid a'r Prif Swyddog Cyllid mewn perthynas â'r Datganiad o Gyfrifon.

Cyfrifoldebau'r Prif Gwnstabl

Mae gofyn i'r Prif Gwnstabl:-

- * wneud trefniadau ar gyfer gweinyddu ei faterion ariannol yn iawn a sicrhau fod un o'i swyddogion yn gyfrifol am weinyddu'r materion hynny. Yn y sefydliad hwn, y swyddog hwnnw yw'r Prif Swyddog Cyllid (Cyfarwyddwr Cyllid ac Adnoddau).
- * rheoli ei faterion i sicrhau defnydd economaidd, effeithlon ac effeithiol o adnoddau a diogelu ei asedau.
- * cymeradwyo'r datganiad o gyfrifon

Cymeradwyaf y Datganiad Cyfrifon hwn ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2021.

Carl Foulkes, Prif Gwnstabl Heddlu Gogledd Cymru

Dyddiad: 6 Hydref 2021

Cyfrifoldebau'r Prif Swyddog Cyllid

Mae'r Prif Swyddog Cyllid yn gyfrifol am baratoi'r Datganiad Grwp Cyfrifon yn unol ag arferion priodol a osodwyd yng Nghod Ymarfer CIPFA/LASAAC ar Gyfrifyddu Awdurdodau Lleol yn y Deyrnas Unedig ('y Cod').

Wrth baratoi'r Datganiad Cyfrifon hwn, mae'r Prif Swyddog Cyllid wedi:

- * dewis polisiau cyfrifyddu addas ac yna wedi'u cymhwysu'n gyson.
- * gwneud barnau a rhagamcanion a oedd yn rhesymol a darbodus.
- * cydymffurfio gyda'r Cod Ymarfer.

Bydd gofyn i'r Prif Swyddog Cyllid hefyd:

- * cadw cofnodion cyfrifyddu priodol a oedd wedi'u diweddarau.
- * cymryd camau rhesymol ar gyfer atal a chanfod twyll ac anghysondebau eraill.

TYSTYSGRIF Y PRIF SWYDDOG CYLLID

Mae'r datganiad cyfrifon wedi'i baratoi yn unol â gofynion Rheoliadau Cyfrifon Llywodraeth Leol ac Archwilio (Cymru) 2014. Mae'n adlewyrchu fformat a chynnwys Cod Ymarfer Sefydliad Siartredig Cyllid Cyhoeddus a Chyfrifyddiaeth (CIPFA) ar Gyfrifyddu Awdurdodau Lleol 2020-2021 a Chod Ymarfer Hysbysu Gwasanaeth.

Rwy'n ardystio fod y Datganiad Cyfrifon hwn yn rhoi golwg gywir a theg o sefyllfa ariannol y Prif Gwnstabl ar y dyddiad hysbysu ac am ei incwm a'i wariant am y flwyddyn a ddiweddodd 31 Mawrth 2021.

Mae'r dystysgrif archwiliad yn ymddangos ar dudalennau 79 i 81.

Seb Phillips (Cyfarwyddwr Cyllid ac Adnoddau)

Dyddiad: 6 Hydref 2021

Gwariant Dadansoddiad o Wariant a Chyllid

Amcan y Dadansoddiad o Wariant a Chyllid yw dangos i dalwyr y dreth gyngor sut mae'r cyllid sydd ar gael i'r Prif Gwnstabl am y flwyddyn wedi'i ddefnyddio wrth ddarparu gwasanaethau o'i gymharu â'r adnoddau hynny a ddefnyddir neu a enillir gan y Prif Gwnstabl yn unol ag arferion cyfrifyddu a dderbynnir yn gyffredinol. Mae'r Dadansoddiad Gwariant a Chyllid hefyd yn dangos sut mae'r gwariant yn cael ei ddyrannu at ddibenion gwneud penderfyniadau. Cyflwynir incwm a gwariant y cyfrifir amdanynt o dan arferion cyfrifyddu a dderbynnir yn gyffredinol yn llawnach yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr.

	Gwariant Net sy'n daladwy i'r Gronfa Gyffredinol	Addasiadau rhwng sail cyfrifyddu ac ariannu (Nodyn 3)	Gwariant Net yn y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr	Gwariant Net sy'n daladwy i'r Gronfa Gyffredinol	Addasiadau rhwng sail cyfrifyddu ac ariannu (Nodyn 3)	Gwariant Net yn y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr
	2019-2020			2020-2021		
	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000
Gwasanaethau Plismona	188,841	2,365	191,206	195,051	6,545	201,596
Cost Net Gwasanaeth cyn trosglwyddiad oddi mewn i'r grŵp	188,841	2,365	191,206	195,051	6,545	201,596
Trosglwyddiad Oddi mewn i'r Grŵp	-188,841	0	-188,841	-195,051	0	-195,051
Cost Net Gwasanaethau	0	2,365	2,365	0	6,545	6,545
Incwm a Gwariant Arall	0	46,193	46,193	0	39,171	39,171
GWEDDILL(-)/DIFFYG(+) AR DDARPARU GWASANAETHAU	0	48,558	48,558	0	45,716	45,716

Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr

Mae'r datganiad hwn yn dangos costau cyfrifyddu darparu gwasanaethau yn ystod y flwyddyn yn unol ag arferion cyfrifyddu a dderbynnir yn gyffredinol. Mae'r gost net cyffredinol yn ddim gan fod y gost weithredol o blismona yn cael ei ariannu drwy drosglwyddiad o'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd i'r Prif Gwnstabl. Mae'r sefyllfa ariannol cyffredinol yn cael ei nodi o fewn Datganiadau Ariannol y Grŵp.

Gwariant Gros		Gwariant Gros
2019-2020		2020-2021
£000		£000
56,276	Swyddogion Heddlu	59,854
38,752	Staff Cynorthwyol	40,105
57,209	Pensiynau	61,502
1,328	Lwfansau	1,208
1,425	Treuliau Gweithwyr Anuniongyrchol	1,088
6,330	Cyfeiriad	6,388
2,791	Treuliau Cludiant	2,419
18,934	Cyflenwadau a Gwasanaethau	22,475
10,517	Taliadau Trydydd Parti	8,756
148	Gwasanaethau Cymorth	176
-3,337	Gwariant y CHTh ar grantiau a mentrau	-5,506
833	Twf absenoldebau heb gael iawn	3,131
191,206	Cost Gwasanaethau:	201,596
-188,841	Costau comisiwn (Trosglwyddiad Oddi mewn i'r Grŵp)	-195,051
2,365	Cost Net Gwasanaethau	6,545
46,193	Incwm a Gwariant ariannu a buddsoddi	39,171
48,558	GWEDDILL(-)/DIFFYG(+) AR DDARPARU GWASANAETHAU	45,716
-188,625	Enillion (-) / colledion (+) actiwaraidd ar asedau / dyledion	181,762
-188,625	Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr Arall	181,762
-140,067	Trosglwyddiad Oddi mewn i'r Grŵp	227,478
0	Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr Arall	0

Datganiad Symudiadau yn y Cronfeydd Datganiad

Mae'r datganiad hwn yn dangos y symudiad yn y flwyddyn yn y gwahanol gronfeydd wrth gefn sydd gan y Prif Gwnstabl.

	Balans Cronfa Gyffredinol	Cyfanswm Cronfeydd wrth Gefn Defnyddiadwy	Cronfeydd wrth Gefn Annefnfyddadwy	Cronfa Wrth Gefn y Prif Gwnstabl
	£000	£000	£000	£000
Balans ar 31 Mawrth 2019	0	0	-4,468	-4,468
<u>Symudiad yn y Cronfeydd wrth Gefn yn ystod 2019-2020</u>				
Cyfanswm Gwariant ac Incwm Hollgynhwysfawr	-48,558	-48,558	47,725	-833
Addasiadau rhwng sail cyfrifyddu a sail ariannu o dan reoliadau (Nodyn 4)	48,558	48,558	-48,558	0
Cynnydd net (+)/gostyngiad (-) yn 2019-2020	0	0	-833	-833
Balans ar 31 Mawrth 2020 wedi ei gario ymlaen	0	0	-5,301	-5,301
<u>Symudiadau yn y Cronfeydd 2020/2021</u>				
Cyfanswm Gwariant ac Incwm Hollgynhwysfawr	45,716	-45,716	42,586	-3,130
Addasiadau rhwng sail cyfrifyddu a sail ariannu o dan reoliadau (Nodyn 4)	-45,716	45,716	-45,716	0
Cynnydd (+)/gostyngiad (-) net yn 2020-2021	0	0	-3,130	-3,130
Balans ar 31 Mawrth 2021	0	0	-8,431	-8,431

Mantolen

Mae'r Fantolen yn dangos gwerth asedau ac ymrwymïadau a gydnabyddir gan y Prif Gwnstabl. Sefyllfa asedau defnyddiadwy net yw dim gan fod y trafodion o fewn y grŵp yn trosglwyddo'r asedau a'r rhwymedigaethau i mewn i gyfrifon y Grŵp/Comisiynydd Heddlu a Throsedd. Nid yw'r Prif Gwnstabl yn cadw unrhyw gronfeydd wrth gefn i gyflawni unrhyw rwymedigaethau gan fod y rhain yn cael eu cadw gan y Grŵp ac mae'r sefyllfa ariannol gyffredinol yn cael ei nodi o fewn Datganiadau Ariannol y Grŵp.

31 Mawrth 2020		31 Mawrth 2021
£000		£000
1,738,023	Dyledwr Tymor Hir gyda CHTh (Nodyn 17 - Pensiwn)	1,962,371
1,738,023	Asedau Tymor Hir	1,962,371
634	Rhestrau (Nodyn 10)	534
894	Talu o flaen llaw (Nodyn 11)	1,158
6,791	Trosglwyddiad Oddi mewn i'r Grŵp (Nodyn 1)	7,988
8,319	Asedau Presennol	9,680
-12,092	Benthyciadau Tymor Byr (nodyn 12)	-16,419
-1,528	Trosglwyddiad Oddi mewn i'r Grŵp (Nodyn 1)	-1,692
-13,620	Dyledion Presennol	-18,111
-1,738,023	Benthyciadau Tymor Byr (nodyn 17)	-1,962,371
-1,738,023	Dyledion Tymor Hir	-1,962,371
-5,301	Asedau Net	-8,431
-5,301	Cyfrif Absenoldeb Cronedig	-8,431
-5,301	Cyfanswm Cronfeydd wrth Gefn Annefnyddadwy	-8,431

Datganiad Llif Arian

Mae'r datganiad Llif Ariannol yn dangos y newidiadau mewn arian parod a chyfwerth ag arian parod yn ystod y flwyddyn. Cedwir yr holl arian parod a'r hyn sy'n cyfateb i arian parod gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd ac fe'u dangosir yng Nghyfrifon y Grŵp.

2019-2020 £000		2020-2021 £000
48,558	Gweddill (-) neu ddiffyg (+) net ar ddarparu gwasanaethau	41,516
-48,558	Addasu gweddill (-) neu ddiffyg (+) net ar ddarparu gwasanaethau ar gyfer symudiadau sydd ddim yn arian parod	-41,516
0	Addasu ar gyfer eitemau a geir yn y gweddill (-) neu'r diffyg (+) net ar ddarparu gwasanaethau sy'n buddsoddi ac ariannu gweithgarwch	0
0	Llifoedd arian parod net o Weithgarwch Gweithredol	0
0	Gweithgarwch buddsoddi	0
0	Gweithgarwch Cyllido	0
0	Cynnydd (-) neu ostyngiad (+) mewn arian parod ac arian parod cyfwerth	0
0	Arian parod ac arian parod cyfwerth ar ddechrau'r cyfnod hysbysu	0
0	Arian parod ac arian parod cyfwerth ar ddiwedd y cyfnod hysbysu	0

Nodiadau Ddatganiad Cyfrifon y Prif Gwnstabl

1. Trosglwyddiad Oddi mewn i'r Grŵp

Mae'r trosglwyddiad o fewn y grŵp yn cynrychioli'r symiau tymor byr sy'n ddyledus i gredydwy'r, rhagdaliadau, rhestrau ac addasiadau rhwng y sail gyfrifyddu a'r sail ariannu a dderbyniodd y Prif Gwnstabl ar 31 Mawrth 2021.

2. Ail-ddatganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr a Datganiad Gwariant

Nid oes newidiadau sydd angen ailddatganiad Datganiad y flwyddyn flaenorol.

3. Nodiadau i'r Dadansoddiad o Wariant ac Ariannu

Addasiadau rhwng Sail Ariannu a Chyfrifyddu 2020-2021			
Addasiadau o'r Gronfa Gyffredinol i gyrraedd yn y symiau Incwm a Gwariant Datganiad symiau	Newid net ar gyfer y Pensiynau Addasiadau (Nodyn 1)	Addasiadau Eraill (Nodyn 2)	Cyfanswm Addasiadau
Prif Gwnstabl	3,414	3,131	6,545
Cost Net Gwasanaeth	3,414	3,131	6,545
Incwm a gwariant arall o'r Dadansoddiad Gwariant ac Ariannu	39,171	0	39,171
Gwahaniaeth rhwng gweddill/diffyg y Gronfa Gyffredinol a gweddill/diffyg Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr ar ddarparu gwasanaethau	42,585	3,131	45,716

Addasiadau rhwng Sail Ariannu a Chyfrifyddu 2019-2020			
Addasiadau o'r Gronfa Gyffredinol i gyrraedd yn y symiau Incwm a Gwariant Datganiad symiau	Newid net ar gyfer y Pensiynau Addasiadau (Nodyn 1)	Addasiadau Eraill (Nodyn 2)	Cyfanswm Addasiadau
Prif Gwnstabl	1,532	833	2,365
Cost Net Gwasanaeth	1,532	833	2,365
Incwm a gwariant arall o'r Dadansoddiad Gwariant ac Ariannu	46,193	0	46,193
Gwahaniaeth rhwng gweddill/diffyg y Gronfa Gyffredinol a gweddill/diffyg Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr ar ddarparu gwasanaethau	47,724	833	48,558

Nodyn 1: Newid net ar gyfer addasiadau pensiwn

Newid net ar gyfer tynnu cyfraniadau pensiwn ac ychwanegu gwariant ac incwm pensiwn Buddion Gweithiwr IAS 19:

O ran **gwasanaethau** mae hyn yn cynrychioli disodli'r cyfraniadau pensiwn cyflogwr a wnaed gan yr awdurdod fel y caniatwyd gan statud a'r disodliad gyda chostau gwasanaeth presennol a chostau gwasanaeth blaenorol;

O ran **Ariannu a buddsoddi incwm a gwariant** -- codir llog net ar y ddyled buddion diffiniedig i'r CIES.

Nodyn 2: Addasiadau Eraill

Gwahaniaethau eraill rhwng symiau a ddebydwyd/credydwyd i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr a'r symiau sy'n daladwy/derbyniadwy i'w cydnabod o dan statud:

O ran **Ariannu a buddsoddi incwm a gwariant** mae'r golofn gwahaniaethau eraill yn cydnabod addasiadau i'r Gronfa Gyffredinol am y gwahaniaethau amseru am bremyntau a gostyngiadau;

Mae'r codiad o dan **Trethiant ac incwm a gwariant grant amhenodol** yn dangos y gwahaniaeth rhwng yr hyn y gellir codi tâl amdano o dan reoliadau statudol am dreth gyngor a NDR a amcanestynwyd i'w dderbyn ar ddechrau'r flwyddyn a'r incwm a gydnabyddir o dan arferion cyfrifyddu sydd fel arfer yn cael eu derbyn yn y Cod. Mae hwn yn wahaniaeth amseru gan y daw unrhyw wahaniaeth ymlaen mewn Gweddill neu Ddiffyg ar y Gronfa Gasgliad yn y dyfodol.

4. Addasiadau rhwng Sail Cyfrifyddu a Sail Ariannu o dan Reoliadau

Mae'r nodyn yn manylu'r addasiadau a wneir i'r cyfanswm incwm a gwariant hollgynhwysfawr sy'n cael ei gydnabod gan y Prif Gwnstabl yn y flwyddyn yn unol ag arfer cyfrifol da i'r adnoddau sydd yn cael eu penodi gan ddarpariaeth statudol fel bod ar gael i'r Prif Gwnstabl i gyrraedd gwariant yn y dyfodol.

Mae'r rhan fwyaf o'r addasiadau yn ymwneud â chyfrifon y Comisiynydd. Yr eithriadau yw'r addasiadau mewn perthynas â'r gronfa bensiynau Wrth Gefn a'r cyfrif Absenoldeb Cronedig a gyflwynir isod.

2020-2021	Cronfeydd Defnyddiadwy Wrth Gefn			Symudiad mewn Cronfeydd wrth Gefn Annefyddadwy £000
	Balans Cronfa Gyffredinol £000	Cronfa Derbynebaw Cyfalaf wrth Gefn £000	Grantiau Cyfalaf Anghymwysedig £000	
Addasiadau i Adnoddau Refeniw:				
Costau pensiynau (trosglwyddwyd i'r (neu o'r) gronfa bensiynau wrth gefn)	42,585	0	0	-42,585
Tâl Gwyliau (trosglwyddwyd i'r cyfrif absenoldebau cronedig)	3,131	0	0	-3,131
Cyfanswm Addasiadau i Adnoddau Refeniw	45,716	0	0	-45,716
Cyfanswm Addasiadau	45,716	0	0	-45,716

2019-2020	Cronfeydd Defnyddiadwy Wrth Gefn			Symudiad mewn Cronfeydd wrth Gefn Annefyddadwy £000
	Balans Cronfa Gyffredinol £000	Cronfa Derbynebaw Cyfalaf wrth Gefn £000	Grantiau Cyfalaf Anghymwysedig £000	
Addasiadau i Adnoddau Refeniw:				
Costau pensiynau (trosglwyddwyd i'r (neu o'r) gronfa bensiynau wrth gefn)	47,725	0	0	-47,725
Tâl Gwyliau (trosglwyddwyd i'r cyfrif absenoldebau cronedig)	833	0	0	-833
Cyfanswm Addasiadau i Adnoddau Refeniw	48,558	0	0	-48,558
Cyfanswm Addasiadau	48,558	0	0	-48,558

5. Safonau Cyfrifyddu sydd wedi'u rhannu ond heb eu mabwysiadu eto

Mae'r Cod yn gofyn i'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd ddadlennu gwybodaeth sy'n berthnasol i effaith newid cyfrifyddu a fydd yn angenrheidiol gan safon cyfrifyddu newydd sydd wedi'i roi ond sydd eto i'w fabwysiadu gan y Cod. Bydd angen y newidiadau canlynol o 1 Ebrill 2022:

- a) Prydlesau IFRS 16 - gofynion dadlennu newydd, ni ddisgwylir i effaith y diwygiad hwn gael effaith sylweddol ar y Datganiad o Gyfrifon.

6. Synnwyr Cyffredin Hanfodol wrth gymhwyso Polisiâu Cyfrifyddu

Wrth gymhwyso'r polisiâu cyfrifyddu a amlinellir yn y Datganiadau, mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd wedi gorfod gwneud synnwyr cyffredin penodol ynghylch trafodion cymhleth neu'r rhai hynny sy'n cynnwys ansicrwydd ynghylch digwyddiadau'r dyfodol. Y barnau hanfodol a wnaed yn y Datganiad o Gyfrifon yw:-

Mae ansicrwydd yn parhau ynghylch newidiadau arfaethedig i ariannu'r Heddlu yn y tymor canolig. Roedd hyn angen adolygiad strwythurol sydd nawr yn cael ei weithredu. Mae cynlluniau ar waith i gydbwyso'r gyllideb yn y dyfodol fel y nodir yn y cynllun ariannol tymor canolig; fodd bynnag, nid yw'n sicr a fydd y lefelau presennol o gyllid yn ddigonol er mwyn bodloni'r adnoddau sydd eu hangen dros gyfnod y cynllun ariannol tymor canolig (MFTP) ac felly bydd cylchoedd cynllunio sefydliadol blynyddol yn digwydd.

7. Rhagdybiaethau sydd wedi'i gwneud ynghylch y Dyfodol a Ffynhonnell Sylweddol Arall o Ansicrwydd

Mae'r Datganiad o Gyfrifon yn cynnwys amcan o ffigyrau sy'n seiliedig ar dybiaethau a wnaed gan y Prif Gwnstabl ynghylch y dyfodol neu sydd fel arall yn ansicr. Gwneir amcangyfrifon gan ystyried profiad hanesyddol, tueddiadau presennol a ffactorau perthnasol eraill. Fodd bynnag, oherwydd na ellir penderfynu ar gydbwysedd gyda sicrwydd, gallai canlyniadau mewn gwirionedd fod yn hollol wahanol i'r rhagdybiaethau ac amcangyfrifon.

Mae eitemau o fewn Mantolen y Grŵp ar 31 Mawrth 2021 y mae risg sylweddol o addasu deunydd ar eu cyfer yn y flwyddyn i ddod fel a ganlyn:

Eitem	Ansicrwydd	Effaith os yw canlyniadau Presennol yn wahanol i Ragdybiaethau
Dyled Pensiynau	Mae amcangyfrif o'r ddyled net i dalu pensiynau yn dibynnu ar nifer o farnau cymhleth sy'n berthnasol i'r gyfradd ostyngol a ddefnyddiwyd, y gyfradd y rhagwelir cyflogau i godi, newidiadau mewn oedrannau ymddeol, cyfraddau marwoldeb ac elw disgwylidiedig asedau cronfeydd pensiwn. Mae cwmni o actiwariadaid ymgynghorol wedi ymgysylltu i roi cyngor arbenigol i'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd ynghylch y rhagdybiaethau i'w cymhwyso.	Gellir mesur effeithiau newidiadau mewn rhagdybiaethau unigol ar y ddyled bensiwn net. Mae effaith cynnydd neu ostyngiad yn y rhagdybiaethau e.e. cynnydd neu ostyngiad yn y gyfradd ostyngol wedi'i amlinellu yn Nodyn 17.

8. Eitemau Materol o Incwm a Threuliau

Dangosir holl eitemau incwm a gwariant sylweddol perthnasol ar wyneb y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr.

9. Digwyddiadau ar ôl Dyddiad y Fantolen

Mae digwyddiadau sylweddol sydd ar ôl y dyddiad hysbysu ond cyn i'r datganiadau ariannol gael eu hawdurdodi i'w rhyddhau yn cael eu hadlewyrchu yn y datganiadau a nodiadau ariannol. Os yw digwyddiadau yn darparu gwybodaeth ynghylch amodau sy'n bodoli ar 31 Mawrth 2021, mae'r ffigurau yn y datganiadau a nodiadau ariannol wedi'u haddasu ar bob cyfrif i adlewyrchu effaith y wybodaeth hon.

10. Stocrestr

	Storfeydd y Pencadlys		Storfeydd Eraill		Cyfanswm
	2020-2021	2019-2020	2020-2021	2019-2020	2020-2021
	£000	£000	£000	£000	£000
Y balans a gedwir ar ddechrau'r flwyddyn	263	217	371	468	634
Pryniannau	497	520	292	336	789
Cydnabyddir fel cost yn y flwyddyn	-504	-474	-383	-433	-887
Balansau wedi'u dileu	-2	0	0	0	-2
Y balans a gedwir ar ddiwedd y flwyddyn	254	263	280	371	534

Mae canolfan ddsbarthu genedlaethol yr heddlu wedi bod yn cyflenwi Cyfarpar Diogelu Personol yn rhad ac am ddim i bob Heddlu, roedd hyn yn werth £0.055m ar 31.3.2021 ac nid yw wedi'i gynnwys yn ffigur y Fantolen.

11. Rhagdaliadau

	2020-2021	2019-2020
	£000	£000
Symiau'n syrthio sy'n ddyledus mewn blwyddyn - Rhagdaliadau		
	1,158	894
	1,158	894

12. Credydwyr

	2020-2021	2019-2020
	£'000	£'000
Symiau'n syrthio sy'n ddyledus mewn blwyddyn - Taliadau masnach		
	4,497	3,541
Dyledion eraill	11,922	8,551
	16,419	12,092

13. Costau Archwilio Allanol

Mae'r Prif Gwnstabl wedi cael y costau canlynol ran archwiliad y Datganiad Cyfrifon a thystysgrif hawliadau grant:

	2020-2021			2019-2020		
	Grŵp	PCC	PG	Grŵp	PCC	PG
	£000	£000	£000	£000	£000	£000
Ffioedd sy'n daladwy i Swyddfa Archwilio Cymru o ran gwasanaethau archwilio allanol a gynhelir gan yr archwilydd penodedig	84	42	42	86	43	43
Cyfanswm	84	42	42	86	43	43

Mae'r uchod yn dangos taliadau a wnaed o fewn y flwyddyn ariannol 2020-2021. Y ffi strategaeth a gytunwyd ar gyfer blwyddyn archwiliad mis Tachwedd 2020 hyd at fis Hydref 2021 oedd £83,699 ar gyfer 2020-2021.

14. Cydnabyddiaeth Swyddogion

Mae'r tabl canlynol yn gosod y dadleniadau cydnabyddiaeth ar gyfer Swyddogion Heddlu Perthnasol (a ddiffinnir fel y Prif Gwnstabl ac unrhyw Uwch Swyddogion Heddlu a staff gyda chyflog llawn amser o fwy na £150,000 y flwyddyn neu swyddogion perthnasol eraill gyda chyflog dros £60,000). Cynhwysir Uwch Swyddogion Heddlu eraill (uwchben rheng Uwcharolygydd) ac Uwch Weithwyr (deiliad swydd dynodedig o gorff llywodraeth leol) Tabl Bandio Cydnabyddiaeth. Codwyd y symiau ar gyfer y swyddogion a'r staff isod yn llawn o fewn y Cyfrif Incwm a Gwariant Cynhwysfawr.

2020-2021	Nodiadau:	Cyflog (yn cynnwys ffioedd a lwfansau)	Bonysau	Lwfans Traul	Treuliau Eraill	Buddion mewn nwyddau	Cyfanswm cydnabyddiaeth gan eithrio cyfraniadau pensiwn	Cyfraniadau pensiwn	Cyfanswm cydnabyddiaeth yn cynnwys cyfraniadau pensiwn
Deiliad Swydd:		£	£	£	£	£	£	£	£
Prif Gwnstabl - C. Foulkes		155,809	0	5,168	6,469	6,940	174,386	48,301	222,687
Dirprwy Brif Gwnstabl		124,824	0	0	0	6,726	131,550	37,941	169,491
Prif Gwnstabl Cynorthwyol		118,009	0	20	0	5,858	123,887	36,583	160,470
Prif Gwnstabl Cynorthwyol	1	83,181	0	0	0	5,780	88,961	22,342	111,303
Cyfarwyddwr Cyllid ac Adnoddau		101,915	0	0	0	8,396	110,311	19,364	129,675
Swyddog Meddygol yr Heddlu - Dr. A. Lister	2,3	18,069	0	0	0	0	18,069	2820	20,889

Nodyn 1: Roedd deiliad y swydd yn y swydd hon o 01/04/2020 tan 17/01/2021 (Cydwethredu PGC – gweler Nodyn 39)

Nodyn 2: Roedd deiliad y swydd yn y swydd hon o 01/04/2020 tan 28/08/2020

Nodyn 3: Mae Swyddog Meddygol yr Heddlu yn gweithio i'r hyn sy'n gyferth ag 1 diwrnod yr wythnos. Y cyflog llawn amser cyfatebol yw £181,614

2019-2020									
Deiliad Swydd:	Nodiadau:	Cyfflog (yn cynnwys ffioedd a lwfansau) £	Bonysau £	Lwfans Traul £	Treuliau Eraill £	Buddion mewn nwyddau £	Cyfanswm cydnabyddiaeth gan eithrio cyfraniadau pensiwn £	Cyfraniadau pensiwn £	Cyfanswm cydnabyddiaeth yn cynnwys cyfraniadau pensiwn £
Prif Gwnstabl - C. Foulkes		153,200	0	62	19,735	3,519	176,516	47,492	224,008
Dirprwy Brif Gwnstabl		121,839	0	18	0	3,718	125,575	37,016	162,591
Prif Gwnstabl Cynorthwyol	1	8,027	0	480	0	94	8,601	2,106	10,707
Prif Gwnstabl Cynorthwyol	2	101,853	0	37	0	2,087	103,977	31,574	135,551
Prif Gwnstabl Cynorthwyol	3	30,187	0	0	0	1,629	31,816	8,131	39,947
Cyfarwyddwr Cyllid ac Adnoddau	4	62,668	0	2,127	1,835	0	66,630	9,426	76,056
Cyfarwyddwr Cyllid ac Adnoddau	5	37,111	0	0	0	2,381	39,492	6,049	45,541
Swyddog Meddygol yr Heddlu - Dr. A. Lister	6	35,954	0	0	0	0	35,954	5,860	41,814

Nodyn 1: Roedd deiliad y swydd yn y swydd hon o 01/04/2019 tan 28/04/2019

Nodyn 2: Roedd deiliad y swydd yn y swydd hon o 29/04/2019 i 31/03/2020

Nodyn 3: Roedd deiliad y swydd yn y swydd hon o 16/12/2019 i 31/03/2020 (Cydweithredu PGC – gweler Nodyn 39)

Nodyn 4: Roedd deiliad y swydd yn y swydd hon o 01/04/2019 tan 31/10/2019

Nodyn 5: Roedd deiliad y swydd y swydd hon rhwng 18/11/2019 a 31/03/2020 Dirprwyodd y Pennaeth Cyllid ar gyfer Cyfarwyddwr Cyllid ac Adnoddau rhwng 01/11/2019 a 17/11/2019 fel rhan o ddyletswyddau arferol

Nodyn 6: Mae Swyddog Meddygol yr Heddlu yn gweithio i'r hyn sy'n gyfwerth ag 1 diwrnod yr wythnos. Y cyflog llawn amser cyfatebol yw £179,770

2020-2021

Talwyd y symiau canlynol i weithwyr eraill y Prif Gwnstabl a oedd yn derbyn mwy o gydnabyddiaeth na £60,000 am y flwyddyn (gan eithrio cyfraniadau pensiwn y cyflogwr):

Bandiau Cydnabyddiaeth	Nifer Gweithwyr 2020-2021	Nifer Gweithwyr 2019-2020
£60,000 - £64,999	25	27
£65,000 - £69,999	9	9
£70,000 - £74,999	7	6
£75,000 - £79,999	4	4
£80,000 - £84,999	4	4
£85,000 - £89,999	6	2
£90,000 - £94,999	1	1
£95,000 - £99,999	2	1
£100,000 - £104,999	1	0

Amlinellir y nifer o becynnau ymadael gyda chyfanswm cost bob band a chyfanswm cost y diswyddiadau gorffodol a diswyddiadau eraill yn y tabl isod:

Band cost pecynnau ymadael (yn cynnwys taliadau arbennig)	Nifer o ddiswyddiadau gorfodol		Nifer o ymadawiadau eraill a gytunwyd		Cyfanswm nifer o becynnau ymadael yn ôl band cost		Cyfanswm cost pecynnau ymadael ym mhob band	
	2019-2020	2020-2021	2019-2020	2020-2021	2019-2020	2020-2021	2019-2020	2020-2021
	Rhif	Rhif	Rhif	Rhif	Rhif	Rhif	£000	£000
£ 0 - £20,000	0	1	7	6	7	7	20	25
£ 20,001 - £40,000	0	0	0	0	0	0	0	0
£ 40,001- £60,000	0	1	0	0	0	1	0	53
£ 60,001 - £80,000	0	0	0	1	0	1	0	75
£ 80,001 ac uwch	0	0	1	8	1	8	83	707

Cymhareb Tâl Canolrifol

Mae cymhareb tâl canolrifol y Prif Gwnstabl yn cymharu cydnabyddiaeth canolrifol sy'n gyfatebol i lawn amser y staff a gyflogir gan y Prif Gwnstabl.

	2020-2021	2019-2020
Cyflog y Prif Gwnstabl	169,218	176,454
Cyflog canolrifol staff y Prif Gwnstabl	33,388	33,409
Cymhareb Tâl Canolrifol:	5.1	5.3

Rydym wedi defnyddio Tâl Canolrifol y Prif Gwnstabl gan mai ef yw'r swyddog rheng uchaf ar gyfer y gymhareb hon. Mae Swyddog Meddygol yr Heddlu yn gyflogedig yn rhan amser a chostau llawn amser cyfatebol yw £181,614. Nid ydym wedi defnyddio costau llawn cyfatebol Swyddogion Meddygol yr Heddlu ar gyfer y gymhareb hon gan nad ydynt y swyddog rheng uchaf.

15. Partïon Perthnasol

Nid oes buddiannau neu gysylltiadau perthnasol o'r Prif Swyddogion neu eu teuluoedd uniongyrchol, a allai ddylanwadu neu reoli'r gwneud penderfyniadau, polisiâu neu drafodion ariannol Heddlu Gogledd Cymru/Comisiynydd Heddlu a Throsedd. Mae proses gadarn hefyd mewn lle i gymeradwyo a chofrestru buddiannau busnes staff a swyddogion heddlu.

Yn ymwneud ag Arfon Jones, a oedd yn Gomisiynydd Heddlu a Throsedd yn ystod 2020-2021:

- Roedd y Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn Gyfarwyddwr BlueLight Commercial, sy'n eiddo i'w aelodau gan gynnwys cyrff plismona a sefydliadau eraill yn y sector golau glas megis y Coleg Plismona a'r Asiantaeth Trosedd Cenedlaethol. Mae pob Comisiynydd Heddlu a Throsedd yng Nghymru a Lloegr yn aelod o BlueLight Commercial;
- Mae gwraig y Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn Gynghorydd sy'n gwasanaethu ar gyfer Cyngor Wrecsam ac mae'n aelod o'r Pwyllgor Cynllunio, y Pwyllgor Craffu Diogelu a Lles, y Pwyllgor Tir ac Adeiladau Corfforaethol, y Pwyllgor Trwyddedu a'r Cyngor Iechyd Cymuned. I gael rhagor o wybodaeth am y cyllid a ddyrennir i Gyngor Wrecsam, gweler yr Hysbysiadau Penderfyniad perthnasol a gyhoeddir ar wefan Swyddfa'r Comisiynydd.

Mae'r Prif Gwnstabl yn ymddiriedolwr PACT (Ymddiriedolaeth Heddlu a Chymuned Gogledd Cymru) a Dangerpoint. Mae'r Heddlu'n dyrannu cyllid o incwm a dderbynnir drwy Gyfrif Cronfa Eiddo'r Heddlu i gefnogi prosiectau PACT sydd â'r nod o godi proffil diogelwch cymunedol, lleihau ofn trosedd'u sylweddol ac felly gwella ansawdd bywyd ledled Gogledd Cymru. Ar gyfer 2020-2021 roedd hyn yn cyfateb i £17,400 a roddwyd o'r gronfa i PACT gan gyfrannu tuag at dalu costau gweinyddu'r Gronfa o £46,774.

Mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Prif Gwnstabl yn cymryd rhan mewn partneriaeth â HMPPS ac yn darparu cyllid i gefnogi prosiect 'Dechrau Newydd' yng Ngogledd Cymru. Diben y bartneriaeth ddeuol hon yw lleihau troseddau a marwolaethau sy'n gysylltiedig â chyffuriau drwy ddarpariaeth a chymorth cymunedol.

Gwnaeth aelodau'r Cydbwyllgor Archwilio ddatgan eu holl fuddiannau ariannol sy'n berthnasol i gytundebau a busnesau ar benodiad gan arwyddo cytundeb i lynu at Saith Egwyddor Bywyd Nolan a datgan unrhyw fuddiannau diwygiedig i'r Prif Weithredwr. Ceir datganiadau o ddiddordeb aelodau'r Cydbwyllgor Archwilio ar wefan Swyddfa'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd www.northwales-pcc.gov.uk

16. Buddion Terfynu

Defnyddiodd y Prif Gwnstabl y rheoliadau canlynol o ran buddion terfynu:

- Rheoliadau Llywodraeth Leol (Terfynu Cyflogaeth yn Gynnar) (Iawndal yn ôl Disgresiwn) (Cymru a Lloegr) 2006 (fel y'i diwygiwyd) a
- Rheoliadau Llywodraeth Leol (Terfynu Cyflogaeth yn Gynnar) (Iawndal yn ôl Disgresiwn) (Cymru a Lloegr) 2000 (fel y'i diwygiwyd)

a therfynwyd contractau nifer o weithwyr yn 2020-2021 gan achosi costau o £0.880 miliwn (2019-2020 £0.103 miliwn) fel y dadlennir yn nodyn 14.

17. Cynlluniau Pensiwn Buddion Diffiniedig

Fel rhan o delerau ac amodau cyflogaeth ei swyddogion a gweithwyr eraill, mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn cynnig buddion ymddeoliad. Er na fydd y buddion hyn mewn gwirionedd yn daladwy hyd nes y bydd gweithwyr yn ymddeol, mae gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd ymrwymiad i wneud y taliadau (ar gyfer y buddion hynny) ac i'w dadlennu pryd mae'r gweithwyr yn ennill eu hawliad yn y dyfodol.

Mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn cyfranogi mewn dau gynllun pensiwn:

- Gweinyddir y Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol ar gyfer Staff yr Heddlu a Swyddfa'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd gan Gyngor Gwynedd. Mae hwn yn gynllun cyflog terfynol budd diffiniedig a ariennir, sy'n golygu bod y Comisiynydd Heddlu a Throsedd a gweithwyr yn talu cyfraniadau i gronfa, wedi'i chyfrifyddu ar lefel sydd â'r bwriad i fantoli'r dyledion pensiwn i asedau buddsoddiad. Mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Prif Gwnstabl yn un corff rhestredig o fewn y Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol ac nid ydynt wedi'u rhannu yn y cyfrifon.

Gweithredir Cronfa Bensiwn Gwynedd o dan fframwaith rheoleiddiol y Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol a chyfrifoldeb Pwyllgor Pensiynau Cyngor Gwynedd yw llywodraethu'r cynllun. Penderfynir ar bolisi yn unol â rheoliadau'r Gronfa Bensiynau. Penodir rheolwyr buddsoddiadau'r gronfa gan y pwyllgor.

Y prif risgiau i'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd am y cynllun yw'r rhagdybiaethau hirhoedled, newidiadau statudol i'r cynllun, newidiadau strwythurol i'r cynllun (e.e. tyniadau ar raddfa fawr o'r cynllun), newidiadau i chwyddiant, arenillion bondiau a chyflawniad buddsoddiadau ecwiti a gedwir gan y cynllun. Lleiheir y rhain i ryw raddau gan y gofyniadau statudol i godi'r symiau sy'n ofynnol gan statud i'r Gronfa Gyffredinol fel y disgrifir yn y nodyn polisïau cyfrifyddu.

Trefniadau ar gyfer dyfarnu buddion ôl-ymddeoliad dewisol ar ymddeoliad cynnar - mae hwn yn drefniant buddion diffiniedig nas ariennir, lle cydnabyddir dyledion pan wneir dyfarniadau.

- Cynllun Pensiwn yr Heddlu i Swyddogion Heddlu. Mae hwn yn gynllun cyflog terfyn budd diffiniedig nas ariennir. Mae'n golygu nad oes asedau buddsoddiad wedi'u casglu i fodloni'r dyledion pensiwn. Mae angen i arian parod gael ei greu i fodloni taliadau pensiwn presennol oherwydd eu bod yn gostwng yn ddyledus yn y pen draw. O dan Reoliadau Cronfa Bensiwn yr Heddlu 2007, os yw'r symiau sy'n dderbyniadwy gan y gronfa pensiwn am y flwyddyn yn llai na'r symiau sy'n daladwy, rhaid i'r

Comisiynydd Heddlu a Throsedd drosglwyddo swm sy'n ofynnol i fodloni'r diffyg i'r gronfa bensiwn bob blwyddyn. Yn amodol ar graffu a chymeradwyaeth seneddol, bodlonir hyd at 100% o'r gost hon gan grant ychwanegiad pensiwn llywodraeth ganolog. Fodd bynnag, os yw'r gronfa bensiwn mewn gwagedd am y flwyddyn, mae angen i'r gweddill gael ei drosglwyddo o'r gronfa bensiwn i'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd sydd yna'n gorfod ad-dalu'r swm i lywodraeth ganolog.

Trafodion sy'n Berthnasol i Fuddion Ôl-Gyflogaeth:

Mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn cydnabod cost buddion ymddeoliad yn y gost gwasanaethau a hysbyswyd pan enillir hwy gan weithwyr yn hytrach na phan delir y buddion yn y pen draw fel pensiynau. Fodd bynnag, mae'r gost mae angen i ni ei wneud yn erbyn y dreth gyngor yn seiliedig ar yr arian parod sy'n daladwy yn y flwyddyn. Felly caiff cost wirioneddol buddion cyflogaeth/ymddeoliad o'r Gronfa Gyffredinol drwy'r Datganiad Symudiad mewn Cronfeydd wrth Gefn eu gwrthdroi.

Ar hyn o bryd, mae gan Brif Gwnstabl Gogledd Cymru, ynghyd â Phrif Gwnstabiliaid eraill a'r Swyddfa Gartref, nifer o hawliadau mewn perthynas â gwahaniaethu anghyfreithlon sy'n deillio o ddarpariaethau trosiannol yn Rheoliadau Pensiwn yr Heddlu 2015. Roedd yr hawliadau hyn yn erbyn cynllun pensiwn yr Heddlu (achos Aarons) wedi'u cadw y tu ôl i ddyfarniad McCloud/Sargeant o'r blaen, ond cynhaliwyd gwrandawriad rheoli achos ym mis Hydref 2019, gyda'r Gorchymyn dilynol yn cynnwys datganiad interim bod hawl gan yr hawlwr i gael eu trin fel pe baent wedi cael gwarchodaeth drosiannol lawn ac wedi aros yn eu cynllun presennol ar ôl 1 Ebrill 2015. Er bod y datganiad interim yn berthnasol i hawlwr yn unig, eglurodd y Llywodraeth drwy Ddatganiad Gweinidogol Ysgrifenedig ar 25 Mawrth 2020 y byddai pobl nad oeddent yn hawlio budd-daliadau yn cael eu trin yn yr un modd.

Ar 16 Gorffennaf 2020, cyhoeddodd Trysorlys EM ymgynghoriad ynghylch trefniadau trosiannol ar gyfer pensiynau'r sector cyhoeddus i ddileu gwahaniaethu fel y nodwyd drwy achosion McCloud/Sargeant. Cyflwynodd yr ymgynghoriad hwn ofyniad i aelodau fod wedi bod yn aelodau o'r cynllun ar neu cyn 31 Mawrth 2012 ac ar neu ar ôl 1 Ebrill 2015 i fod yn gymwys i gael eu cywiro.

Ar 4 Chwefror 2021, cyhoeddodd Trysorlys EM eu hymateb i'r ymgynghoriad a gadarnhaodd y trefniadau unioni a nodwyd yn yr ymgynghoriad, ac mae'n nodi y byddai aelodau'n cael dewis a ddylid cadw buddion o'u cynllun pensiwn etifeddiaeth, neu eu cynllun newydd, yn ystod y cyfnod unioni (2015-2022). Bydd y dewis hwn yn cael ei ohirio ar gyfer aelodau tan iddynt ymddeol. Gan nad oedd canfyddiadau'r Tribiwnlys Cyflogaeth wreiddiol yn nodi bod cyflwyno cynlluniau pensiwn newydd y sector cyhoeddus yn wahaniaethol (yn hytrach y darpariaethau trosiannol), caiff y cynlluniau etifeddiaeth eu dileu o fis Ebrill 2022 i'w disodli gan y cynlluniau pensiwn newydd a gyflwynwyd yn wreiddiol yn 2015.

Byddai caniatáu i bob aelod cymwys gronni buddion o'u cynllun etifeddiaeth yn ystod y cyfnod unioni yn arwain at gynydd yn rhwymedigaethau Cynllun Pensiwn yr Heddlu. Yn wreiddiol, amcangyfrifodd actiwariad y cynllun mai tua 4.4% neu £75.59m o rwymedigaethau'r cynllun pensiwn oedd y cynnydd yn rhwymedigaethau'r cynllun i Gomisiynydd yr Heddlu a Throsedd. Cydnabuwyd y cynnydd hwn yng nghyfrifon 2018-2019. Yn 2019-2020, amcangyfrifodd yr actiwariad ostyngiad o £15.58m mewn rhwymedigaethau'r cynllun. Mae hyn yn adlewyrchu newid mewn tybiaethau ac felly mae'n cynrychioli cynnydd o ran ailfesur ac adrodd yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr (CIES).

Mesurir effaith cynnydd mewn dyledion cynllun sy'n codi o ddyfarniad McCloud / Sargeant drwy'r broses priso pensiwn, sy'n penderfynu cyfraddau cyfraniad cyflogwr a gweithiwr. Disgwylir i brisiad pensiwn nesaf yr Heddlu gael ei adrodd yn 2023-2024, er bod yr amserlen hon yn agored i newid.

Penderfynir ar effaith cynnydd mewn taliadau pensiwn cynyddol sy'n codi o McCloud / Sargeant drwy Reoliadau Cronfa Bensiwn yr Heddlu 2007. Mae'r rhain angen awdurdod yr heddlu i gynnal cronfa bensiwn yr heddlu lle mae telir cyfraniadau swyddogion a chyflogwyr ac o le y daw taliadau pensiwn i swyddogion sydd wedi ymddeol. Os nad oes gan gronfa bensiwn yr heddlu ddigon o arian i fodloni cost pensiynau mewn blwyddyn, mae'r swm angenrheidiol i fodloni'r diffyg yn cael ei dalu gan yr Ysgrifennydd Gwladol i'r awdurdod heddlu ar ffurf grant ychwanegiad o lywodraeth ganolog.

Mae hawlwr wedi cyflwyno hawliadau am iawndal. Disgwylir i'r Tribiwnlys Cyflogaeth glywed achosion prawf ar gyfer yr hawliadau hyn ym mis Rhagfyr 2021. Mae hawliadau am golledion ariannol yn cael eu cadw ar hyn o bryd wrth i ystyriaeth gael ei rhoi i ymateb ymgynghoriad Trysorlys EM Ar 31 Mawrth 2021, nid yw'n bosibl amcangyfrif yn ddibynadwy faint neu debygolrwydd y bydd yr hawliadau hyn yn llwyddiannus, ac felly ni gydnabyddir unrhyw atebolrwydd mewn perthynas â hawliadau iawndal yn y cyfrifon hyn.

O ran y Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol, pan ddiwygiwyd y strwythur buddion yn 2014, cymhwyswyd amddiffynfeydd trosiannol i aelodau hynach penodol a oedd yn agos i oedran ymddeol arferol Mae'r buddion a gronnwyd o 1 Ebrill 2014 gan yr aelodau hyn yn amodol ar 'danategiad' sy'n sicrhau nad yw'r aelodau hyn yn colli allan o gyflwyno'r cynllun newydd, drwy mewn gwirionedd roi'r buddion gwell iddynt o'r cynlluniau hen a newydd.

Fel gyda Chynllun Pensiwn yr Heddlu, disgwylir i ddyfarniad McCloud/Sargeant fod yn berthnasol i Gynllun Pensiwn Llywodraeth Leol. Gan hynny, efallai bydd angen i fuddion a gronnir o 2014 gael eu gwella fel y gall holl aelodau, waeth bynnag eu hoedran, elwa o'r tanategiad. Fel arall, gall adferiad gael ei gyflawni mewn ffordd wahanol, er enghraifft drwy dalu iawndal. Bydd angen i'r Llywodraeth ddigolledu aelodau iau am y driniaeth lai ffafriol maent wedi'i derbyn ers i'r darpariaethau trosiannol ddod i rym. Bydd angen iddynt ailedrych ar newidiadau cynllun pensiwn sy'n mynd ymlaen fel y disodlir yr elfennau gwahaniaethu i holl aelodau.

At ddibenion ffigurau mantolen IAS19 31 Mawrth 2020, amcangyfrifwyd bod addasiad i'r rhwymedigaethau ar gyfer McCloud wedi'i gofnodi o ddata prisio 2019, ac fe'i cofnodwyd ar wahân fel Cost Gwasanaeth y Gorffennol yn natganiad Elw a Cholled 2019-2020. Ni wnaed unrhyw addasiad pellach o fewn cyfrifon eleni. Mae'r swm blaenorol o fewn y fantolen wedi'i gyflwyno ac felly wedi'i gynnwys yn y safle cau ar ddyddiad y fantolen. Nid oes unrhyw addasiad ychwanegol penodol ar gyfer McCloud wedi'i ychwanegu at y gost gwasanaeth cyfredol ar gyfer 2020-2021.

Mae'r trafodion canlynol wedi'u gwneud yn y Cyfrif Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr a'r Datganiad Symudiad mewn Cronfeydd wrth Gefn yn ystod y flwyddyn:

	Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol		Cynllun Pensiwn yr Heddlu		Cyfanswm
	2020-2021 £000	2019-2020 £000	2020-2021 £000	2019-2020 £000	2020-2021 £000
Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr					
<i>Cost Gwasanaethau:</i>					
<i>Cost Gwasanaeth yn cynnwys:</i>					
Cost Gwasanaeth Presennol	-11,900	-15,445	-38,710	-39,900	-50,610
Cyfraniadau Buddion nas Ariannwyd	116	120	0	0	116
Enillion (-)/Colledion (+) Gwasanaeth Blaenorol	-1	-280	0	8,760	-1
Trosglwyddiadau i Mewn	0	0	-530	-700	-530
Grant ychwanegiad Pensiwn Heddlu derbynadwy	0	0	18,992	20,371	18,992
<i>Ariannu a buddsoddi incwm a gwariant</i>					
Traul llog net	-1,291	-2,173	-37,880	-44,020	-39,171
Cyfanswm Budd Ôl-gyflogaeth a godwyd i'r Gweddill neu'r Diffyg ar y Ddarpariaeth Gwasanaethau	-13,076	-17,778	-58,128	-55,489	-71,204
<i>Budd Ôl-gyflogaeth Arall a Godwyd i'r Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr</i>					
<i>Ail-fesur y ddyled budd diffiniedig net sy'n cynnwys:</i>					
Elw ar asedau cynllun (gan eithrio'r swm a geir yn y gost llog net)	53,820	-21,744	0	0	53,820
Enillion (+) a cholledion (-) actiwaraidd yn codi ar newidiadau mewn rhagdybiaethau demograffig	-4,831	10,437	0	53,470	-4,831
Enillion (+) a cholledion (-) actiwaraidd yn codi ar newidiadau mewn rhagdybiaethau ariannol	-89,898	34,187	-197,930	55,000	-287,828
Enillion (+) a cholledion (-) profiad eraill	2,297	21,185	54,780	36,090	57,077
Cyfanswm Budd Ôl-gyflogaeth a godwyd i'r Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr	-51,688	26,287	-201,278	89,071	-252,966

	Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol		Cynllun Pensiwn yr Heddlu		Cyfanswm
	2020-2021 £000	2019-2020 £000	2020-2021 £000	2019-2020 £000	2020-2021 £000
Symudiad mewn Cronfeydd wrth Gefn Gwrthdroi costau net a wnaed i'r Gweddill neu'r Diffyg ar y Ddarpariaeth o fuddion ôl-gyflogaeth yn unol â'r cod	-13,076	-17,778	-58,128	-55,489	-71,204
<u><i>Swm a godwyd mewn qwirionedd yn erbyn balansau'r Gronfa Gyffredinol ar gyfer pensiynau yn y flwyddyn:</i></u> Cyfraniadau cyflogwr sy'n daladwy i'r cynllun	6,810	5,473	0	0	6,810
Buddion ymddeoliad sy'n daladwy i bensiynwyr	0	0	21,809	20,069	21,809

Asedau a Dyledion Pensiynau a Gydnyddir yn y Fantolen.

Mae'r swm a geir yn y fantolen sy'n codi o ddyled y Comisiynydd Heddlu a Throsedd o ran ei gynlluniau buddion diffiniedig fel a ganlyn:

	Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol		Cynllun Pensiwn yr Heddlu		Cyfanswm
	31 Mawrth 2021 £000	31 Mawrth 2020 £000	31 Mawrth 2021 £000	31 Mawrth 2020 £000	31 Mawrth 2021 £000
Gwerth presennol y ddyled budd ddiffiniedig	359,671	251,505	1,863,800	1,684,330	2,223,471
Gwerth teg o asedau cynllun	-261,100	-197,812	0	0	-261,100
Is-gyfanswm	98,571	53,693	1,863,800	1,684,330	1,962,371
Symudiad arall yn y ddyled (+)/ased (-) (os yn berthnasol)	0	0	0	0	0
Dyled net yn codi o'r ddyled budd diffiniedig	98,571	53,693	1,863,800	1,684,330	1,962,371

Cymodi'r Symudiad yng Ngwerth Teg Asedau'r Cynllun

	Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol	
	31 Mawrth 2021 £000	31 Mawrth 2020 £000
Gwerth teg agoriadol asedau'r cynllun	197,812	210,875
Incwm llog	4,602	5,114
Elw (+)/colled (-) ailfesuriad:		
- yr elw ar asedau cynllun, gan eithrio'r swm a geir yn y gost llog net	53,820	-21,744
Cyfraniad gan gyflogwyr	6,810	5,473
Cyfraniadau gan weithwyr	2,375	2,246
Buddion a dalwyd	-4,319	-4,152
Gwerth teg clo asedau'r cynllun	261,100	197,812

Cymodi Gwerth Presennol Dyledion y Cynllun (Dyled Budd Ddiffiniedig)

	Dyledion a Ariannwyd: Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol		Dyledion nas Ariannwyd: Cynllun Pensiwn yr Heddlu	
	31 Mawrth 2021 £000	31 Mawrth 2020 £000	31 Mawrth 2021 £000	31 Mawrth 2020 £000
	Balans agoriadol ar 1 Ebrill	251,505	296,328	1,684,330
Cost gwasanaeth presennol	11,900	15,445	38,710	39,900
Cost llog	5,893	7,287	37,880	44,020
Cyfraniadau gan gyfranogwyr y cynllun	2,375	2,246	7,770	7,150
Enillion (+) a cholledion (-) profiad eraill				
- Enillion/colledion actiwaraid yn codi o newidiadau mewn rhagdybiaethau demograffig	4,831	-10,437	0	-53,470
- Enillion/colledion actiwaraid yn codi o newidiadau mewn rhagdybiaethau ariannol	89,898	-34,187	197,930	-55,000
- Enillion/colledion profiad eraill	-2,297	-21,185	-54,780	-36,090
Costau gwasanaeth blaenorol	1	280	0	-8,760
Trosglwyddiadau i Mewn	0	0	530	700
Buddion a dalwyd	-4,319	-4,152	-48,570	-47,590
Dyledion a ddilëwyd ar setliadau (lle bo'n berthnasol)	-116	-120	0	0
Balans clo ar 31 Mawrth	359,671	251,505	1,863,800	1,684,330

Roedd asedau'r Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol yn cynnwys:

	Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol 2020-2021			Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol 2019-2020		
	Dyfnbrisiau mewn Marchnadoedd Gweithredol	Prisiau nas dyfynnwyd mewn Marchnadoedd Gweithredol	Cyfanswm	Dyfnbrisiau mewn Marchnadoedd Gweithredol	Prisiau nas dyfynnwyd mewn Marchnadoedd Gweithredol	Cyfanswm
	£000	£000	£000	£000	£000	£000
Arian parod ac arian parod cyfwerth	1,507	0	1,507	980	0	980
Is-gyfanswm	1,507	0	1,507	980	0	980
Diogelwch Ecwiti: Arall	0	0	0	0	0	0
Is-gyfanswm	0	0	0	0	0	0
Diogelwch Dyledion: Arall	0	0	0	0	0	0
Is-gyfanswm	0	0	0	0	0	0
Eiddo: <i>Yn ôl math:</i>						
Eiddo'r DU	0	20,708	20,708	0	19,497	19,497
Eiddo Tramor	0	0	0	0	23	23
Is-gyfanswm	0	20,708	20,708	0	19,520	19,520
Ecwiti Preifat: Y DU a thramor	0	16,235	16,235	0	11,499	11,499
Is-gyfanswm	0	16,235	16,235	0	11,499	11,499
Cronfeydd Buddsoddi Eraill ac ymddiriedolaethau uned:						
Ecwitiau	0	167,288	167,288	0	132,658	132,658
Seilwaith	0	4,603	4,603	0	4,549	4,549
Arall	0	50,759	50,759	0	28,606	28,606
Is-gyfanswm	0	222,650	222,650	0	165,813	165,813
Cyfansymiau	1,507	259,593	261,100	980	196,832	197,812

Sail am amcangyfrif Asedau a Dyledion

Mae dyledion wedi'u hasesu ar sail actiwaraidd gan ddefnyddio'r dull credyd uned amcanestynol, sef amcangyfrif o'r pensiynau a fydd yn daladwy yn y dyfodol gan ddibynnu ar ragdybiaethau am gyfraddau marwoldeb, lefelau cyflog ayyb.

Mae dyledion y Cynllun Pensiwn Llywodraeth Cymru wedi'u hamcangyfrif gan Hymans Robertson ac mae dyledion Cynllun Pensiwn yr Heddlu wedi'u hamcangyfrif gan Adran Actwari'r Llywodraeth. Mae'r ddau yn sefydliad actwari annibynnol. Mae amcangyfrifon y Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol yn seiliedig ar werth llawn diweddaraf y cynllun ar 31 Mawrth 2019.

Mae amcangyfrif y dyledion budd diffiniedig yn sensitif i'r tybiaethau actiwaraidd a ddefnyddir. Mae'r dadansoddiad sensitifrwydd isod wedi'i benderfynu yn seiliedig ar newidiadau posibl rhesymol o'r rhagdybiaethau sy'n digwydd ar ddiwedd y cyfnod adrodd ac yn rhagdybio am bob newid fod y rhagdybiaeth yn newid tra mae'r holl rhagdybiaethau eraill yn parhau'n gyson. Mae'r amcangyfrif yn y dadansoddiad sensitifrwydd wedi dilyn y polisiau cyfrifyddu am y cynllun h.y. ar sail actiwaraidd gan ddefnyddio dull credyd uned amcanol. Ni wnaeth y dulliau a'r mathau o ragdybiaethau a ddefnyddir wrth baratoi'r dadansoddiad sensitifrwydd isod o'r rhai hynny a ddefnyddiwyd yn y cyfnod blaenorol.

2020-2021	Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol		Cynllun Pensiwn yr Heddlu	
	Cynnydd mewn rhagdybiaeth £000	Lleihad mewn rhagdybiaeth £000	Cynnydd mewn rhagdybiaeth £000	Lleihad mewn rhagdybiaeth £000
Hirhoedledd (cynnydd (+) neu ostyngiad (-) mewn 1 flwyddyn)	14,387	-14,387	64,000	-64,000
Cyfradd chwyddiant (cynnydd (+) neu ostyngiad (-) o 0.5%)	38,385	-38,385	177,000	-176,000
Cyfradd cynnydd mewn cyflogau (cynnydd (+) neu ostyngiad (-) o 0.5%)	6,106	-6,106	19,000	-19,000
Cyfradd cynnydd mewn pensiynau (cynnydd (+) neu ostyngiad (-) o 0.5%)	38,385	-38,385	168,000	-167,000
Cyfradd ar gyfer gostwng dyledion cynllun (cynnydd (+) neu ostyngiad (-) o 0.5%)	-45,514	45,514	-177,000	176,000

Strategaeth Cyfateb Asedau a Dyledion (ALM)

Nid oes gan bwyllgor pensiynau Cyngor Gwynedd strategaeth cyfateb asedau a dyledion (ALM). Cyfrifoldeb y pwyllgor pensiynau yw strategaeth rheoli risgiau'r Gronfa. Mae rhaglen rheoli risg cyffredinol y Gronfa Bensiwn yn canolbwyntio ar natur anrhagweladwy marchnadoedd ariannol ac yn ceisio lleihau effeithiau andwyol posibl ar yr adnoddau sydd ar gael i dalu pensiynau. Mae'r Awdurdod Gweinyddu wedi creu Datganiad Strategaeth Ariannu ar y cyd ac Actiwariaid y Gronfa, sy'n dweud sut y rheolir diddyledrwydd a risg o ran dyledion. Adolygwyd a diweddarwyd y Strategaeth yn dilyn y prisio actiwaraidd yn 2019. Mae wedi cymryd safbwynt cyffredinol o'r lefel o risg sy'n gynhenid yn y polisi buddsoddi a amlinellir yn y Datganiad Strategaeth Buddsoddiadau a gyhoeddir o dan Reoliad 12 Rheoliadau Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol (Rheoli a Buddsoddi Cronfeydd) 2016, (y rheoliadau buddsoddi) a'r polisi ariannu a amlinellwyd yn y Datganiad. Mae'r dogfennau hyn yn parhau i gael eu hadolygu i sicrhau fod y proffil risg cyffredinol yn parhau'n briodol.

Effaith ar Lif Arian Parod y Comisiynydd Heddlu a Throsedd

Amcanion y cynllun yw cadw cyfraniadau cyflogwyr ar gyfradd mor gyson â phosibl. Mae Cyngor Gwynedd wedi cytuno ar strategaeth gydag actwari'r cynllun i gyflawni lefel ariannu o 100% dros yr 20 mlynedd nesaf. Monitirir lefelau ariannu'n flynyddol. Cwblheir y prisio bob tair blynedd nesaf yn 2022-23 i'w weithredu o fis Ebrill 2023.

Bydd angen i'r cynllun ystyried y newidiadau cenedlaethol i'r cynllun o dan Ddeddf Gwasanaethau Pensiynau Cyhoeddus 2013. O dan y Ddeddf, gall y Cynllun Pensiynau Llywodraeth Leol yng Nghymru a Lloegr a'r prif gynlluniau gwasanaeth cyhoeddus presennol eraill beidio â darparu buddion o ran gwasanaeth ar ôl 31 Mawrth 2014 (neu wasanaeth ar ôl 31 Mawrth 2015 ar gyfer prif gynlluniau pensiwn gwasanaeth cyhoeddus eraill yng Nghymru a Lloegr). Mae'r Ddeddf yn darparu rheoliadau cynllun i gael eu gwneud o fewn fframwaith cyffredin, sefydlu cynlluniau enillion cyfartalog gyrfa newydd wedi'u hadbriso i dalu pensiynau a buddion eraill i weision cyhoeddus penodol.

Disgwyliodd y Comisiynydd Heddlu a Throsedd dalu £6.825 miliwn o gyfraniadau i'r cynllun yn 2021-2022.

Hyd cyfartalog cymhwysol y ddyled budd ddiffiniedig i'r Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol yw 26.0 mlynedd, 2020-2021, (26.0 mlynedd 2019-2020). Y cyfartaledd cymhwysol ar gyfer Cynllun Pensiwn yr Heddlu yw 20.0 mlynedd, 2020-2021, (21.0 mlynedd 2019-2020).

18. Lwfansau Aelodau

Mae costau'r Pwyllgor Archwilio wedi'u rhannu'n gyfartal rhwng y Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Prif Gwnstabl. Mae'r cyfanswm isod yn cynrychioli cyfanswm y gost am y flwyddyn.

Ar ddiwedd mis Mawrth 2021 roedd cyfanswm o 4 aelod. Ymddiswyddodd un aelod o fewn y flwyddyn.

	2020-2021		2019-2020	
	£000	Nifer Aelodau	£000	Nifer Aelodau
Lwfansau	10	4	11	4
Treuliau	0		0	
	10		11	

Ceir gwybodaeth bellach ar lwfansau taledig yr aelodau ar www.northwales-pcc.gov.uk.

19. Offerynnau Ariannol yn cynnwys Natur a Graddau'r Risgiau sy'n Codi

Y Grŵp sy'n talu'r risgiau a'r gwobrwyon ariannol, a chedwir y cyfrifon, y nodiadau a'r datgeliadau ategol yng Nghyfrifon y CHTh/Grŵp.

20. Cynlluniau Partneriaeth

Mae'r Grŵp ynghlwm mewn gwaith partneriaeth gyda DangerPoint Ltd ac Ymddiriedolaeth yr Heddlu a'r Gymuned (PACT). Mae manylion am gyfrifon PACT a DangerPoint ar gael ar gais os oes angen.

21. Gweithrediadau/Cydweithrediad a Reolir ar y Cyd

Mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn rhan o nifer o gydweithrediadau (yn rhanbarthol a chenedlaethol). Ym mhob enghraifft mae'r cyfrifon Grŵp yn adlewyrchu ein cyfran o incwm, gwariant a llifoedd arian parod sy'n codi o strwythur y trefniant. Gan fod y Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn derbyn holl incwm a nawdd, bydd unrhyw incwm sy'n dderbyniadwy o strwythur y trefniant yn cael ei gredydu yn y Datganiad Incwm a Gwariant

Hollgynhwysfawr y Comisiynydd Heddlu a Throsedd. Gan fod y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr y Prif Gwnstabl yn cynnwys y gwariant sy'n codi o'r cydweithrediadau hyn, mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn credu'r Prif Gwnstabl gyda swm cyfatebol drwy'r nawdd o fewn y grŵp.

Mae canllaw CIPFA ar gyfrifyddu ar gyfer cydweithrediad wedi'i ystyried wrth benderfynu ar natur y cysylltiadau. Gan fod y mwyaf o drefniadau â rheolaeth ar y cyd drwy fwrdd rheoli strategol, ystyrir fod y mwyaf wedi'u dosbarthu'n gywir fel gweithrediadau ar y cyd. Mae rhai trefniadau o natur gydweithredol ond wedi'u dosbarthu fel taliadau trydydd parti. Mae eraill yn cynnwys swyddogion o heddluoedd unigol yn cynnal dyletswyddau'n rheolaidd ond yn cael eu hariannu gan brif heddlu o grantiau a wnaed gan y Swyddfa Gartref, asiantaethau eraill neu sy'n cael eu hunan ariannu gan ffioedd a chostau.

Mae'r canlynol yn grwpio'r trefniadau i:

Cydweithrediad - Cydweithrediad
Gweithrediadau ar y Cyd - taliadau Trydydd Parti
Cydweithrediad - Grant/Hunan-ariannwyd

Cydweithrediad - Gweithrediadau ar y Cyd

Rhwydwaith Ymchwilio Gwrthdrawiadau Fforensig (FCIN)

Mae Ymchwiliad Gwrthdrawiadau Fforensig yn faes plismona arbenigol iawn, sy'n cynnwys nifer fach o staff gwyddonol a thechnegol sy'n darparu gwasanaeth cyhoeddus sylweddol drwy ymchwilio i farwolaeth ac anafiadau difrifol sy'n aml yn newid bywydau ar ein ffyrdd.

Yn 2020-2021 trosglwyddwyd y cyfrifoldeb am y Rhwydwaith Ymchwilio i Wrthdrawiadau Fforensig (FCIN) o Heddlu Gorllewin Mercia i Heddlu Gogledd Cymru. Symudodd yr FCIN allan o'r Rhaglen Galluoedd Arbenigol i'r model 'Heddlu'n Cynnal' a'r prif amcan yw bod yr holl weithgareddau ymchwilio i wrthdrawiadau yn cydymffurfio â safonau fforensig cenedlaethol. Penderfynodd gwasanaeth yr heddlu y dylid cyflawni hyn drwy ddull rhwydweithiol a ategir gan Gytundeb Cydweithredu Adran 22a.

Ar ddiwedd y Flwyddyn Ariannol 2019-20 cynhaliodd Heddlu Gorllewin Mercia gronfeydd wrth gefn gwerth £271k gyda dyledwr gwerth £13k yn ddyledus i Heddlu Gogledd Cymru. Trosglwyddwyd yr arian hwn i Heddlu Gogledd Cymru yn ystod 2020-21 gyda'r balans o £258k wedi'i roi mewn cronfeydd wrth gefn ar ddiwedd y flwyddyn.

Y gwariant a gyllidwyd y cytunwyd arno ar gyfer 2020-2021 gan Fwrdd Rheoli'r FCIN oedd £2,071k gyda'r cyllid yn cael ei dalu gan bob plaid heddlu i Gytundeb Cydweithredu Adran 22a. Pennwyd y gyllideb i dalu cost datblygu gwyddonol a chyflwyno'r rhwydwaith FCIN i fodloni'r terfyn amser achredu fel y'i pennwyd gan y Rheoleiddiwr Gwyddoniaeth Fforensig. Roedd y gyllideb wedi ei osod i ateb costau datblygiad gwyddonol a chyflwyniad rhwydwaith rhwydwaith FCIN i ateb terfyn amser achredu wedi ei osod gan y Rheolydd Gwyddoniaeth Fforensig. Roedd y gyllideb yn cynnwys costau fel staff, ymgynghorwyd, dilyswyr gwyddonol, profi cymhwysedd, eraill nad ydynt yn staff ayb.

Mae pandemig Covid-19 wedi effeithio'n sylweddol ar weithgareddau a llinell amser datblygiad gwyddonol a chyflwyno'r rhwydwaith, fel y cydnabyddir gan benderfyniad y Rheoleiddiwr Gwyddoniaeth Cyllid i ohirio'r dyddiad cau ar gyfer achredu. Y gwariant cyffredinol a gafwyd yn 2020-21 oedd £1,249k o danwariant cyffredinol o £822k o gymharu â'r gyllideb, gyda chytundeb ar gyfer rhoi'r swm yn gronfeydd wrth gefn a glustnodwyd.

Felly, rhoddwyd cyfanswm o £1,080k (balans o £258k o West Mercia a thanwariant o £822k 20/21) mewn cronfeydd wrth gefn a glustnodwyd yn unol â Nodyn 8 Trosglwyddiadau i/o Gronfeydd Wrth Gefn a Glustnodwyd. Mae'r gronfa wrth gefn hon wedi ei chlustnodi i ateb gofynion yr FCIN i gyflawni terfyn amser achredu ac yn fwy penodol o gwmpas costau fel costau adnoddau, gweithgareddau achredu a phrofi cymhwysedd.

Mae'r holl wariant ac incwm sy'n gysylltiedig â gweithgareddau FCIN wedi'u codio ar wahân ar ein cyfrifyfr sydd wedi'u dadgydnabod sy'n adlewyrchu ein cyfran o incwm a gwariant, gyda chyfraniad cyllid Heddlu Gogledd Cymru ar gyfer 2020-2021 yn £27k.

2019-2020	Swyddogaethau	2020-2021		
Gwariant Net		Gwariant	Incwm	Gwariant Net
£'000		£'000	£'000	£'000
0	Rhwydwaith Ymchwilio Gwrthdrawiadau Fforensig	27	0	27
0	Cyfanswm	27	0	27

Sefydlwyd Uned Trosedd Trefnedig Rhanbarthol y Gogledd Orllewin (NWROCU) ym mis Ebrill 2009 gan ddwyn ynghyd y chwe heddlu rhanbarthol mewn cydweithrediad i fynd i'r afael â throedd trefnedig a difrifol ar draws y Gogledd Orllewin. Mae cwmpasu gwaith nifer o dimau gyda Glannau Mersi fel y prif heddlu. Yn 2019-2020 trosglwyddwyd y cyfrifoldeb am swyddogaeth y Gwasanaeth Unigolion a Ddiogelir i'r Asiantaeth Trosedd Cenedlaethol. Y swm a adlewyrchir yng nghyfrifon Heddlu Gogledd Cymru yn 2020-2021 yw £851k (£832k yn 2019-2020) gyda'r dadansoddiad yn ôl swyddogaeth fel a ganlyn:

2019-2020	Swyddogaethau	2020-2021		
Gwariant Net		Gwariant	Incwm	Gwariant Net
£'000		£'000	£'000	£'000
236	Uned Drosedd Ranbarthol	223	0	223
42	Cudd-wybodaeth Carcharorion	72	-34	38
11	Uned Gudd-wybodaeth Ranbarthol	28	-12	16
176	Uned Gudd-wybodaeth Dechnegol	217	-13	204
-1	Gwasanaeth Unigolion Gwarchodedig	0	0	0
168	Uned Gyfrinachol	174	-6	168
0	Tîm Adfer Asedau Rhanbarthol	53	-53	0
6	Swyddog Diogelwch Gweithredol	14	-7	7
0	Troseddau Seiber	27	-27	0
0	ENNILL	3	-3	0
112	Fforensig Cudd	302	-185	117
0	ACE	12	-12	0
0	ECURFT	14	-14	0
0	Atal	9	-9	0
0	Aflonyddwch	15	-15	0
82	Cymorth Busnes	95	-17	78
0	Grantiau Titan Eraill	47	-47	0
832	Cyfanswm	1,305	-454	851

Mae'r ymgyrchoedd ar y cyd canlynol gyda Swydd Gaer yn brif heddlu:

Mae Uned Chwilio Tanddwr Ar y Cyd y Gogledd Orllewin yn gwasanaethu ardaloedd Swydd Gaer, Manceinion Fwyaf, Glannau Mersi, Swydd Gaerhirfryn, Cumbria a Gogledd Cymru gyda'r gwariant cyffredinol yn cael ei dalu gan y lluoedd hynny.

Ffurfiwyd Cydweithrediad Plismona Arfog y Gogledd Orllewin yn 2012 gyda chwe heddlu'n aelod. Ers hynny, mae'r rhanbarth wedi bod yn gweithredu o dan un Drwydded Hyfforddi Drylliau Tanio dros dro gan y Coleg Plismona (CoP) ar ôl gweithredu o dan chwe thrwydded hyfforddi lawn yn flaenorol. Gadawodd Sir Gaerhirfryn y Cydweithrediad ar 31 Mawrth 2018.

Mae'r Gynghrair Plismona Arfog yn darparu swyddogion arfog i Swydd Gaer a Gogledd Cymru mewn tîm cyd-heddlu cwbl integredig ers ei sefydlu yn 2014. Mae'n gynghrair plismona arfog yn gwasanaethu ardaloedd Swydd Gaer a Gogledd Cymru ac mae'n cael ei staffio gan swyddogion yr heddlu a staff cymorth o'r ddau heddlu cyfansoddol gyda'r gwariant cyffredinol yn cael ei dalu gan yr heddluoedd hynny.

Mae'r Gynghrair Cŵn yn darparu trinwyr cŵn i Swydd Gaer a Gogledd Cymru. Aeth y peilot yn fyw yn weithredol ym mis Ebrill 2016 ac mae'n darparu ystod o sgiliau cŵn yr heddlu i Swydd Gaer a Gogledd Cymru ac mae'n cael ei staffio gan swyddogion yr heddlu a staff cymorth o'r ddau heddlu cyfansoddol gyda'r gwariant cyffredinol yn cael ei dalu gan yr heddluoedd hynny.

Mae gan gydweithrediad ANPR gysylltiadau cryf â Grŵp Plismona Traffyrdd y Gogledd Orllewin gan fod Adnabod Rhif Plât Rhif Awtomatig (ANPR) yn cael ei nodi fel dull effeithiol o ddarparu gwasanaethau amddiffynnol ar draws rhwydwaith ffyrdd strategol y rhanbarth. Ymunodd Heddlu Gogledd Cymru â'r trefniant hwn yn 2012.

2019-2020 Gwariant Net £'000	Swyddogaethau	2020-2021		
		Gwariant £'000	Incwm £'000	Gwariant Net £'000
73	Uned Chwilio Tanddwr ar y Cyd	78	-4	74
56	Drylliau Tanio Rhanbarthol	97	-37	60
3,068	Cynghrair Plismona Arfog	3,145	0	3,145
660	Cynghrair Gŵn	689	0	689
10	ANPR	10	0	10
3,867	Cyfanswm	4,019	-41	3,978

Mae'r ymgyrchoedd canlynol yn gydweithrediad gyda heddluoedd eraill yng Nghymru. Mae cyfran dybiannol o'r gwariant a'r incwm wedi'i adlewyrchu yn y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr a ddyrannwyd yn ôl canran poblogaeth ledled Cymru.

CYFRAN O GYDWEITHREDIAD GWASANAETH 2020-2021		Uned Cudd-wybodaeth Gwrth Derfysgaeth	Ymgynghorwyr Arbenigol Gwrth Derfysgaeth
Gwariant Gros	Poblogaeth %	£000	£000
De Cymru	42.48%	2,839	229
Dyfed Powys	16.48%	1,102	89
Gwent	18.85%	1,260	101
North Wales	22.19%	1,483	120
Total:	100.00%	6,684	539

Cyfanswm Incwm a Grantiau	Poblogaeth %	£000	£000
De Cymru	42.48%	-2,839	-229
Dyfed Powys	16.48%	-1,102	-89
Gwent	18.85%	-1,260	-101
Gogledd Cymru	22.19%	-1,483	-120
Cyfanswm:	100.00%	-6,684	-539

CYFRAN O GYDWEITHREDIAD GWASANAETH 2019-2020		Uned Cudd-wybodaeth Gwrth Derfysgaeth	Ymgynghorwyr Arbenigol Gwrth Derfysgaeth
Gwariant Gros	Poblogaeth %	£000	£000
De Cymru	42.41%	5,032	237
Dyfed Powys	16.50%	1,959	92
Gwent	18.84%	2,235	105
Gogledd Cymru	22.25%	2,640	125
Cyfanswm:	100.00%	11,866	559

Cyfanswm Incwm a Grantiau	Poblogaeth %	£000	£000
De Cymru	42.41%	-5,032	-237
Dyfed-Powys	16.50%	-1,959	-92
Gwent	18.84%	-2,235	-105
North Wales	22.25%	-2,640	-125
Cyfanswm:	100.00%	-11,866	-559

Yn 2017-2018 sefydlwyd Tîm Cydweithredu Cymru Gyfan yn y tymor byr i gydlynu gweithgarwch presennol a nodi cyfleoedd newydd ar gyfer cydweithrediad ledled y pedwar heddlu yng Nghymru. Yn draddodiadol arweinir y tîm gan Ddirprwy Brif Gwnstabl a chaiff ei ariannu'n seiliedig ar gyfraniadau wedi'u cytuno gan bob Heddlu yng Nghymru. Yn ystod 2019-2020 cytunwyd y byddai'r tîm yn cael ei arwain gan Brif Gwnstabl Cynorthwyol gyda chostau'r rôl arweiniol hon yn cael eu talu'n llawn gan yr heddlu cartref. Roedd cyfanswm costau'r tîm yn 2020-2021 yn £161k (2019-2020 - £282k) ac roedd cyfraniad Comisiynydd Heddlu a Throsedd Gogledd Cymru i'r costau hyn yn £40k yn 2020-21 (2019-2020 - £59k). Yn ystod 2020-21, Prif Gwnstabl Cynorthwyol o Heddlu Gogledd Cymru oedd yr arweinydd ar gyfer Tîm Cydweithredu Cymru Gyfan, ar gyfer y cyfnod rhwng 1 Ebrill 2020 a 17 Ionawr 21 a arweiniodd at gydnabyddiaeth ariannol o £110,147 yn unol â Nodyn 26 Cydnabyddiaeth Swyddogion , gyda'r costau'n cael eu talu'n llawn gan Gomisiynydd Heddlu a Throsedd Gogledd Cymru.

Mae dyledwyr a chredydwyr o ran y trefniadau uchod wedi parhau ym mantolenni'r prif heddluoedd drwy gytundeb ar y ddwy ochr ar sail perthnasedd.

Cydweithrediad - Taliadau Trydydd Parti

Yr unig drefniant arwyddocaol o'r math hwn yw'r taliad a wnaed tuag at y Gwasanaeth Awyr Heddlu Cenedlaethol (NPAS) a oedd yn £0.561 miliwn yn 2020-2021 (£0.457 miliwn yn 2019-2020).

Cydweithrediad - Grant/Hunan-ariannu

Mewn nifer o drefniadau cydweithredu gwnaeth Gogledd Cymru ddarparu swyddogion ar secondiad i gynorthwyo'r trefniadau. Cafodd ei ad-dalu gan heddluoedd neu asiantaethau eraill a dderbyniodd arian grant gan y Swyddfa Gartref neu Lywodraeth Cymru i ofalu am gostau gwariant.

22. Dyledion wrth Gefn

Yn dilyn hawliadau llwyddiannus yn yr achos llys Allard v Heddlu Dyfnaint a Chernyw am oramser di-dâl yn dilyn adalwadau i ddyletswydd, mae'r barnwr wedi dewis nifer o achosion prawf i ystyried yr holl broblemau a oedd yn codi yn yr hawliadau hyn yn erbyn heddluoedd ledled y wlad. Mae hawliadau Heddlu Gogledd Cymru felly'n parhau drwy orchymyn y Goruchaf Lys gan ddisgwyl canlyniad yr achosion prawf. Bydd cyfanswm cost yr hawliadau hyn yn ddiabynnol ar yr egwyddorion a sefydlwyd yn yr achosion prawf. Gallai nifer fynd yn ôl dros gyfnod o chwe blynedd. Ond ni ddisgwylir i effaith ariannol cyffredinol fod yn sylweddol o ran sefyllfa ariannol gyffredinol yr heddlu. Nid oes indemniad yswiriant am yr hawliadau hyn

Yn dilyn dyfarniad Llys Apêl, yn achos Evans & Ashcroft v Prif Gwnstabl Heddlu De Cymru, mae achos yr apelwyr o ran didynad anghywir canfyddedig buddion gwladol oherwydd anaf wedi'i gadarnhau. Mae hyn ynghylch swyddogion a dderbyniodd gynnydd mewn Budd-dal Anabledd a Budd-dal Anabledd Anaf Diwydiannol rhwng 12.4.2001 ac 14.4.2001 na ddylai wedi cael cyfwerth y cynyddiadau hyn wedi'u tynnu o'u pensiynau anaf. Disgwylir i'r Swyddfa Gartref roi arweiniad ar ymateb cenedlaethol gan nad yw'n eglur os yw'r dyfarniad yn berthnasol i achosion tebyg.

PCyfrif Cronfa Bensiwn yr Heddlu

Telir Pensiynau Swyddogion Heddlu ar wahân i'r prif gyfrif refeniw. Telir cyfraniadau cyflogwyr a gweithwyr ac incwm Pensiynau eraill i'r cyfrif Cronfa Bensiwn yr Heddlu a'r holl wariant Pensiynau'r Heddlu allan o'r cyfrif. Mae Cynllun Pensiwn yr Heddlu yn gynllun nas ariennir ac fel y cyfryw, nid oes ganddo asedau buddsoddi. Mae angen i'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn ôl deddfwriaeth weithredu Cronfa Bensiwn ac mae'r symiau i'w talu i mewn ac allan o'r Gronfa Bensiwn i'w manylu yn ôl rheoliad. Mae Rheoliadau Cyfrif Cronfa Bensiwn yr Heddlu 2007 yn darparu fod unrhyw ddiffyg ar y cyfrif yn cael ei drosglwyddo i gyfrifon y Comisiynydd Heddlu a Throsedd i gydbwysu'r nawdd i ddim. Ad-delir y diffyg hwn gan y Swyddfa Gartref ac fe'u ceir o fewn cyfrifon y Comisiynydd Heddlu a Throsedd. Yn yr un modd, mae unrhyw weddill sy'n codi o'r gwariant sy'n llai na'r incwm sy'n ofynnol i'w had-dalu i'r Swyddfa Gartref gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd. Mae lefelau cyfraniad gweithiwr a chyflogwyr yn seiliedig ar ganrannau tâl pensiynadwy a osodir yn genedlaethol gan y Swyddfa Gartref ac yn amodol ar adbriso bob tair blynedd gan Adran Actwari'r Llywodraeth. Mae rhwymedigaethau pensiwn tymor hir wedi'u manylu o fewn nodyn 17 Buddion Ymddeoliad.

Mae'r cyfrif Pensiwn wedi'i lunio i ryddhau dyledion i dalu dyledion wrth iddynt fod yn ddyledus. Nid ydynt yn ystyried pensiynau a dyledion eraill ar ôl diwedd y cyfnod. Mae holl drafodion y gronfa yn cael eu trin yn unol â Pholisïau Cyfrifyddu'r fel yr amlinellir ar dudalennau 46 hyd at 60. Gweinyddir y Gronfa Bensiwn drwy gytundeb trydydd parti.

2019-2020 £000	Cyfrif Cronfa	2020-2021 £000
	Cyfraniadau sy'n dderbyniadwy	
	Gan Gyflogwr:-	
16,512	- Arferol	17,980
0	- Ymddeoliadau cynnar	0
156	- Cost Gyfalaf am Ymddeoliad Afiechyd	673
7,157	Cyfraniadau Aelodau	7,776
878	Gwerthoedd Trosglwyddo a dderbyniwyd	529
24,703	Cyfanswm Incwm	26,958
	Buddion Taladwy	
37,896	Pensiynau	38,841
6,899	Buddion wedi cyfnewid a chyfandaliad o fuddion ymddeoliad	6,930
237	Cyfandaliad o Fuddion Marwolaeth	168
	Taliadau i ac ar gyfrif ymadawyr	
0	Trosglwyddiad allan i gynlluniau eraill	0
42	Ad-daliad Cyfraniadau	11
45,074	Cyfanswm y symiau sy'n daladwy	45,950
	Swm Net sy'n Daladwy am y flwyddyn cyn trosglwyddiad o'r Gronfa Heddlu	
20,371		18,991
-20,371	Cyfraniad Ychwanegol o'r Gronfa Heddlu (yn ôl grant)	-18,991
0	Swm net sy'n daladwy/derbyniadwy am y flwyddyn	0
	Datganiad Ased Net:	
60	Cyfraniadau'n ddyledus gan gyflogwr	60
21	Buddion pensiwn di-dâl	3
-81	Asedau a dyledion presennol eraill (oni bai am ddyledion i dalu pensiynau a buddion eraill yn y dyfodol)	-63
0	Cyfanswm Dyledion	0

1. Cyffredinol

Mae'r Datganiad Cyfrifon Grŵp yn crynhoi trafodion y Comisiynydd Heddlu a Throsedd am y flwyddyn ariannol 2018-2019 a'r sefyllfa ar ddiwedd y flwyddyn ar 31 Mawrth 2020. Mae gofyn i'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd baratoi Datganiad o Gyfrifon blynyddol gan Reoliadau Cyfrifon ac Archwiliad (Cymru) 2014. Mae'r Rheoliadau angen i'r cyfrifon gael eu paratoi yn unol ag arferion cyfrifyddu iawn. Mae'r arferion hyn yn bennaf yn cynnwys y Cod Ymarfer ar Gyfrifyddu Awdurdod Lleol yn y Deyrnas Unedig 2016-2017, a gefnogir gan Safonau Adrodd Ariannol Rhyngwladol (IFRS) a chanllaw statudol a roddir o dan adran 12 o Ddeddf Llywodraeth Leol 2003. Mae'r cod yn manylu'r egwyddorion ac arferion angenrheidiol i baratoi Datganiad o Gyfrifon Grŵp sy'n cyflwyno safbwynt 'gwir a theg' o sefyllfa ariannol, cyflawniad ariannol a llifoedd arian parod y Prif Gwnstabl, gan gynnwys datganiadau ariannol y grŵp. **Caiff y polisïau, yr egwyddorion a'r arferion hyn eu cymhwyso yn yr un modd i gyfrifon y Prif Gwnstabl fel y maent i gyfrifon y grŵp ac maent wedi'u hysgrifennu ar lefel y grŵp. Ni fydd yr holl Bolisiâu Cyfrifo yn berthnasol i'r Prif Gwnstabl, ond maent wedi'u cynnwys er mwyn cael set lawn o Bolisiâu Cyfrifyddu o fewn y grŵp.**

Mae'r confensiwn cyfrifyddu a fabwysiadwyd yn gost hanesyddol, a ddiwygir gan adbriso categorïau penodol o asedau ac offerynnau ariannol anghyfredol.

2. Croniadau Incwm a Gwariant

Adroddir am weithgarwch yn y flwyddyn mae'n digwydd, nid yn unig pan wneir a derbynnir taliadau arian parod. Yn benodol:

- Cydnabyddir referniw o werthiant nwyddau pan mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn trosglwyddo'r risgiau sylweddol a dyfarniadau perchnogaeth i'r prynwr. Mae'n debyg y bydd buddion economaidd neu bosibilrwydd gwasanaeth sy'n gysylltiedig â'r trafodiad yn llifo at y Comisiynydd Heddlu a Throsedd.
- Cydnabyddir referniw o ddarparu gwasanaethau i'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd pan gall y Comisiynydd Heddlu a Throsedd fesur canran cwblhad y trafodiad yn ddibynadwy. Mae'n debygol y gwnaiff buddion economaidd neu bosibilrwydd gwasanaeth sy'n gysylltiedig â'r trafodiad lifo at y Comisiynydd Heddlu a Throsedd.
- Cofnodir cyflenwadau fel gwariant pan y'i defnyddir. Pan mae bwlch rhwng y dyddiad y derbynnir cyflenwadau a phryd y defnyddir nhw, cant eu trosglwyddo fel rhestr eiddo ar y Fantolen.
- Cofnodir costau o ran gwasanaethau a roddwyd (yn cynnwys gwasanaethau a ddarparwyd gan weithwyr) fel gwariant pan dderbynnir y gwasanaethau yn hytrach na phan wneir taliadau.
- Cyfrifir llog sy'n dderbyniadwy ar fuddsoddiadau ac yn daladwy ar fenthyciadau yn y drefn honno fel incwm a gwariant ar sail y gyfradd log go iawn ar gyfer yr offeryn ariannol perthnasol, yn hytrach na'r llifoedd arian parod a oedd wedi'u gosod neu eu penderfynu gan y cytundeb.
- Pan mae referniw a gwariant wedi'u cydnabod ond nid yw arian parod wedi'i dderbyn neu ei fod wedi talu dyledwr neu gredydwr am y swm perthnasol yn cael ei gofnodi yn y Fantolen. Gosodir y lefel isaf o £3k i'w osod am y trafodion hyn. Os na setlir dyledion, ysgrifennir balans y dyledwyr i lawr a gwneir cost i referniw am yr incwm na fydd efallai'n cael ei gasglu.

3. Arian Parod ac Arian Parod Cyfwerth

Cynrychiolir arian parod gan arian parod mewn llaw a blaendaliadau gyda sefydliadau ariannol sy'n ad-daladwy heb gosb gyda hysbysiad o ddim mwy na 24 awr. Mae cyfwerth ag arian parod yn fuddsoddiadau a ellir aeddfedu ar unwaith o ddyddiad caffael ac sy'n barod yn drosadwy i symiau o arian parod hysbys gyda risg ansylweddol o newid mewn gwerth.

Yn y Datganiad Llif Arian Parod, mae arian parod a'r hyn sydd gyfwerth ag arian parod yn cael eu dangos mewn net o orddrafftiau banc sy'n ad-daladwy ar alw ac yn ffurfio rhan hanfodol o reoli arian parod y Comisiynydd Heddlu a Throsedd.

4. Eitemau eithriadol

Pan mae eitemau incwm a gwariant yn sylweddol, dadlennir eu natur a'u swm ar wahân, un ai ar flaen y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr neu yn y nodiadau i'r cyfrifon, gan ddibynnu ar ba mor sylweddol yw'r eitemau i ddeall perfformiad ariannol y Comisiynydd Heddlu a Throsedd.

5. Addasiadau Cyfnod Blaenorol, Newidiadau mewn Polisiâu Cyfrifyddu, Amcangyfrifon a Gwallau

Gall addasiadau cyfnod blaenorol godi o ganlyniad i newid mewn polisiâu cyfrifyddu neu i gywiro gwall sylweddol. Mae newidiadau yn yr amcangyfrifon cyfrifyddu wedi'u cyfrifyddu'n rhagolygol, h.y. yn y blynyddoedd presennol ac yn y dyfodol a effeithir gan y newid ac nad ydynt yn esgor ar addasiad o'r cyfnod blaenorol.

Gwneir newidiadau mewn polisiâu cyfrifyddu ond pan mae angen gan arferion cyfrifyddu priodol neu mae'r newid yn rhoi gwybodaeth fwy dibynadwy neu berthnasol ynghylch effaith trafodion, digwyddiadau eraill a chyflyrau ar sefyllfa ariannol neu berfformiad ariannol y Comisiynydd Heddlu a Throsedd. Pan wneir newid, oni bai y dywedir fel arall, fe'i cymhwysir yn ôl-weithredol drwy addasu balansau agoriadol a'r symiau cymharol am y cyfnod blaenorol fel petai bod y polisi newydd wedi bod yn gymwys erioed.

Cywirir gwallau sylweddol a ddarganfyddir mewn ffigyrau cyfnod blaenorol yn ôl-weithredol drwy ddiwygio balansau agoriadol a symiau cymharol am y cyfnod blaenorol.

6. Costau i Refeniw Asedau Anghyfredol

Nid yw'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn codi dibrisiant, adbrisiad a diffyg neu ddilead ar wahân i wasanaethau, gwasanaethau cymorth neu gyfrifon masnachu.

Nid yw'n ofynnol i'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd godi'r dreth gyngor i ariannu colledion a dileadau dibrisiant, adbrisiad neu ddiffyg. Fodd bynnag, mae'n ofynnol iddo wneud cyfraniad blynyddol o refeniw tuag at y gostyngiad yn ei ofyniad benthycy cyffredinol sydd gyfwerth i swm sy'n cael ei gyfrif ar sail ddarbodus a benderfynir gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn unol â chanllaw statudol.

Mae colledion a dileadau dibrisiant, adbrisiad a diffyg felly'n cael eu disodli gan y cyfraniad ym Malans y Gronfa Gyffredinol (Darpariaeth Refeniw), a thrwy addasu trafodiad gyda'r Cyfrif Addasu Cyfalaf yn y Datganiad Symudiad mewn Cronfeydd wrth Gefn am y gwahaniaeth rhwng y ddau.

7. Buddion Gweithwyr

Buddion Taladwy yn ystod Cyflogaeth

Buddion gweithwyr tymor byr yw'r rhai hynny sydd i fod i'w setlo o fewn 12 mis o ddiwedd y flwyddyn. Maent yn cynnwys buddion fel cyflogau, gwyliau blynyddol taladwy ac absenoldeb salwch taladwy, bonysau a buddion anariannol (e.e. ceir) i weithwyr presennol. Maent yn cael eu cydnabod fel cost am wasanaethau yn y flwyddyn lle mae gweithwyr yn gwneud cymwynas â'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd. Gwneir cronid am gost absenoldeb sy'n codi o hawliadau gwyliau neu amser i ffwrdd yn lle a enillir gan weithwyr ond na chymerir cyn diwedd y flwyddyn y gall gweithwyr eu cario drosodd i'r flwyddyn ariannol nesaf. Gwneir y cronid ar y cyfraddau cyflog sy'n berthnasol yn y flwyddyn gyfrifyddu ganlynol, gan fod yn y cyfnod lle mae'r gweithiwr yn cymryd y budd. Codir y cronid i'r Gweddill neu'r Diffyg ar Ddarpariaeth Gwasanaeth, ond yna mae'n gwrthdroi drwy'r Datganiad Symudiad mewn Cronfeydd wrth Gefn fel y gall buddion gwyliau gael eu codi i refeniw yn y flwyddyn ariannol y mae'r absenoldeb gwyliau'n digwydd.

Buddion Terfynu

Buddion terfynu yw symiau sy'n daladwy o ganlyniad i benderfyniad gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd i derfynu cyflogaeth gweithiwr cyn y dyddiad ymddeoliad arferol neu benderfyniad gweithiwr i dderbyn diswyddiad gwirfoddol. Maent yn cael eu codi ar sail croniadau i'r llinell Costau Heb eu Dosbarthu yn y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr yn ar y cynharaf: pan na all y Comisiynydd Heddlu a Throsedd dynnu'r cynnig o'r buddion hynny bellach; neu pan mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn cydnabod costau ailstrwythuro.

Pan mae buddion terfynu'n cynnwys gwella pensiynau, mae darpariaethau statudol yn gofyn i Falans y Gronfa Gyffredinol gael ei godi gyda'r swm sy'n daladwy gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd i'r gronfa bensiwn neu'r pensiwnwr yn y flwyddyn, nid y swm sy'n cael ei gyfrif yn unol â'r safonau cyfrifyddu perthnasol. Yn y Datganiad Symudiad mewn Cronfeydd wrth Gefn, mae angen neilltuad arian i ac o'r Gronfa Bensiwn wrth Gefn i ddisodli'r debydau a chredydau tybiannol ar gyfer buddion terfynu gwella pensiwn a'u disodli gyda'r debydau am yr arian parod a delir i'r gronfa bensiwn a phensiwnwyr ynghyd ag unrhyw symiau tebyg sy'n daladwy ond yn ddi-dâl ar ddiwedd y flwyddyn.

Buddion Ôl-Gyflogaeth

Mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn cyfranogi mewn dau gynllun pensiwn gwahanol. Mae'r ddau gynllun yn darparu buddion diffiniedig sy'n berthnasol i dâl a gwasanaethau.

Staff sy'n gyflogedig yn Swyddfa'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd a Staff yr Heddlu

Mae'r gweithwyr yn gymwys i ymuno â'r Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol, a weinyddir gan Gyngor Gwynedd. Dywedodd yr asesiad actiwaraid bob tair blynedd yn 2016 fod angen i gyfraniad y cyflogwr angen cael ei osod o leiaf 16.3% y flwyddyn ynghyd â chyfandaliad o £0.8m i fodloni dyledion y gronfa. Roedd yr asesiad tair blynedd a gynhaliwyd yn 2019 yn gosod isafswm cyfradd o 19% o fis Ebrill 2020 heb gyfandaliad.

Swyddogion Heddlu

Tan 2005-2006 cafodd cost cynllun pensiwnau'r heddlu, a oedd yn gynllun buddion diffiniedig nas ariannwyd, ei fodloni gan Gyfrif Incwm a Gwariant yr Awdurdod Heddlu blaenorol. Yn 2006-2007 roedd newid yn y ffordd yr oedd pensiwnau'r heddlu yn cael eu cyfrif. Crëwyd cronfa ganolog gan y Swyddfa Gartref i fodloni cost pensiwnau a thaliadau cyfnewid. Mae Comisiynwyr Heddlu a Throsedd yn talu canran o gyflogau swyddogion i'r gronfa (31.0% ar hyn o bryd). Mae pensiwnau anaf yn parhau i fod yn gyfrifoldeb y Comisiynydd Heddlu a Throsedd a chânt eu bodloni o Gyfrif Incwm a Gwariant y Comisiynydd Heddlu a Throsedd.

Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol

Mae'r Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol yn gynllun buddion diffiniedig:

- mae dyledion Cronfa Bensiwn Gwynedd sydd wedi'u priodoli i'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn cael eu cynnwys yn y Fantolen ar sail actiwaraid gan ddefnyddio'r dull uned a amcanir, h.y. asesiad o daliadau'r dyfodol a wneir o ran buddion ymddeoliad a enillwyd hyd yma gan weithwyr, yn seiliedig ar dybiaethau ynghylch cyfraddau marwolaeth, cyfraddau trosiant gweithwyr ayyb, ac amcangyfrifon enillion amcanol gweithwyr presennol.
- mae'r dyledion yn cael eu gostwng i'w gwerth ar brisiau cyfredol, gan ddefnyddio cyfradd ostyngiad yn seiliedig ar gyfradd ddangosol o elw ar fondiau Llywodraeth a addasir ar gyfer arenillion ychwanegol o fondiau corfforaethol ansawdd uchel (iBoxx Sterling Corporates AA).
- mae asedau Cronfa Bensiwn Gwynedd sydd wedi'u priodoli i'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn cael eu cynnwys y Fantolen ar eu gwerth teg:
 - Sicrhad sydd â dyfynbris ar bris cynnig presennol
 - Sicrhad sydd â dim dyfynbris ar amcangyfrif proffesiynol
 - Sicrhad unedol ar bris cynnig presennol
 - Eiddo ar werth y farchnad.

- dadansoddir y newid yn y ddyled bensiynau net i'r cydrannau canlynol:

Cost gwasanaeth yn cynnwys:

- (i) Cost Gwasanaeth Presennol - y cynnydd yng ngwerth presennol y ddyled budd ddiffiniedig sy'n arwain o wasanaeth gweithwyr yn y cyfnod presennol sydd wedi'i ddyrannu i'r Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr.
- (ii) Cost Gwasanaeth Blaenorol - y cynnydd mewn dyledion o ganlyniad i ddiwygiad neu gwtogiad cynllun y mae eu heffaith yn berthnasol i flynyddoedd o wasanaeth a enillwyd mewn blynyddoedd cynharach sydd wedi'u debydu i'r Gweddill neu'r Diffyg ar y Ddarpariaeth Gwasanaethau yn y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr fel rhan o Gostau Heb eu Dosbarthu.
- (iii) Llog net ar y ddyled budd ddiffiniedig net (ased) - y gost llog net i'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd o'r newid yn ystod y cyfnod yn y ddyled ddiffiniedig net (ased) sy'n codi o dreigl amser. Caiff ei godi i'r llinell Incwm a Gwariant Ariannu a Buddsoddi yn y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr. Cyfrifir hyn drwy gymhwysu'r gyfradd ostyngiad a ddefnyddir i fesur y ddyled budd ddiffiniedig ar ddechrau'r cyfnod i'r ddyled budd ddiffiniedig net (ased) ar ddiwedd y cyfnod gan ystyried unrhyw newidiadau yn y ddyled budd ddiffiniedig net (ased) yn ystod y cyfnod o ganlyniad i gyfraniad a thaliadau budd.

Cofiannau sy'n cynnwys:

- (i) Elw ar asedau cynllun - gan eithrio symiau a geir yn y llog net ar y ddyled budd diffiniedig net (ased) a chodir y Gronfa Bensiynau wrth Gefn fel Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr Arall.
- (ii) Enillion neu golledion actiwaraidd - newidiadau yn y ddyled pensiynau net sy'n codi oherwydd nad yw digwyddiadau'n cyd-fynd â thymbiaethau a wnaed yn y prisiad actiwaraidd diwethaf neu oherwydd fod yr actwariaid wedi diweddarau eu tybiaethau a godir i'r Gronfa Bensiynau wrth Gefn fel Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr Arall.

Cyfraniadau a dalwyd i Gronfa Bensiwn Gwynedd - arian parod a delir fel cyfraniadau cyflogwyr i'r gronfa bensiwn wrth setlo dyledion; nid chyfrifir hyn fel cost.

Mewn perthynas â buddion ymddeoliad, mae darpariaethau statudol angen balans y Gronfa Gyffredinol i'w godi gyda'r symiau sy'n daladwy gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd i'r gronfa bensiwn neu'n uniongyrchol i bensiynwyr yn y flwyddyn, nid y swm a gyfrifir yn unol â'r safonau cyfrifyddu perthnasol. Yn y Datganiad Symudiad mewn Cronfeydd wrth Gefn, mae hyn yn golygu fod trosglwyddiadau i ac o'r Gronfa Bensiynau wrth Gefn yn disodli debydau a chredydau tybiannol ymddeoliad a'u disodli â'r debydau am arian parod a delir i'r gronfa bensiwn a phensiynwyr ac ynghyd ag unrhyw symiau eraill sy'n daladwy ond na thalwyd ar ddiwedd y flwyddyn. Mae'r balans negyddol sy'n codi ar y Gronfa Bensiynau wrth Gefn felly'n mesur yr effaith fuddiannol ar y Gronfa Gyffredinol o fod angen cyfrif am fuddion ymddeoliad ar sail fod llifoedd arian parod yn cael eu hennill yn hytrach na buddion.

Buddion Diamod

Mae gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd rymoedd cyfyngedig i wneud dyfarniadau diamod o fuddion ymddeoliad pan geir ymddeoliadau cynnar. Cronnir unrhyw ddyledion a amcangyfrifir i godi o ganlyniad unrhyw ddyfarniad i unrhyw aelod o staff ym mlwyddyn y penderfyniad i wneud y dyfarniad. Cânt eu cyfrifyddu am ddefnyddio'r un polisiau fel sy'n gymwysedig i'r Cynllun Pensiynau Llywodraeth Leol ac yn unol â phroses ymddeoliad cynnar y Comisiynydd Heddlu a Throsedd.

8. Digwyddiadau ar ôl y Cyfnod Adrodd

Digwyddiadau ar ôl dyddiad y Fantolen yw'r digwyddiadau hynny, sy'n ffafriol ac anffafriol, sy'n digwydd rhwng diwedd y cyfnod adrodd a'r dyddiad pan awdurdodir y Datganiad Cyfrifon i'w gyhoeddi. Gellir nodi dau fath o ddigwyddiad:

- y rhai hynny sy'n rhoi tystiolaeth o amodau a fodolodd ar ddiwedd y cyfnod adrodd, sydd angen i'r Datganiad o Gyfrifon gael ei addasu i adlewyrchu digwyddiadau o'r fath.
- y rhai hynny sy'n dangos amodau a gododd ar ol y cyfnod adrodd, sydd ddim angen addasu'r Datganiad o Gyfrifon i adlewyrchu digwyddiadau o'r fath, ond lle mae categori o ddigwyddiadau yn cael effaith sylweddol, gwneir dadleniad yn y nodiadau o natur y digwyddiadau ac amcan o'u heffaith ariannol.

Ni adlewyrchir pethau sy'n digwydd ar ôl dyddiad awdurdodi eu cyhoeddi yn y Datganiad o Gyfrifon.

9. Offerynnau Ariannol

Dyledion Ariannol

Cydnabyddir Dyledion Ariannol ar y Fantolen pan mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn dod yn barti i ddarpariaethau cytundebol offeryn ariannol ac sy'n cael eu mesur yn gychwynnol ar werth teg ac o ganlyniad yn cael eu cario ar eu cost gohiriedig. Mae costau blynyddol i'r llinell Incwm a Gwariant Ariannu a Buddsoddi yn y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr am log taladwy yn seiliedig ar swm cario ymlaen y ddyled, wedi lluosu gan gyfradd log go iawn am yr offeryn. Y gyfradd log go iawn yw'r gyfradd sy'n union yn gostwng y taliadau arian parod amcanol yn y dyfodol dros oes yr offeryn i'r swm y cydnabuwyd yn wreiddiol.

Mae'r swm a gyflwynir yn y fantolen o ran benthycia tymor hir a byr yw'r prif swm gweddilliol sy'n ad-daladwy (ynghyd â llog cronedig). Llog a godir i'r Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr yw'r swm sy'n daladwy yn y flwyddyn yn ôl y cytundeb benthyciad.

Credydur a debydir enillion a cholledion adbryniad neu setliad cynnar benthycia i'r llinell Incwm a Gwariant Ariannu a Buddsoddi yn y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr yn y flwyddyn adbrynu/setliad. Fodd bynnag, lle mae adbrynu wedi digwydd fel rhan o ailstrwythuro'r portffolio benthyciad sy'n cynnwys diwygio neu gyfnewid offerynnau presennol, mae'r premiwm neu'r gostyngiad yn cael ei ddiwynnu neu ei hychwanegu yn y drefn honno i gost ohiriedig y benthyciad newydd neu ddiwygiol. Mae'r dibrisiant i'r Datganiad Incwm a Gwariant yn cael ei wasgaru dros oes y benthyciad gan addasiad i'r gyfradd log go iawn.

Pan mae premiymau neu ostyngiadau wedi'u codi i'r Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr, mae rheoliadau'n caniatáu'r effaith ar Falans y Gronfa Gyffredinol i gael ei ledaenu yn y dyfodol. Polisi'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd yw lleadaenu'r elw neu'r golled dros y tymor a oedd yn weddill ar y benthyciad yr oedd y premiwm yn daladwy neu gellid derbyn gostyngiad pan gafodd ei ad-dalu. Rheolir y cysoni symiau a godir i'r Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr i'r gost net sy'n ofynnol i gwrdd â Balans y Gronfa Gyffredinol gan y trosglwyddiad i neu o'r Cyfrif Addasu Offerynnau Ariannol yn y Datganiad Symudiad mewn Cronfeydd wrth Gefn.

Asedau Ariannol

Dosberthir asedau ariannol i ddau fath:

- benthyciadau a derbyniadau sy'n asedau sydd ag ad-daliadau sefydlog neu bendant ond nas dyfynnir mewn marchnad weithredol
- asedau ar gael i'w gwerthu sy'n asedau sydd â phris marchnad dyfynedig a/neu sydd ddim â thaliadau sefydlog neu bendant

Benthyciadau a Derbyniadau

Cydnabyddir benthyciadau a derbyniadau ar y Fantolen pan mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn dod yn barti i ddarpariaethau cytundebol offeryn ariannol ac sy'n cael eu mesur yn gychwynnol ar werth teg. O ganlyniad, cânt eu mesur ar eu cost ohiriedig. Mae credydau blynyddol i'r llinell Incwm a Gwariant Ariannu a Buddsoddi yn y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr am log derbyniadwy yn seiliedig ar swm cario ymlaen yr ased, wedi lluosu gan gyfradd log go iawn am yr offeryn. Am y mwyafrif o'r benthyciadau mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd wedi'i wneud, mae hyn yn golygu mai'r swm a gyflwynir yn y Fantolen yw'r prif swm sy'n weddill sy'n dderbyniol (ynghyd â llog cronedig) a llog a gredydir i'r Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr yw'r swm derbyniadwy am y flwyddyn yn y cytundeb benthyciad.

Pan nodir asedau fel rhai diffygiol oherwydd y tebygolrwydd yn codi o ddigwyddiad blaenorol na wneir taliadau sy'n ddyledus o dan gytundeb, dibrisir yr ased a chodir cost i'r llinell Incwm a Gwariant Ariannu a Buddsoddi yn y Datganiad Incwm a Gwariant holl gynhwysfawr. Mesurir y golled diffyg fel y gwahaniaeth rhwng y swm cario ymlaen a gwerth presennol y llifoedd arian parod diwygiedig y dyfodol a ostyngir ar gyfradd log go iawn wreiddiol yr ased.

Credydir a debydir unrhyw enillion a cholledion wrth ddatgydnabod ased i'r llinell Incwm a Gwariant Ariannu a Buddsoddi yn y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr.

Asedau sydd ar gael i'w gwerthu

Cydnabyddir asedau ar gael i'w gwerthu ar y Fantolen pan mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn dod yn barti i ddarpariaethau cytundebol offeryn ariannol ac sy'n cael eu mesur yn gychwynnol a'u cario ymlaen ar werth teg. Pan mae'r ased â thaliadau sefydlog neu bendant, mae credydau blynyddol i'r llinell Incwm a Gwariant Ariannu a Buddsoddi yn y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr am log derbyniadwy yn seiliedig ar gost ohiriedig yr ased wedi'i lluosu â'r gyfradd log go iawn am yr offeryn. Pan nad oes taliadau sefydlog neu bendant, credydir incwm (e.e. rhandaliadau) i'r Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr pan dderbynnir gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd.

Cynhelir asedau yn y Fantolen ar werth teg. Mae gwerthoedd yn seiliedig ar y technegau canlynol:

- offerynnau gyda dyfynbrisiau marchnad - y pris marchnad
- offerynnau eraill gyda thaliadau sefydlog neu bendant - dadansoddiad llif arian gostyngol
- cyfrannau ecwiti gyda dim dyfynbrisiau marchnad - cymeradwyaeth annibynnol o brisiadau cwmni.

Dosberthir y mewnbynnau i'r technegau mesur yn unol â'r tair lefel ganlynol:

- Mewnbynnau Lefel 1 - dyfynbrisiau (heb addasu) mewn marchnadoedd gweithredoedd am asedau unfath y gall y Comisiynydd Heddlu a Throsedd gael mynediad ar y dyddiad mesur.
- Mewnbynnau Lefel 2 - mewnbynnau oni bai am ddyfynbrisiau a geir o fewn Lefel 1 sy'n weladwy ar gyfer yr ased, un ai'n uniongyrchol neu'n anuniongyrchol.
- Mewnbynnau Lefel 3 - mewnbynnau anweladwy am yr ased.

Cloriannir newidiadau mewn gwerth teg gan fynediad yn y Gronfa Ar Gael i'w Gwerthu wrth Gefn a chydabyddir yr elw/colled yn y Gweddill neu'r Diffyg ar Adbrisió Asedau Ariannol Ar Gael i'w Gwerthu. Yr eithriad yw lle mae colledion diffyg wedi'u hachosi. Debydir y rhain i'r llinell Incwm a Gwariant Ariannu a Buddsoddi yn y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr, ynghyd ag unrhyw elw neu golled net am yr ased a gronnwyd yn y Gronfa Ar Gael i'w Gwerthu wrth Gefn.

Pan nodir asedau fel rhai diffygiol oherwydd y tebygolrwydd yn codi o ddigwyddiad blaenorol na wneir taliadau sy'n ddyledus o dan gytundeb (taliadau sefydlog neu bendant) neu mae'r gwerth tge yn syrthio o dan gost, dibrisir yr ased a chodir cost i'r llinell Incwm a Gwariant Ariannu a Buddsoddi yn y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr. Os oes gan yr ased daliadau sefydlog neu bendant, mesurir y golled

diffyg fel y gwahaniaeth rhwng y swm cario ymlaen a gwerth presennol y llifoedd arian parod diwygiedig y dyfodol a ostyngir ar gyfradd log go iawn wreiddiol yr ased. Fel arall, mesurir y golled diffyg fel unrhyw ddiffyg o werth teg o'i gymharu â chost caffael yr offeryn (net unrhyw brif ad-daliad a dilead). Mae asedau ariannol a gadwyd ar gost ohiriedig yn cael eu dangos gyda net o lwfans colled (lle mae'n sylweddol) sy'n adlewyrchu'r tebygolrwydd ystadegol y bydd y benthyciwr neu'r dyledwr yn methu bodloni eu hymrwymiaidau cytundebol i'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd.

Credydur a debydir unrhyw enillion a cholledion sy'n codi wrth ddatgydnabod yr ased i'r llinell Incwm a Gwariant Ariannu a Buddsoddi yn y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr, ynghyd ag unrhyw enillion neu golledion cronodig a gydnabuwyd yn flaenorol yn y Gronfa Ar Gael ac Ar Werth wrth Gefn. Os na ellir mesur y gwerth teg yn ddibynadwy, caiff yr offeryn ei gario ymlaen ar gost (namyn unrhyw golledion diffyg).

10. Grantiau a Chyfraniadau Llywodraeth

P'un ai'n daladwy ar gyfrif, mewn rhandaliadau neu mewn ôl-ddyledion, mae cyfraniadau a rhoddion grant llywodraeth a thrydydd parti yn cael eu cydnabod fel dyledion gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd pan mae sicrwydd rhesymol y gwnaiff:

- y Comisiynydd Heddlu a Throsedd gydymffurfio gyda'r amodau sydd ynghlwm i'r taliadau, ac
- y derbynir y grantiau neu gyfraniadau.

Nid yw symiau a gydnabyddir fel dyledion i'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd wedi'u credydu i'r Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr hyd nes y bodlonir amodau sydd ynghlwm i'r grant neu gyfraniad. Mae amodau yn manylu fod angen i fuddion economaidd yn y dyfodol neu bosibilrwydd gwasanaeth a ymgorfforir yn yr ased a gafwyd gan ddefnyddio'r grant neu gyfraniad gael eu defnyddio gan y derbynnydd fel y manylir. Fel arall, rhaid i fuddion economaidd y dyfodol neu bosibilrwydd gwasanaeth gael eu dychwelyd at y trosglwyddwr.

Mae arian a fenthycwyd fel grantiau a chyfraniadau nad yw amodau wedi'u bodloni yn cael eu cario yn Fantolen fel credydwr. Pan fodlonir amodau, credydur y grant neu'r cyfraniad i'r gwasanaeth perthnasol (grantiau a chyfraniadau refeniw priodol) neu Drethiant ac Incwm Grant Amhenodol (grantiau refeniw heb ei glustnodi a holl grantiau cyfalaf) yn y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr.

Pan gredydur grantiau cyfalaf i'r Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr, cânt eu gwrthdroi allan o Falans y Gronfa Gyffredinol yn y Datganiad Symudiad mewn Cronfeydd wrth Gefn. Os yw grant eto i'w ddefnyddio i ariannu gwariant cyfalaf, fe'i trosglwyddir i Gronfa Grantiau Cyfalaf heb eu Cymhwyso wrth Gefn. Bydd yn cael ei anfon at y Cyfrif Addasu Cyfalaf lle mae wedi'i gymhwyso. Trosglwyddir symiau yn y Gronfa Grantiau Cyfalaf heb eu Cymhwyso i'r Cyfrif Addasu Cyfalaf unwaith maent wedi'u cymhwyso i ariannu gwariant cyfalaf.

11. Llog mewn endidau eraill

Mae gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd fuddiannau sylweddol mewn endidau eraill sydd â natur is-gwmni, cyswllt ac endidau a reolir ar y cyd. Mae angen paratoi cyfrifon grŵp oherwydd hyn. Mae llogau cyfrifon endid unigol y Comisiynydd Heddlu a Throsedd mewn endidau eraill yn cael eu cofnodi yn unol ag arfer cyfrifyddu iawn. O ran cyfrifon grŵp Heddlu Gogledd Cymru a Swyddfa Comisiynydd yr Heddlu a Throsedd, ystyrir Prif Gwnstabl Gogledd Cymru yn is-gwmni sy'n eiddo 100% i'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd.

12. Rhestr eiddo a Chytundebau tymor hir

Ceir rhestr eiddo yn y Fantolen ar y gost isaf a'r gwerth net dichonadwy. Neilltuir cost rhestr eiddo gan ddefnyddio'r fformiwla costio cyntaf i mewn - cyntaf allan (FIFO). Cyfrifir cytundebau tymor hir ar y sail o godi'r Gweddill neu'r Diffyg ar y Ddarpariaeth o Wasanaethau gyda'r gwerth gwaith neu wasanaethau a dderbynir o dan y cytundeb yn ystod y flwyddyn ariannol.

13. Gweithrediadau ac Asedau a Reolir ar y Cyd

Mae gweithrediadau a reolir ar y cyd yn weithgarwch a ymgwymerir gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd ar y cyd â mentrwyr eraill sy'n cynnwys defnyddio asedau ac adnoddau'r mentrwyr yn hytrach na sefydlu endid ar wahân. Mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn cydnabod ar y Fantolen yr asedau mae'r Comisiynydd yn eu rheoli, yn cynnwys ei gyfran o unrhyw asedau a gedwir ar y cyd a'r dyledion mae'r Comisiynydd yn eu cael gan gynnwys ei gyfran o unrhyw ddyledion sydd ganddo ar y cyd. Mae'n debydu ac yn credydu'r Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr gyda'r gwariant ac unrhyw gyfran o wariant a gafwyd ar y cyd a'r gyfran o incwm a enillir o weithgarwch y gweithrediad.

Mae asedau a reolir ar y cyd yn eiddo, peiriannau neu offer a reolir ar y cyd gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd a mentrwyr eraill, gyda'r asedau'n cael eu defnyddio i gael buddion am y mentrwyr. Nid yw'r fenter ar y cyd yn cynnwys sefydlu endid ar wahân. Mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn cyfrif am ond ei gyfran ef o'r asedau a reolir ar y cyd, y dyledion a'r treuliau mae'n ei gael ar ei ran ef ei hun neu ar y cyd ag eraill o ran ei ddiddordeb yn y fenter ar y cyd a'r incwm a enillir o'r fenter. Gellir gweld manylion unrhyw weithrediadau a reolir ar y cyd yn Nodyn 21 i'r Cyfrifon.

14. Prydlesi

Mae prydlesi cyllid yn trosglwyddo'n sylweddol yr holl risgiau a'r dyfarniadau sy'n gysylltiedig â pherchnogaeth yr eiddo, peiriannau neu offer o'r prydleswr i'r daliwr prydles. Dosberthir holl brydlesi eraill fel prydlesi gweithredol.

Pan mae prydles yn gofalu am dir ac adeiladau, ystyrir yr elfennau tir ac adeiladau fel rhai ar wahân wrth ddsbarthu.

Mae trefniadau nad oes gan statws cyfreithiol prydles ond yn cyfleu'r hawl i ddefnyddio ased yn gyfnewid am daliad wedi'u cyfrif o dan y polisi hwn lle mae cwblhau'r trefniant yn dibynnu ar ddefnyddio asedau penodol.

Comisiynydd Heddlu a Throsedd fel Daliwr Prydles

Prydlesi Cyllid

Cydnabyddir eiddo, peiriannau ac offer a gedwir o dan brydlesi cyllid ar y Fantolen ar ddechrau'r brydles ar ei werth teg sydd wedi'i fesur ar ddechrau'r brydles (neu werth presennol y taliadau prydles sylfaenol, os yn is). Cyfatebir yr ased a gydnabyddir gan y ddyled am y rhwymedigaeth i dalu'r prydleswr. Ychwanegir costau uniongyrchol cychwynnol i'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd i swm cario ymlaen yr ased. Mae premiymau a delir wrth ddod i'r brydles yn cael eu cymhwyso i ddibrisio dyled y brydles. Codir rhenti wrth gefn fel treuliau yn y cyfnodau y ceir hwy.

Rhennir taliadau prydles rhwng:

- cost am gaffael y llog yn yr eiddo, peiriannau neu offer a gymhwysir i ddibrisio dyled y brydles, a
- cost gyllid (a ddebydir i'r llinell Incwm a Gwariant Ariannu a Buddsoddi yn y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr).

Mae eiddo, peiriannau ac offer a gydnabyddir o dan brydlesi cyllid yn cael eu cyfrif gan ddefnyddio'r polisiâu a gymhwysir yn gyffredinol i asedau o'r fath, yn amodol ar ddibrisiant sy'n cael eu codi dros gyfnod y brydles os yw hyn yn fyrrach nag oes ddefnyddiol amcanol yr ased (lle nad yw pherchnogaeth yr ased yn trosglwyddo i'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd ar ddiwedd cyfnod y brydles).

Nid yw'n ofynnol i'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd godi'r dreth gyngor i ofalu am ddibrisio neu adbriso a cholledion diffyg sy'n codi o asedau sy'n cael eu prydlesu. Yn hytrach, gwneir cyfraniad blynyddol darbodus o gronfeydd refeniw tuag at y buddsoddiad cyfalaf tybiedig yn unol â gofynion statudol. Mae dibrisio ac adbriso a cholledion diffyg felly'n cael eu disodli gan gyfraniad refeniw ym Malans y Gronfa Gyffredinol, drwy addasu

trafodiad gyda'r Cyfrif Addasu Cyfalaf yn y Datganiad Symudiad mewn Cronfeydd wrth Gefn am y gwahaniaeth rhwng y ddau.

Prydlesi Gweithredol

Codir rhenti a delir o dan brydlesi gweithredol i'r Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr fel traul am ddefnyddio eiddo, peiriannau ac offer a brydleswyd. Mae costau ar sail llinell union dros oes y brydles hyd yn oed os nad yw hyn yn cyfateb i'r patrwm o daliadau (e.e. mae cyfnod rhydd o rent ar ddechrau'r brydles).

Y Comisiynydd Heddlu a Throsedd fel Prydleswr

Mae prydleswr yn prydlesu eiddo, peiriannau neu offer o dan drefniant prydles i bobl eraill.

Prydlesi Cyllid

Os yw'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn caniatáu prydles gyllid ynghylch eiddo neu beiriant neu offer, dibrisir yr ased perthnasol o'r fantolen fel gwarediad. Ar ddechrau'r brydles mae swm cario ymlaen yr ased yn y fantolen, (boed yn eiddo, peiriannau neu offer neu asedau a gadwyd i'w gwerthu) yn cael eu dibrisio i'r llinell wariant gweithredu arall yn y datganiad incwm a gwariant hollgynhwysfawr fel rhan o'r elw neu'r golled ar waredu. Mae elw sy'n cynrychioli buddsoddiad net y Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn y brydles, yn cael ei chredydu i'r un llinell yn y datganiad incwm a gwariant hollgynhwysfawr hefyd fel rhan o'r elw neu'r golled ar waredu (h.y. wedi'i ddebydu yn erbyn gwerth cario ymlaen yr ased ar adeg y gwarediad), a gyfatebir gan ased prydles (dyledwr tymor hir) ar y fantolen.

Rhennir derbyniadau rhenti prydles rhwng:

- cost am gaffael y llog yn yr eiddo - wedi cymhwyso i nodi dyledwr y brydles (ynghyd ag unrhyw bremiymau a dderbynnir), ac
- incwm cyllid (a gredydir i'r llinell incwm a gwariant ariannu a buddsoddi yn y datganiad incwm a gwariant hollgynhwysfawr).

Nid yw'r elw a gredydir i'r Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr ar warediad i'w ganiatáu gan statud i gynyddu Balans y Gronfa Gyffredinol ac mae gofyn ei drin fel derbynneb gyfalaf. Pan mae premiwm wedi'i dderbyn, anfonir hyn allan o falans y gronfa gyffredinol i'r gronfa derbynebau cyfalaf wrth gefn yn y Datganiad Symudiad mewn Cronfeydd wrth Gefn. Pan setlir y swm dyledus o ran ased y brydles gan dalu rhenti mewn blynyddoedd ariannol yn y dyfodol, anfonir hyn allan o falans y gronfa gyffredinol i'r gronfa derbynebau cyfalaf gohiriedig wrth gefn yn y Datganiad Symudiad mewn Cronfeydd wrth Gefn.

Pan dderbynnir rhenti'r dyfodol, defnyddir yr elfen am y dderbynneb gyfalaf am waredu'r ased i nodi dyledwr y brydles. Ar y pwynt hwn trosglwyddir y derbynebau cyfalaf gohiriedig i'r gronfa derbynebau cyfalaf wrth gefn. Nid yw gwerth dibrisiad gwarediadau yn gost yn erbyn y dreth gyngor, gan fod cost asedau anghyfredol wedi'u darparu'n llawn ar gyfer trefniadau ar wahân o dan gyllido cyfalaf. Priodolir symiau felly i'r cyfrif addasu cyfalaf o falans y gronfa gyffredinol drwy'r Datganiad Symudiad mewn Cronfeydd wrth Gefn.

Prydlesi Gweithredol

Os yw'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn caniatáu prydles weithredol dros eiddo neu beiriant neu offer, cedwir yr ased yn y fantolen. Credydir incwm rhentu i'r llinell gwariant gweithredu arall yn y datganiad incwm a gwariant hollgynhwysfawr. Gwneir credydau ar sail llinell union dros oes y brydles hyd yn oed os nad yw hyn yn cyfateb i'r patrwm o daliadau (e.e. telir premiwm ar ddechrau'r brydles). Ychwanegir costau uniongyrchol cychwynnol wrth drafod neu drefnu'r brydles i swm cario ymlaen yr ased berthnasol a'i chodi fel cost dros gyfnod y brydles ar yr un sail ag incwm rhentu.

15. Gorbenion a Gwasanaethau Cymorth

Codir costau gorbenion a gwasanaethau cymorth i segmentau gwasanaeth yn unol â threfniadau'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd am atebolrwydd a chyflawniad ariannol

16. Eiddo, Peiriannau ac Offer

Mae asedau sy'n gorfforol ac a gedwir i'w defnyddio wrth gynhyrchu neu gyflenwi nwyddau neu wasanaethau, i'w rhentu i bobl eraill, neu at ddibenion gweinyddol ac mae disgwyl iddynt gael eu defnyddio yn ystod mwy nag un flwyddyn ariannol yn cael eu dosbarthu fel Eiddo, Peiriannau ac Offer.

Cydnabyddiaeth

Mae gwariant ar gaffael, creu neu wella Eiddo, Peiriannau ac Offer yn cael eu cyfalafu ar sail croniadau, ar yr amod ei fod yn debyg fod buddion economaidd y dyfodol neu bosibilrwydd gwasanaeth sy'n gysylltiedig y bydd yr eitem yn llifo at y Comisiynydd Heddlu a Throsedd. Gall cost yr eitem gael ei mesur yn ddibynadwy. Codir gwariant sy'n cynnal ond nid yw'n ychwanegu at bosibilrwydd ased i gyflawni buddion economaidd yn y dyfodol neu bosibilrwydd gwasanaeth (h.y. atgyweiriadau a chynnal a chadw) fel cost pan dynnir.

Mesur

Mesurir asedau ar gost i ddechrau, sy'n cynnwys:

- y pris prynu
- unrhyw gostau sydd i'w briodoli â dod â'r ased i'r lleoliad a'r amod sy'n angenrheidiol iddo allu gweithredu yn y modd a fwriadwyd gan reolwyr
- os yw'n berthnasol, amcangyfrif cychwynnol costau datgymalu a symud yr eitem ac yna adfer y safle lle roedd.

Nid yw'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn cyfalafu costau benthyca a dynnir pan mae asedau'n cael eu hadeiladu.

Ystyrir cost arall heblaw drwy bryniad i fod ei werth teg, oni bai nad oes gan y caffael sylwedd masnachol (h.y. ni wnaiff arwain at amrywiad yn y llifoedd arian parod i'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd). Yn yr achos olaf, lle ceir ased drwy gyfnewidiad, cost y caffael yw swm yr ased a garir ymlaen a ildir gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd.

Mesurir asedau a roddir ar werth teg i ddechrau. Mae'r gwahaniaeth rhwng gwerth teg ac unrhyw ystyriaeth a delir wedi'i gredu i'r llinell Incwm Trethiant a Grant Amhenodol y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr, (oni bai fod y rhodd wedi'i wneud yn amodol); hyd nes y bodlonir amodau, cedwir yr elw yn y Cyfrif Asedau Rhoddedig. Pan gredydir elw i'r Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr, cânt eu gwrthdroi allan o Falans y Gronfa Gyffredinol yn y Datganiad Symudiad mewn Cronfeydd wrth Gefn.

Carir asedau yna yn y Fantolen gan ddefnyddio'r sail mesur canlynol:

- Seilwaith, asedau cymunedol ac asedau'n cael eu hadeiladu - cost hanesyddol dibrisiol
- Preswylfeydd a holl asedau eraill - gwerth teg wedi'i benderfynu fel y swm a fyddai'n cael ei dalu am yr ased yn ei ddefnydd presennol (h.y. gwerth defnydd presennol neu EUV).

Os nad oes tystiolaeth marchnad o werth presennol oherwydd natur arbenigol yr ased, defnyddir cost amnewid dibrisiedig yn lle gwerth teg.

Os yw asedau sydd ddim yn eiddo ag oesau defnyddiol byr neu werthoedd isel (neu'r ddau), defnyddir sail cost hanesyddol dibrisiedig yn lle gwerth presennol.

Mae asedau a geir yn y Fantolen ar werth presennol yn cael eu hadbriso'n ddigonol ac yn rheolaidd i sicrhau nad yw eu swm cario ymlaen yn sylweddol wahanol i'w gwerth teg ar ddiwedd y flwyddyn, o leiaf bob pum mlynedd. Cyfatebir cynnydd yn y prisiadau gan gredydau i'r Gronfa Adbriso wrth Gefn i gydnabod elw heb ei wireddu. Yn eithriadol, gall elw gael ei gredydu i'r Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr lle maent yn codi o wrthdroi colled a godwyd yn flaenorol.

Pryd nodir gostyngiadau mewn gwerth, cânt eu cyfrif fel a ganlyn:

- lle mae balans o elw adbriso am yr ased yn y Gronfa Adbriso wrth Gefn, nodir swm cario ymlaen yr ased yn erbyn y balans (hyd at swm yr elw cronodig)
- lle nad oes balans yn y gronfa adbriso wrth gefn neu falans annigonol, nodir swm cario ymlaen yr ased yn y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr.

Mae'r Gronfa Adbriso wrth Gefn yn cynnwys elw adbriso a gydnabyddir ers 1 Ebrill 2007 yn unig, sef dyddiad ei weithrediad ffurfiol. Mae enillion sy'n codi cyn y dyddiad hwn yn cael eu cydgrynhoi i'r Cyfrif Addasu Cyfalaf.

Amhariad

Asesir asedau ar bob diwedd blwyddyn ynghylch a oes unrhyw arwydd fod ased yn ddiffygiol. Cydnabyddir colled amhariad am y diffyg pan mae arwyddion yn bodoli ac yr amcangyfrifir unrhyw wahaniaethau posibl i fod yn sylweddol, pan amcangyfrifir swm adferadwy'r ased a mae'r swm hyn yn llai na swm cario ymlaen yr ased.

Pan nodir colledion amhariad, fe'u cyfrifir fel a ganlyn:

- lle mae balans o elw adbriso am yr ased yn y Gronfa Adbriso wrth Gefn, nodir swm cario ymlaen yr ased yn erbyn y balans (hyd at swm yr elw cronodig)
- lle nad oes balans yn y Gronfa Adbriso wrth gefn neu falans annigonol, nodir swm cario ymlaen yr ased yn y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr.

Os yw colled amhariad yn cael ei wrthdroi wedi hynny, credydir y gwrthdro yn y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr, hyd at swm y golled wreiddiol, wedi'i haddasu ar gyfer dibrisiant a fyddai wedi'i godi pe na bai'r golled wedi'i chydabod.

Dibrisiant

Darperir dibrisiant ar holl asedau Eiddo, Peiriannau ac Offer gan ddyraniad systematig eu symiau dibrisiol dros eu bywydau defnyddiol. Gwneir eithriad ar gyfer asedau heb unrhyw fywyd defnyddiol y gellir ei neilltuo (h.y. tir rhydd-ddaliadol) ac asedau nad ydynt ar gael i'w defnyddio eto (asedau sy'n cael eu hadeiladu).

Os oes gan ased gydrannau sylweddol gyda gwerth sylweddol, dibrisir y cydrannau ar wahân. Mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd wedi cymhwyso'r cyfyngiadau isaf canlynol a chydabyddir cydrannau ar wahan dim ond pan:

- (i) Mae gweddill oes y gydran rhwng 0 a 10 mlynedd a gwerth y gydran dros £500k
- (ii) Mae gweddill oes y gydran rhwng 10 a 15 mlynedd a gwerth y gydran dros £750k
- (iii) Mae gweddill oes y gydran rhwng 15 ac 20 mlynedd a gwerth y gydran dros £1,000k
- (iv) Mae gweddill oes y gydran rhwng 20 a 30 mlynedd a gwerth y gydran dros £1,250k
- (v) Mae gweddill oes y gydran rhwng 30 a 40 mlynedd a gwerth y gydran dros £1,500k
- (vi) Mae gweddill oes y gydran rhwng 40 a 50 mlynedd a gwerth y gydran dros £2,000k
- (vii) Mae gweddill oes y gydran rhwng 50 a 60 mlynedd a gwerth y gydran dros £4,000k

Math o Ased:	Polisi Dibrisiad:
Adeiladau	Wedi dibrisio dros yr oes ddisgwyliedig fel y dywedodd y prisiwr ar drefn llinell syth a'u hailbrisio o leiaf pob 5 mlynedd
Offer Cyfrifiadurol	Llinell syth dros 3 i 5 mlynedd yn dechrau yn y flwyddyn ar ôl eu prynu.
Offer Cyffredinol, Dodrefn a Ffitiadau ac Offer Radio	Llinell syth dros 7 i 10 mlynedd yn dechrau yn y flwyddyn ar ôl eu prynu.
Cerbydau	Llinell syth dros 3-8 mlynedd yn dechrau yn y flwyddyn ar ôl eu prynu.
Tir	Nid oes dibrisiant ar dir heb ei ddatblygu.

Mae enillion ailbrisio hefyd yn dibrisio. Mae swm sy'n hafal i'r gwahaniaeth rhwng dibrisiant werth cyfredol a godir ar asedau a'r dibrisiant a fyddai wedi cael ei godi ar sail eu cost hanesyddol yn cael ei drosglwyddo bob blwyddyn o'r Gronfa Adbrisio wrth Gefn i'r Cyfrif Addasu Cyfalaf.

Gwaredu ac Asedau Anghyfredol sy'n cael eu dal i'w Gwerthu

Pan fydd yn dod yn debygol y bydd swm cario ased yn cael ei adennill yn bennaf drwy drafodiad gwerthiant yn hytrach na thrwy ei ddefnyddio'n barhaus, caiff ei ailddosbarthu fel Ased wedi'u dal i'w Gwerthu. Mae'r ased yn cael ei adbrisio yn union cyn iddo gael ei ailddosbarthu ac yna yn cael ei gario ar y gwerth isaf rhwng y swm hwn a'r gwerth teg llai'r costau i'w werthu. Pan fydd gostyngiad dilynol yn y gwerth teg llai'r costau i'w werthu, mae'r golled yn cael ei gynnwys yn y llinell Gwariant Gweithredol Arall yn y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr. Mae enillion gwerth teg yn cael eu cydnabod yn unig hyd at swm unrhyw golledion blaenorol a gydnabyddir yn y Gweddill neu Ddiffyg ar Ddarparu Gwasanaethau. Nid yw dibrisiant yn cael ei godi ar Asedau sy'n cael eu Dal i'w Gwerthu.

Os nad yw asedau yn diwallu'r meini prawf bellach i gael eu dosbarthu'n Asedau wedi'u dal i'w Gwerthu, byddant yn cael eu hailddosbarthu'n asedau anghyfredol. Byddant yn cael eu prisio ar begwn isaf eu swm cario cyn iddynt gael eu dosbarthu fel asedau i'w gwerthu (wedi'i addasu ar gyfer dibrisiad, amorteiddiad neu ailbrisiadau a fyddent wedi'u cydnabod pe na baent wedi'u dosbarthu fel Wedi'u dal i'w Gwerthu). Cânt eu prisio hefyd ar eu swm adferadwy ar ddyddiad y penderfyniad i beidio â gwerthu.

Fe ddatgelir manylion unrhyw eiddo sydd wedi'u clustnodi fel Asedau sy'n cael eu Dal i'w Gwerthu yn y Fantolen a'r nodiadau perthnasol.

Nid yw asedau sydd i gael eu gadael neu eu sgrapio yn cael eu dosbarthu fel Asedau sy'n cael eu Dal i'w Gwerthu.

Pan fydd ased yn cael ei waredu neu ei ddigomisiynu, mae swm cario'r ased yn y Fantolen (boed yn Eiddo, Cyfarpar, Offer neu'n Asedau sy'n cael eu Dal i'w Gwerthu) yn cael ei ddileu ar y llinell Gwariant Gweithredol Arall yn y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr fel rhan o'r enillion neu'r colledion ar waredu. Credydur derbyniadau o warediadau (os oes rhai) i'r un llinell yn y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr hefyd fel rhan o'r enillion neu'r colledion ar waredu (h.y. net yn erbyn gwerth cario'r ased adeg y gwarediad). Mae unrhyw enillion ailbrisio cronedig ar gyfer yr ased sydd yn y Gronfa Ailbrisio yn cael ei drosglwyddo i'r Cyfrif Addasiad Cyfalaf.

Mae symiau a dderbyniwyd ar gyfer gwarediadau sy'n fwy na £10,000 yn cael eu categorio fel derbyniadau cyfalaf. Mae'r balans o'r derbyniadau yn cael ei gredydu i'r Gronfa Derbyniadau Cyfalaf ac wedyn gellir ond ei ddefnyddio ar gyfer buddsoddiad cyfalaf newydd (neu ei neilltuo er mwyn lleihau angen sylfaenol y Comisiynydd Heddlu a Throsedd i fenthycy - y gofyniad cyllido cyfalaf). Mae derbyniadau yn cael eu neilltuo i'r Gronfa wrth Gefn o Falans y Gronfa Gyffredinol yn y Datganiad o'r Symudiadau yn y Cronfeydd wrth Gefn.

Nid yw gwerth dileu gwaredion yn cael eu rhoi yn erbyn y dreth cyngor, gan fod cost asedau sefydlog yn cael ei ddarparu yn llawn ar ei gyfer o dan drefniadau ar wahân ar gyfer ariannu cyfalaf. Caiff y symiau eu neilltuo i'r Cyfrif Addasiadau Cyfalaf o Falans y Gronfa Gyffredinol yn y Datganiad o'r Symudiadau yn y Cronfeydd wrth Gefn.

17. Menter Cyllid Preifat (PFI)

Mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd wedi cytuno ar un cytundeb Menter Cyllid Preifat (PFI) tymor hir lle mae'r contractwr yn gyfrifol am gynllunio, adeiladu, cyllido a chynnal y Ddalfa, y Cyfleuster Digwyddiadau Sylweddol, y Cyfleuster Cefnogaeth Wyddonol a'r swyddfeydd yn Llanelwy. Gan mai'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd yw rheolwr tybiedig y gwasanaethau sy'n cael eu darparu o dan y cynllun Menter Cyllid Preifat mae'n rhaid i'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd gynnwys yr asedau sefydlog a ddefnyddir o dan y contractau ar y Fantolen.

Mae'r gydnabyddiaeth wreiddiol am yr asedau sefydlog hyn wedi ei fantoli gan ddyled gyfatebol am y symiau sy'n ddyledus i weithredwr y cynllun.

18. Darpariaethau, Dyledion Digwyddiadol ac Asedau Digwyddiadol

Gwneir darpariaethau pan fydd digwyddiad wedi bod sy'n rhoi gofyniad cyfreithiol neu adeiladol ar y Comisiynydd Heddlu a Throsedd. Mae hyn yn ei gwneud yn ofynnol yn ôl pob tebyg i setlo drwy drosglwyddo buddion economaidd neu botensial y gwasanaeth, ac mae modd gwneud amcangyfrif dibynadwy o swm y ddyled.

Mae darpariaethau yn cael eu codi fel traul yn y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr yn y flwyddyn y mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn dod yn ymwybodol o'r ddyled. Maent yn cael eu mesur ar yr amcangyfrif gorau ar ddyddiad y fantolen ar y gwariant sydd ei angen i setlo'r ddyled, gan gymryd i ystyriaeth y risgiau perthnasol a'r ansicrwydd.

Pan fydd taliadau'n cael eu gwneud yn y pen draw, maent yn cael eu rhoi yn erbyn y ddarpariaeth yn y Fantolen. Bydd y setliadau sydd wedi cael eu hamcangyfrif yn cael eu hadolygu ar ddiwedd pob blwyddyn ariannol. Mae'r ddarpariaeth yn cael ei wrthdroi a'i gredydu yn ôl i'r gwasanaeth perthnasol lle y mae'n dod yn llai na thebygol y bydd yr angen am drosglwyddo buddion economaidd bellach yn ofynnol (neu setliad is na'r disgwyl yn cael ei wneud).

Pan fydd disgwyliad y bydd rhan neu'r taliad cyfan sy'n ofynnol i setlo darpariaeth yn cael ei adennill oddi wrth barti arall (e.e. o hawliad yswiriant), cydnabyddir hwn fel incwm ar gyfer y gwasanaeth perthnasol. Mae hyn dim ond os yw hi bron yn sicr y bydd ad-daliad yn cael ei dderbyn pe bai'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn setlo'r ddyled.

Mae gan y sefydliad yswiriant ar gyfer risgiau sydd heb eu sicrhau'n allanol ac mae'r yswiriant hefyd yn cynnwys unrhyw ormoddedd ar bolisiau yswiriant allanol. Mae'r ddarpariaeth yn cynnwys risgiau cyhoeddus a chyflogwr. Mae yna hefyd rwymedigaethau digwyddiadol i'w talu o'r ddarpariaeth hon.

Mae'r ddarpariaeth ar gyfer dyledion amheus, a elwir bellach yn lwfansau colled, wedi'i chynnwys o fewn Dyledwyr mewn Asedau Cyfredol.

Ymrwymiad i Leihau Carbon (CRC), Cynllun Effeithlonrwydd Ynni - mae hwn yn gynllun gorfodol ar gyfer sefydliadau mawr yn y sector cyhoeddus a phreifat ac mae wedi ei gynllunio i wella effeithiolrwydd ynni ac i leihau allyriadau. Mae'n ofynnol ar y sefydliadau sy'n gymwys i brynu ac ildio lwfansau carbon ar sail eu gollyngiadau a dylent gynnwys unrhyw ymrwymadau yn eu cyfrifon. Ar hyn o bryd nid oes rhaid i'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd gymryd rhan yn y cynllun oherwydd bod ei allyriadau presennol yn is na'r trothwy cymhwyster.

Dyledion digwyddiadol

Mae dyled digwyddiadol yn codi pan fydd rhywbeth wedi digwydd sydd o bosibl yn rhoi gofyniad ar y Comisiynydd Heddlu a Throsedd ond ni ellir cadarnhau ei fodolaeth oni bai i bethau eraill ddigwydd neu beidio digwydd yn y dyfodol a hynny efallai allan o reolaeth y Comisiynydd Heddlu a Throsedd. Gallant godi mewn amgylchiadau lle y byddai darpariaeth fel arall yn cael ei wneud ond naill ai nid yw'n debygol y bydd all-lif o adnoddau neu ni ellir mesur natur y ddyled yn ddibynadwy.

Nid yw dyledion digwyddiadol yn cael eu cydnabod yn y Fantolen, ond maent yn cael eu cynnwys mewn nodyn i'r cyfrifon.

Asedau digwyddiadol

Mae ased digwyddiadol yn codi pan fydd rhywbeth wedi digwydd sydd o bosibl yn rhoi ased i'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd ond ni ellir cadarnhau ei fodolaeth oni bai i bethau eraill ddigwydd neu beidio digwydd yn y dyfodol a hynny efallai allan o reolaeth y Comisiynydd Heddlu a Throsedd.

Nid yw asedau digwyddiadol yn cael eu cydnabod yn y Fantolen, ond maent yn cael eu cynnwys mewn nodyn i'r cyfrifon lle mae'n debygol y bydd mewnlif o fuddion economaidd neu bosibilrwydd o wasanaeth.

19. Cronfeydd wrth Gefn

Mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn neilltuo symiau penodol o gronfeydd wrth gefn at ddibenion polisi yn y dyfodol neu ar gyfer argyfyngau. Mae cronfeydd wrth gefn yn cael eu creu trwy briodoli symiau allan o Falans y Gronfa Gyffredinol yn y Datganiad o'r Symudiadau yn y Cronfeydd. Pan fydd gwariant sydd angen ei dynnu o'r gronfa wrth gefn, bydd yn cael ei dalu yn y flwyddyn honno i'r Gweddill neu'r Diffyg ar y Ddarpariaeth o Wasanaethau yn y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr. Mae'r gronfa wrth gefn wedyn yn cael ei neilltuo yn ôl i mewn i Falans y Gronfa Gyffredinol yn y Datganiad o'r Symudiadau yn y Cronfeydd fel nad oes tâl net i dreth y cyngor am y gwariant yn ystod y cyfnod cyfrifyddu.

Cronfeydd Annefyddadwy - cedwir rhai cronfeydd wrth gefn ar gyfer rheoli'r prosesau cyfrifyddu asedau anghyfredol, offerynnau ariannol, buddion ymddeol a buddion y gweithwyr ac nid ydynt yn adnoddau y gellir eu defnyddio gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd. Eglurir mwy am y cronfeydd wrth gefn yn y polisiau perthnasol o fewn y Cynllun Ariannol Tymor Canolig.

20. Gwariant Refeniw a Ariannwyd o Gyfalaf o dan Statud

Mae gwariant y flwyddyn y gellir ei gyfalafu o dan ddarpariaethau statudol ond nad yw'n arwain at greu ased anghyfredol yn cael ei drin fel gwariant yn y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr yn y flwyddyn. Pan fydd y Comisiynydd Heddlu a Throsedd wedi penderfynu talu cost y gwariant hwn o adnoddau cyfalaf presennol neu drwy fenthyca, mae trosglwyddiad yn y Datganiad Symudiadau yn y Cronfeydd o Falans y Gronfa Gyffredinol i'r Cyfrif Addasu Cyfalaf yn gwrthdroi'r symiau a godir fel nad oes unrhyw effaith ar lefel y gwariant refeniw.

21. Cydnabod Refeniw o'r Trafodion Digyfnewid

Mae asedau a refeniw sy'n deillio o drafodion digyfnewid sy'n cael eu cydnabod yn unol â gofynion IAS 20 - Cyfrifyddu ar gyfer Grantiau'r Llywodraeth a Datgelu Cymorth y Llywodraeth, ac eithrio lle y dehonglir neu addasir ef i gyd-fynd â'r sector cyhoeddus, yn cael eu nodi yn y Cod a / neu IPSAS 23, "Refeniw o Drafodion Digyfnewid (Trethi a Throsglwyddiadau)."

Trafodion trethiant - Mae asedau a refeniw sy'n deillio o drafodion trethiant yn cael eu cydnabod yn y cyfnod y digwyddodd y digwyddiad trethadwy. Mae hyn ar yr amod bod yr asedau yn bodloni'r diffiniad o ased ac yn cwrdd â'r meini prawf ar gyfer eu cydnabod fel ased.

Heb fod yn drafodion trethiant - Asedau a refeniw sy'n deillio o drafodion trosglwyddo sy'n cael eu cydnabod yn y cyfnod y mae'r trefniant trosglwyddo yn gyfrwymol. Nid yw gwasanaethau o fath arall yn cael eu cydnabod. Nid yw gwasanaethau o fath arall yn cael eu cydnabod. Pan fydd trosglwyddiad yn ddarostyngedig i amodau, os heb eu cyflawni, y bydd yn ofynnol dychwelyd yr adnoddau trosglwyddo, mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn cydnabod ei ymrwymiad nes bod yr amod yn cael ei gyflawni.

Sail y Mesur o Ddosbarthiadau Mawr o Refeniw o'r Trafodion Digyfnewid - Mae trethiant refeniw yn cael ei fesur ar y gwerth nominal o arian parod ac arian parod cyfatebol. Mae asedau a refeniw a gydnabuwyd o ganlyniad i drosglwyddo yn cael eu mesur yn ôl gwerth teg yr asedau a gydnabuwyd ar ddyddiad y gydnabyddiaeth:

- Mae asedau ariannol yn cael eu mesur yn ôl eu gwerth nominal oni bai bod gwerth arian yr amser yn berthnasol, ac yn yr achos yma mae gwerth presennol yn cael ei ddefnyddio, a gyfrifir gan ddefnyddio cyfradd ddisgownt sy'n adlewyrchu risg gynhenid dal yr ased; ac
- Os nad ydynt yn asedau ariannol maent yn cael eu mesur yn ôl eu gwerth teg, sy'n cael ei bennu drwy gyfeirio at werthoedd y farchnad weladwy neu drwy werthusiad annibynnol gan aelod o'r proffesiwn prisio. Mae derbyniadau yn cael eu cydnabod pan fydd trefniant trosglwyddo rhwymol yn ei le ond nid yw arian parod neu asedau eraill wedi eu derbyn.

22. TAW

Yn gyffredinol, nid yw'r Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr yn cynnwys TAW gan fod unrhyw dreth a gesglir yn cael ei dalu i Gyllid a Thollau EM ac mae unrhyw TAW sydd wedi ei dalu yn cael ei hawlio'n ôl ganddynt. Ceir treth gyda gwerth yn y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr dim ond os gellir ei gasglu.

23. Gwerth Teg

Mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn mesur rhai o'i offerynnau ariannol yn ôl eu gwerth teg ar y dyddiad adrodd. Gwerth teg yw'r pris a fyddai'n cael ei dderbyn o ganlyniad i werthu ased neu'n cael ei dalu i drosglwyddo ymrwymiad mewn trafodyn trefnus rhwng y rhai sy'n cymryd rhan yn y farchnad a'r dyddiad mesur. Mae'r mesuriad gwerth teg yn cymryd bod y trafodyn i werthu'r ased neu drosglwyddo'r ddyled yn cymryd lle naill ai, yn y brif farchnad ar gyfer yr ased neu'r ddyled, neu yn absenoldeb prif farchnad, yn y farchnad fwyaf manteisiol ar gyfer yr ased neu'r ddyled. Mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn mesur gwerth teg ased neu ymrwymiad gan ddefnyddio'r tybiaethau y byddai'r rhai sy'n ymwneud â'r farchnad yn eu defnyddio wrth brisio'r ased neu'r ymrwymiad. Mae hyn gan gymryd bod y rhai sy'n ymwneud â'r farchnad yn gweithredu yn y modd mwyaf economaidd.

Rhestr Termau

Polisiau Cyfrifyddu

Dyma'r rheolau a'r codau ymarfer yr ydym yn eu defnyddio wrth baratoi'r cyfrifon.

Croniad a Blaendaliad

Swm sy'n cael ei gynnwys yn y cyfrifon terfynol ar gyfer incwm a gwariant sy'n berthnasol i'r cyfnod cyfrifo ond a fydd yn/sydd wedi cael ei dalu/ei dderbyn mewn cyfnod cyfrifyddu gwahanol.

Cyllideb

Datganiad o gynlluniau'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd mewn termau ariannol. Bydd y gyllideb yn cael ei pharatoi a'i chymeradwyo gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd cyn dechrau pob blwyddyn ariannol ac fe'i defnyddir i fonitro'r gwir wariant yn ystod y flwyddyn.

Gwariant Cyfalaf

Gwariant ar asedau newydd neu ar wella asedau sydd eisoes yn bodoli er mwyn ymestyn eu bywydau defnyddiol neu fwyhau eu gwerth ar y farchnad.

Derbynebau Cyfalaf

Enillion dim llai na £10,000 o werthu asedau sefydlog. Gellir eu defnyddio i ariannu gwariant cyfalaf newydd neu i dalu dyledion. Ni ellir eu defnyddio ar gyfer ariannu gwariant refeniw o ddydd i ddydd.

Dyledion/Asedau wrth Gefn

Mae'r rhain yn deillio o ddigwyddiadau yn y gorffennol sy'n ddibynnol ar ddigwyddiadau ansicr yn y dyfodol a'u hamseriad cyn y gellir eu cynnwys yn y cyfrifon.

Credydwy

Symiau sy'n daladwy gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd ar 31 Mawrth am nwyddau a dderbyniwyd neu wasanaethau a roddwyd ond sydd heb dalu.

Dyledwy

Symiau sy'n ddyledus i'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd sydd i'w casglu neu sydd heb eu talu ar 31 Mawrth.

Dibrisiant

Dyma'r golled yng ngwerth yr ased oherwydd oed, traul, dirywiad a diffyg defnydd.

Ariannu'r Cyfalaf yn Uniongyrchol o'r Refeniw

Cyfraniadau o'r refeniw i ariannu gwariant cyfalaf a thrwy hynny lleihau'r angen i fenthylg arian.

Cronfeydd wrth Gefn a Glustnodwyd

Dyma'r symiau a gedwir wrth gefn ar gyfer pwrpas penodol i dalu am ymrwymadau yn y dyfodol.

Gwerth Teg

Y swm y gallai'r ased gael ei gyfnewid amdano, neu gallai rhwymedigaeth gael ei setlo, rhwng cyfranogwyr y farchnad ar ddyddiad penodol.

Offerynnau Ariannol

Unrhyw gontract sy'n creu ased ariannol i un endid ac ymrwymadau ariannol, neu offeryn ecwiti i endid arall.

Safon Cyfrifyddu Ryngwladol (IAS)

Y Safonau ar gyfer paratoi a chyflwyno datganiadau ariannol a grëwyd gan y Pwyllgor Safonau Cyfrifyddu Rhyngwladol.

Safon Adrodd Ariannol Rhyngwladol (IFRS)

Safonau Adrodd Ariannol Rhyngwladol, fel y'i cytunwyd gan broffesiwn cyfrifo'r DU a'r Bwrdd Safonau Cyfrifo

Safonau Cyfrifo. Mae'r rhain yn cynnwys Datganiadau o Arferion Cyfrifo'r Safonau (SSAPs).

Diffyg

Gostyngiad yng ngwerth ased sefydlog sy'n is na'r hyn a nodwyd ar y pryd ar y fantolen (gweler y polisïau cyfrifyddu).

Adnoddau Hylifol

Buddsoddiadau ased cyfredol sydd ar gael i'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd heb amharu ar ei fusnes ac y gellir naill ai eu trosi'n rhwydd i symiau penodol o arian parod neu sy'n agos at y swm cario, neu sy'n masnachu mewn marchnad weithredol.

Darpariaeth Refeniw Sylfaenol

Y swm darbodus a ddarparwyd wedi ei osod yn erbyn benthyciadau dan y fframwaith ariannol.

Dyled Net

Benthyciadau'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd llai arian ac adnoddau hylifol.

Asedau Anghyfredol

Asedau diriaethol sydd o fudd i'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'i wasanaethau dros gyfnod o flwyddyn neu fwy.

Cyfraddau Annomestig (NDR)

Dyma'r tâl a godir ar ddeiliaid adeiladau busnes i ariannu cyfran o wariant refeniw lleol y Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Heddlu. Mae'r swm yn cael ei osod gan y Llywodraeth ganolog trwy ddefnyddio'r lluosydd sy'n berthnasol i'r gwerthoedd trethiannol. Mae'r lluosydd yn gyson trwy Gymru a rhennir y cyfanswm a gesglir gan y Llywodraeth ganolog.

Asedau Anweithredol

Asedau sefydlog sydd gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd ond sydd ddim yn cael eu meddiannu'n uniongyrchol na'u defnyddio na'u wrth gyflawni gwasanaethau.

Asedau Gweithredol

Asedau sefydlog sy'n cael eu dal, eu meddiannu neu eu defnyddio gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd wrth i'r gwasanaethau hynny y mae ganddo gyfrifoldeb statudol neu ddewisol amdanynt gael eu cyflwyno'n uniongyrchol.

Alldro

Incwm a gwariant presennol yn ystod y flwyddyn ariannol yn hytrach na'r hyn oedd wedi'i gynnwys yn y gyllideb.

Menter Cyllid Breifat (PFI)

Cytundeb rhwng y sector preifat a'r sector cyhoeddus i ddarparu gwasanaethau cyhoeddus ar y cyd.

Praesept

Arian a godir gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd drwy dreth y cyngor i dalu am wasanaethau.

Darpariaeth

Dyled lle rhoddir arian i'r neilltu pan gydnabyddir fod rhwymedigaeth i dalu ond gall yr amseru neu'r swm fod yn ansicr.

Bwrdd Benthyciadau Gwaith Cyhoeddus (PWLB) (rhan o Swyddfa Rheoli Dyledion y DU)

Asiantaeth y Llywodraeth sy'n cynnig benthyciadau tymor hir i awdurdodau lleol ar gyfraddau llog sydd ond fymryn yn uwch na'r cyfraddau y gall y Llywodraeth fenthycu arnynt.

Taliadau

Yr holl symiau a delir i unigolyn neu mae'n eu cael, ac mae'n cynnwys symiau treuliau (cyn belled â'u bod yn ôl gofynion treth incwm y DU) ac amcangyfrif o werth arian unrhyw fuddion eraill a dderbynnir gan weithiwr sydd ddim yn arian parod.

Cronfeydd wrth Gefn

Arian a roddwyd o'r neilltu i dalu am wariant cyffredinol yn y dyfodol. Gall y rhain fod yn gronfeydd defnyddiadwy ac yn gronfeydd annefnyddadwy (cronfeydd sy'n cael eu cadw'n unol â thriniaethau cyfrifyddu).

Adbrisiant

Sicrhau bod asedau'n cael eu dangos yn gywir yn y cyfrifon a hynny ar werth teg.

Gwariant Refeniw

Gwariant ar eitemau dyddiol megis cyflogau, costau adeiladau, trafndiaeth a chyflenwadau a gwasanaethau.

Grant Cymorth Refeniw

Grant a delir gan y Llywodraeth ganolog i gynnal gwariant refeniw'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd.

Llithriant

Gwariant cyfalaf gohiriedig na gafodd ei gwblhau o fewn yr amserlen wreiddiol.

Benthyciadau â Chymorth

Cymeradwyaeth a roddir gan y Llywodraeth sy'n galluogi'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd i fenthyg arian hyd at swm penodol er mwyn ariannu gwariant cyfalaf.

Benthyciadau Digymorth

Benthyciadau wedi'u trefnu dan y drefn cod darbodus sy'n cael eu hariannu o adnoddau cyffredinol y Comisiynydd Heddlu a Throsedd.

Derbynebau Cyfalaf Defnyddiadwy

Incwm a geir o werthu asedau sydd ar gael i ariannu gwariant cyfalaf.

- 1.1.** Mae gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Prif Gwnstabl drefniadau llywodraethu ar y cyd. Am y rheswm hwnnw felly mae llawer o'r rheolaethau'n gyffredin i'r ddwy gorfforaeth undyn. Mae gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Prif Gwnstabl Bwrdd Cydlywodraethu i sicrhau eu bod yn cyflenwi eu cyfrifoldeb llywodraethu corfforaethol. Mae'r Bwrdd yn cael ei gadeirio gan Brif Swyddog Cyllid Comisiynydd Heddlu a Throsedd ac mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Prif Gwnstabl yn mynychu. Diben y Bwrdd Llywodraethu ar y Cyd, felly, yw galluogi'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Prif Gwnstabl i gyflawni'r cyfrifoldebau hyn drwy sicrhau bod strwythurau, prosesau a gweithdrefnau llywodraethu corfforaethol Swyddfa'r Comisiynydd a'r Heddlu yn gadarn, yn effeithlon ac yn effeithiol; cydymffurfio â'r holl ddeddfwriaeth, rheoliadau a chanllawiau perthnasol; ac yn adlewyrchu arfer gorau. Mae'r Bwrdd yn coladu a dogfennu tystiolaeth i gynhyrchu'r Datganiad Llywodraethu Blynyddol. Cyfarfu'r Bwrdd bedair gwaith yn ystod 2020-2021. Yn ystod 2019-2020, cynhaliwyd adolygiad ar wahân o lywodraethu, a dechreuwyd ar gamau gweithredu a ddeilliodd o'r adolygiad ar unwaith. Parhaodd y gwaith yn ystod 2020-2021 a gweithredwyd yr argymhellion yn llawn erbyn diwedd y flwyddyn, gydag asesiadau parhaus yn cael eu gwneud fel yr argymhellwyd yn yr adolygiad.
- 1.2.** Mae gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Prif Gwnstabl Gynllun Caniatâd, sydd wedi bod yn ei le ers 1 Ebrill 2014. Cafodd ei adolygu a'i ddiwygio ym mis Gorffennaf 2019. Nod y Cynllun hwn yw sicrhau bod trefniadau cywir wedi'u sefydlu ar gyfer rheolaeth gweithgareddau ar ran y Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Prif Gwnstabl. Mae ar y Comisiynydd ddyletswydd statudol a mandad etholiadol i sicrhau gwasanaeth heddlu effeithiol ac effeithlon ac i ddal y Prif Gwnstabl yn atebol ar ran y cyhoedd. Y Comisiynydd sy'n gyfrifol am blismona yn ei gyfanrwydd. Y Prif Gwnstabl sy'n gyfrifol am gyfarwyddyd a rheolaeth amhleidiol pob swyddog heddlu a staff o fewn yr heddlu mae'n ei arwain ac mae'n gyfrifol am gynnal Heddwch y Frenhines. Mae'r Prif Gwnstabl yn dal swydd dan y Goron, ond fe'i penodir gan y Comisiynydd. Bu'r cynllun hwn yn weithredol trwy gydol y flwyddyn ariannol ac fe'i cytunwyd gan bob un o'r Uwch Swyddogion a enwir o fewn y Cynllun a'r Prif Gwnstabl a Chomisiynydd Heddlu a Throsedd Gogledd Cymru.
- 1.3.** Mae'n ofynnol i'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Prif Gwnstabl fod â Phrif Swyddogion Cyllid i ymgymryd â dyletswyddau adran 151 statudol. Mae Cydbwyllgor Archwilio wedi'i sefydlu. Diben y Pwyllgor yw darparu cyngor annibynnol a gwneud argymhellion i'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Prif Gwnstabl parthed digonoldeb y fframwaith rheoli risg, yr amgylchedd rheolaeth fewnol ac adroddiadau ariannol. Roedd gan y Cydbwyllgor Archwilio gylch gwaith parhaus yn olrhain cynnydd yr adolygiad Llywodraethu wrth iddo fynd rhagddo yn 2020-2021.
- 1.4.** Mae gan bob ardal heddlu Banel Heddlu a Throsedd i gefnogi arfer swyddogaethau'r comisiynydd heddlu a throsedd yn effeithiol, ac i adolygu neu graffu ar benderfyniadau a wnaed, neu gamau eraill a gymerwyd, gan y comisiynydd heddlu a throsedd mewn cysylltiad â chyflawni swyddogaethau'r comisiynydd. Bydd hefyd yn ofynnol i'r Comisiynydd ymgynghori â'r Panel ar ei gynlluniau a'i gyllideb ar gyfer plismona, yn ogystal â lefel y dreth gyngor a phenodi Prif Gwnstabl, Prif Swyddog Gweithredol, Prif Swyddog Cyllid a'r Dirprwy Gomisiynydd Heddlu a Throsedd. Roedd y panel yn cynnwys deg cynghorydd lleol a dau aelod annibynnol a gyfetholwyd, fodd bynnag ym mis Medi 2016, penododd y Panel drydydd aelod annibynnol cyfetholedig yn dilyn ymgyrch recriwtio. Cafwyd caniatâd am y cynnydd gan yr Ysgrifennydd Cartref. Cyngor Bwrdeistref Sirol Conwy yw'r Awdurdod Cartref ar gyfer Panel Heddlu a Throsedd Gogledd Cymru ac mae'n darparu'r gwasanaethau cefnogi gofynnol er mwyn gweithredu a chyflawni dyletswyddau'r Panel Heddlu a Throsedd.
- 1.5.** Mae llywodraethu yn ymwneud â sut mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Prif Gwnstabl yn sicrhau eu bod yn gwneud y pethau iawn, yn y ffordd iawn, i'r bobl iawn, mewn modd amserol, cynhwysfawr, agored ac atebol. Mae'n cynnwys y systemau, y prosesau, y diwylliant a'r gwerthoedd sy'n rheoli'r sefydliad a hefyd y gweithgareddau hynny y bydd y sefydliad yn ymgymryd â nhw er mwyn ymgysylltu â, a chael ei ddal yn atebol gan, y gymuned y mae'n ei gwasanaethu. Mae'r Datganiad Llywodraethu Blynyddol (AGS) hwn ar ran y Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Prif Gwnstabl yn disgrifio sut y gall y sefydliad ddangos ei fod wedi cyflawni ei ddwy ddyletswydd statudol gyffredinol yn ystod 2010-2021:

- I sicrhau gwasanaeth heddlu effeithiol ac effeithlon a
- Bod yn atebol am y modd y maen nhw a'r rhai hynny sydd dan eu cyfarwyddyd a'u rheolaeth yn arfer eu swyddogaethau.

1.6 Disgrifiwyd pandemig Covid-19 fel "Argyfwng Iechyd Cyhoeddus o Bryder Rhyngwladol" ar 31 Ionawr 2020. Cyhoeddwyd y cyfyngiadau sydd wedi eu hanelu at leihau'r lledu'r Covid-19 gan y llywodraeth ar 23 Mawrth 2022 gyda Deddf Coronafeirws yn derbyn Cydsyniad Brenhinol ar 25 Mawrth 2020. Mae effaith y broses llywodraethu yn cael ei adlewyrchu lle bo'n briodol drwy gydol yr adroddiad hwn.

1.7 Sefydlwyd strwythur gorchymyn ymateb Aur, Arian, Efydd Covid-19 o fewn yr Heddlu a'i sefydlu'n rhanbarthol fel rhan o Fforwm Gwynwch Lleol Gogledd Cymru gyda'r Grŵp Cydgysylltu Strategol (a oedd yn gyfrifol am arwain ar yr ymateb amlasiantaethol i Covid-19) sy'n cael ei gadeirio gan Bennaeth Aur yr Heddlu.

Roedd hefyd yn ymddangos yn ffurfiol o fewn fframwaith rheoli risg yr Heddlu ac roedd yn ffactor allweddol mewn penderfyniadau gweithredol yn ystyried y goblygiadau o ran capasiti a gallu ar gyfer gwahanol swyddogaethau o fewn yr Heddlu. Cyhoeddodd y Comisiynydd Heddlu a Throsedd Gynllun gynllun [Ymateb Covid-19](#).

a. Yn ystod 2020-2021, mae Covid-19 wedi parhau i gael effaith sylweddol ar arferion gwaith y sefydliad gan eu trawsnewid ar gyfer Swyddfa'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd a Heddlu Gogledd Cymru i ddarparu ar gyfer cadw pellter cymdeithasol a mesurau iechyd cyhoeddus eraill. Yn ogystal, mae penderfyniadau gweithredol o fewn gwasanaeth yr heddlu wedi parhau i gael eu harwain gan y strwythurau llywodraethu a sefydlwyd tua diwedd 2019-2020 sy'n darparu safbwynt clir ar gyfer gwneud penderfyniadau cysylltiedig gan gynnwys goruchwyllo pwysau galw, gallu a chapasiti a grëwyd gan Covid-19. Er mwyn sicrhau bod eglurder ynghylch trefniadau llywodraethu yn cael eu cadw yn ystod Covid-19 cyhoeddodd y Comisiynydd Heddlu a Throsedd gynllun ymateb Covid-19 2020-2021 ym mis Mai 2020 gan sicrhau bod atebolrwydd clir yn parhau.

b. Yn fwy diweddar, cyhoeddwyd arolygiadau HMICFRS sy'n archwilio effeithiolrwydd y broses o wneud penderfyniadau yn ystod Covid-19 ynghyd â nifer o adolygiadau eraill sy'n canolbwyntio mwy a fydd yn archwilio effeithiolrwydd y llywodraethu a'r broses o wneud penderfyniadau mewn meysydd eraill. Mae HMICFRS yn chwarae rhan allweddol wrth hysbysu'r Prif Gwnstabl, y Comisiynydd a'r cyhoedd am effeithlonrwydd ac effeithiolrwydd eu grymoedd ac, wrth wneud hynny, hwyluso atebolrwydd SCHTh i'r cyhoedd. Er bod Covid-19 wedi cael effaith aflonyddgar ar y gwaith a wnaed gan HMICFRS, mae'r heddlu wedi parhau i ganolbwyntio ar y meysydd i'w gwella a nodwyd mewn arolygiadau cynharach.

c. Nododd 2020-21 hefyd y flwyddyn gyntaf i'r heddlu gynnal hunanasesiad yn erbyn Cod ymarfer Rheoli Ariannol CIPFA (FM). Daeth yr asesiad i'r casgliad bod y Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Prif Gwnstabl yn cydymffurfio gyda'r Code FM, gwneir cyfeiriadau pellach yn yr adrannau i ddilyn. Tra bod yr asesiad ar gyfer gwelliant parhaus yn cael eu gwneud i'r broses. Roedd gweithgaredd Rheoli Mewnol - yn bennaf yn ffurf rhaglen awdit mewnol TIAA yn gallu symud ymlaen yn bennaf drwy ddull cyflenwi.

d. Gan edrych y tu hwnt i gyfyngiadau Covid-19, mae Bwrdd Adfer a Chynllunio Strategol, dan gadeiryddiaeth y Dirprwy Brif Gwnstabl, wedi'i ychwanegu at strwythur llywodraethu'r Heddlu gyda'r Swyddfa Ranbarthol hefyd yn cael cynrychiolaeth ar y bwrdd hwnnw gan sicrhau bod y gweithgaredd sy'n gyrru'r adferiad wedi'i alinio'n strategol. Adroddwyd am gynnydd i'r Cydbwyllgor Archwilio yn ystod 2020-2021. At hynny, mae gwaith wedi'i wneud ynghylch Cynllunio Parhad Busnes a Chydnorthedd y tu hwnt i effaith benodol Covid-19 gyda'r gwaith hwn yn parhau i gael ei wneud ar draws yr Heddlu.

2. Diben a chwmpas y cyfrifoldeb dros y Fframwaith Llywodraethu

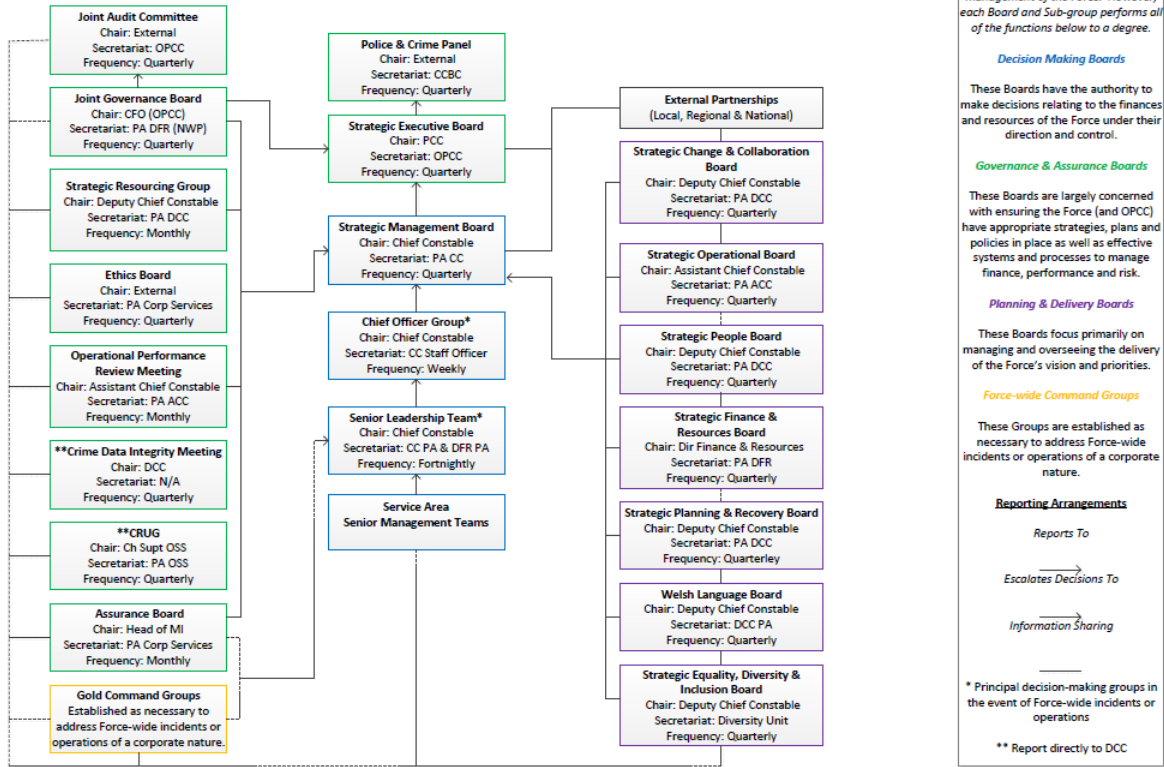
2.1. Mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Prif Gwnstabl yn gyfrifol am sicrhau bod eu busnes yn cael ei gynnal yn unol â'r gyfraith a'r safonau priodol a bod arian cyhoeddus yn cael ei ddiogelu, y cedwir cyfrif cywir ohono ac y caiff ei ddefnyddio'n effeithiol, yn effeithlon ac yn ddarvoudus. Mae arnynt ddyletswydd hefyd i wneud trefniadau i sicrhau gwelliannau parhaus yn y modd y caiff eu swyddogaethau eu harfer.

- 2.2.** Wrth gyflawni eu cyfrifoldebau cyffredinol, mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Prif Gwnstabl hefyd yn gyfrifol am sefydlu trefniadau priodol ar gyfer llywodraethu eu busnes ac i'w cynorthwyo i arfer eu swyddogaethau, sy'n cynnwys sicrhau bod system reoli fewnol gadarn yn cael ei chynnal trwy gydol y flwyddyn a bod trefniadau yn eu lle i reoli risg. Mae'r trefniadau ar gyfer rheolaeth ariannol yn cydymffurfio â gofynion llywodraethu Datganiad ar Rôl Prif Swyddog Cyllid y Comisiynydd Heddlu a Throsedd a Phrif Swyddog Cyllid y Prif Gwnstabl CIPFA a Chod Ymarfer Rheolaeth Ariannol y Swyddfa Gartref ar gyfer Heddluoedd Cymru a Lloegr ac Awdurdodau Tân ac Achub a grëwyd o dan adran 4A Deddf Gwasanaethau Tân ac Achub 2004 (2018).
- 2.3.** Mae'r datganiad hwn yn egluro sut mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Prif Gwnstabl wedi cydymffurfio â'r Cod Llywodraethu Corfforaethol, sy'n gyson ag egwyddorion y Fframwaith CIPFA/SOLACE: Cyflwyno Llywodraethu Da mewn Llywodraeth Leol a ddiweddarwyd yn 2016 ac sydd hefyd yn diwallu gofynion Rheoliadau Cyfrifon ac Archwilio (Cymru) 2014 fel y'i newidiwyd, mewn perthynas â datganiad o reolaeth fewnol â chyhoeddiad y datganiad llywodraethu blynyddol.
- 2.4.** Mae'r fframwaith llywodraethu yn cynnwys y systemau a phrosesau, diwylliant a gwerthoedd y mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Prif Gwnstabl yn cael eu cyfarwyddo a reoli ac mae'r gweithredoedd y mae'n atebol iddo yn ymgysylltu â ac yn arwain cymunedau. Mae'r fframwaith yn galluogi'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Prif Gwnstabl i fonitro cyrhaeddiad yr amcanion strategol ac i ystyried a yw'r amcanion wedi arwain at ddarparu gwasanaethau priodol, cost effeithiol ac wedi cyflawni gwerth am arian.
- 2.5.** Mae'r system reoli mewnol yn rhan allweddol o'r fframwaith sydd wedi ei gynllunio i reoli risg at lefel resymol a rhagweledol. Ni all atal yn gyfan gwbl y risg o fethu â chyflawni polisiau, nodau ac amcanion; ni all ond darparu sicrwydd rhesymol, nid diamod, o effeithiolrwydd. Mae'r system o reolaeth fewnol yn seiliedig ar broses barhaus sydd wedi'i dylunio i adnabod a blaenoriaethu'r risgiau o safbwynt cyflawniad nodau ac amcanion y sefydliad ac i werthuso pa mor debygol yw hi y bydd y risgiau hynny'n troi'n realiti a beth fyddai eu heffeithiau, a'u rheoli'n effeithiol, yn effeithlon ac yn economaidd.
- 2.6.** Roedd y fframwaith llywodraethu yn ei le drwy gydol y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2021 a hyd at gymeradwyaeth y Datganiad Cyfrifon. Mae hunanasesiad mwy ffurfiol o'i effeithlonrwydd a'i effeithiolrwydd yn cael ei ddatblygu o dan oruchwyliaeth y Bwrdd Cyd-lywodraethu gydag Archwiliad Mewnol gan roi cadarnhad ysgrifenedig o ddigonolrwydd y trefniadau Llywodraethu fel rhan o'u barn archwilio flynyddol. Fodd bynnag, roedd meysydd Llywodraethu Corfforaethol a Rheoli Risg yn destun craffu a herio parhaus drwy'r Cyd-fwrdd Llywodraethu a'r Cydbwyllgor Archwilio yn ystod 2020-2021. O ganlyniad, mae'r dull gweithredu yn y ddwy ardal wedi datblygu gyda gwaith pellach wedi'i gynllunio ar gyfer 2021-2022 ac yna'n cael ei ddatblygu a'i fonitro. Amlinellir strwythur llywodraethu lefel uchel yr heddlu isod:

North Wales Police Governance Structure – High Level Meetings

The structure below represents our current position as agreed through consultation with Chief Officers and Senior Leads.

The Governance structure will be kept under periodic review so that future governance changes are considered and where appropriate, progressed via the Governance commissioning and decommissioning process.

Strwythur Llywodraethu Heddlu Gogledd Cymru, Gwasanaethau Corfforaethol

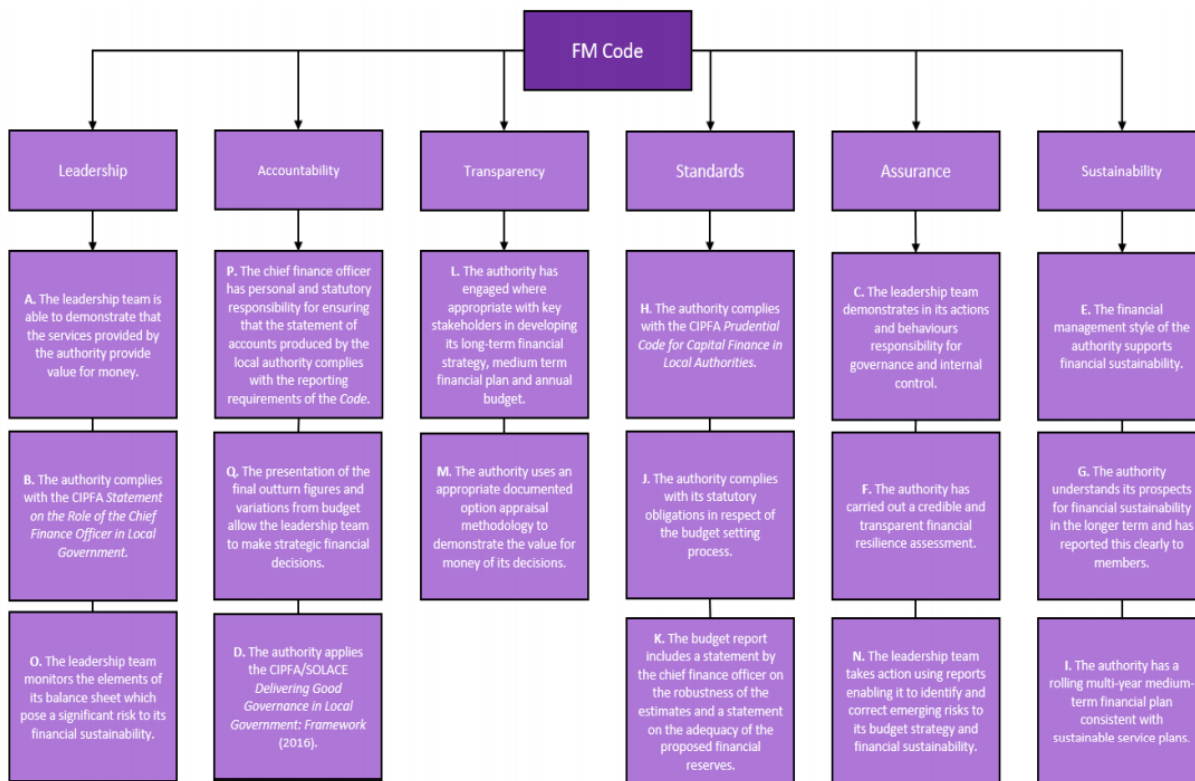
3. Egwyddorion Llywodraethu Da CIPFA a'r Cod Rheolaeth Ariannol

Mae'r Fframwaith CIPFA/SOLACE: Cyflwyno Llywodraethu Da mewn Llywodraeth Leol yn gosod saith egwyddor o lywodraethu da sy'n gweithredu fel sylfaen i drefniadau llywodraethu effeithiol er mwyn sicrhau bod y deilliannau a fwriadwyd ar gyfer rhanddeiliaid yn cael eu diffinio a'u cyflawni

Mae'r adrannau sy'n dilyn, yn adolygu'r trefniadau sydd ar waith ar draws yr heddlu a'u digonolrwydd, gan groesgyfeirio'r adrannau a amlinellir ar y diagram uchod.

At hynny (ac yn rhannol yn cyflawni camau a nodwyd yng nghynllun gweithredu blaenorol AGS) yn ystod 2020-21, cynhaliodd yr Heddlu hunanasesiad yn erbyn Cod Rheoli Ariannol CIPFA am y tro cyntaf. Mae'r cod yn darparu canllawiau i gefnogi rheolaeth ariannol dda a chynaliadwy mewn awdurdodau lleol (a chyrrff dynodedig eraill megis plismona) i'w cefnogi i ddangos eu cynaliadwyedd ariannol. Amlinellir elfennau allweddol y cod yr aseswyd safbwynt yr Heddlu yn eu herbyn isod.

Cod Rheolaeth Ariannol: Ymarferoldeb Cydymffurfio, CIPFA

Adroddwyd ar ganfyddiadau'r asesiad hwn i ddechrau i'r Cyd-fwrdd Llywodraethu ac wedyn i'r Cydbwyllgor Archwilio gyda chanfyddiadau perthnasol yn ymwneud â'r trefniadau a oedd ar waith hefyd y cyfeirir atynt yn yr adrannau i'w dilyn.

3.1. Moeseg ac Uniondeb

Mae prosesau corfforaethol mewn lle i gefnogi egwyddorion craidd moeseg a gonestrwydd megis Protocol Plismona 2011 sy'n gofyn i bawb gydymffurfio â'r saith egwyddor o fywyd cyhoeddus (egwyddorion Nolan). Yn ogystal, mae Cod Ymarfer Rheolaeth Ariannol y Swyddfa Gartref yn gofyn i'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Prif Gwnstabl sicrhau bod llywodraethu da wedi'i fewnosod o fewn y sefydliadau ac mae Cod Moeseg y Coleg Plismona yn gosod y safonau ymddygiad a ddisgwylir ar gyfer pawb sy'n gweithio ym maes plismona.

Cod ymddygiad y Comisiynydd Heddlu a Throsedd a Chod Moeseg y Prif Gwnstabl sydd mewn lle sy'n gosod sylfaen i'r safonau disgwylidig o ran ymddygiad. Mae gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Prif Gwnstabl bolisiau a gweithdrefnau a rheoliadau mewn lle sy'n cydymffurfio â'r gyfraith ac yn cyd-fynd â'r safonau moeseg priodol a'r safonau ymddygiad proffesiynol. Mae ystyriaethau moesegol yn rhan o unrhyw benderfyniadau busnes a wneir ac fe'u gosodir o fewn polisiau gweithredol o fewn y ddau sefydliad.

Mae gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Prif Gwnstabl bolisi Gwrth Dwyll a Llygredigaeth a threfniadau chwythu chwiban mewn grym sy'n rheoli'r risg o dwyll a llygredigaeth yn effeithiol. Cynhelir a diweddarir prosesau ar gyfer datgan diddordeb a chofrestrfeydd ar gyfer rhoddion a lletygarwch yn ôl yr angen. Gwnaeth y Cydbwyllgor Archwilio a'r Panel Heddlu a Throsedd ryddhau holl swyddogaethau'n llawn yn y cyhoeddiad CIPFA

perthnasol ar gyfer Cydbwyllgorau Archwilio. Mae Cylch Gorchwyl y Cydbwyllgor Archwilio i'w weld ar wefan Comisiynydd yr Heddlu a Throsedd.

Mae gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd weithdrefnau mewn lle ar gyfer derbyn adborth am blismona yng Ngogledd Cymru, a phenderfyniadau a wneir gan neu ar ran y Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'i swyddogion. Mae ganddo hefyd weithdrefnau mewn lle ar gyfer trin cwynion am y Prif Gwnstabl. Yn ogystal, mae'r Panel Heddlu a Throsedd yn cyflawni eu dyletswyddau o ran cwynion a wneir am y Comisiynydd Heddlu a Throsedd fel yr amlinellir yn Neddf Diwygio'r Heddlu a Chyfrifoldeb Cymdeithasol.

Er mwyn sicrhau bod materion moesegol a cyfyng-gyngor sy'n digwydd ar bob lefel yn cael eu hystyried a'u trafod yn briodol, mae Strwythur Llywodraethu'r Heddlu yn cynnwys Pwyllgor Moeseg gyda gwahoddiad agored i Swyddfa'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd fod yn bresennol. Gellir cyflwyno cyfyng-gyngor moesegol yn ddiennwr drwy safle Mewnwyd yr Heddlu neu drwy e-bost a chyhoeddir crynodeb o ganfyddiadau'r Pwyllgor ar safle Mewnwyd yr Heddlu ochr yn ochr â chael eu hadrodd i Uwch Reolwyr drwy'r strwythurau Llywodraethu i'w hystyried a'u myfyrio ymhellach yn ôl y gofyn.

Yn ystod 2020-21, wrth fynd ar drywydd arfer da, penodwyd cadeirydd annibynnol newydd i'r Pwyllgor Moeseg ac ymhellach sefydlwyd fframwaith llywodraethu i oruchwylio a chraffu ar y goblygiadau moesegol sy'n gysylltiedig ag unrhyw ddefnydd o Algorithmiau neu Wneud Penderfyniadau Awtomatig yn yr Heddlu hefyd gyda llwybr adrodd priodol drwy'r strwythurau Llywodraethu a sefydlwyd.

3.2. Didwylledd ac Ymgysylltiad Rhanddeiliaid

Mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Prif Gwnstabl yn hyrwyddo diwylliant agored a thryloyw ar draws y sefydliad i sicrhau bod gwasanaethau'n bodloni gofynion pobl. Mae holl bapurau a chofnodion cyfarfodydd cyhoeddus yn cael eu cyhoeddi ar y wefan ynghyd ag unrhyw benderfyniadau a wneir gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd. Derbyniodd y Comisiynydd Heddlu a Throsedd wobr tryloywder CoPaCC (Cymharu Comisiynwyr Heddlu a Throsedd) am dair blynedd yn olynol a sicrhodd hyn am bedwaredd flwyddyn ym mis Awst 2020. Mae'r gwerthusiad diweddaraf yn asesu nid yn unig a yw'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn cyhoeddi gwybodaeth ar y wefan, ond hefyd a ellir dod o hyd iddo a'i gyrchu'n hawdd.

Mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn atebol i drigolion Gogledd Cymru i ddarparu gwasanaeth heddlu sy'n effeithlon ac yn effeithiol i drigolion Gogledd Cymru. Mae'r Prif Gwnstabl yn atebol i'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd i sicrhau bod gwasanaeth heddlu effeithiol yn cael ei ddarparu i drigolion Gogledd Cymru.

Mae'r Comisiynydd Heddlu a'r Prif Gwnstabl yn cyhoeddi gwybodaeth ynglŷn â gwaith a chyflawniadau'r Comisiynydd a'r Prif Gwnstabl yn rheolaidd ynghyd â bodlonrwydd defnyddwyr, gan gynnwys cyhoeddi Cynllun Heddlu a Throsedd ac Adroddiad Blyneddol.

Mae strategaeth ymgynghori ac ymgysylltu mewn lle i sicrhau bod ein gwasanaethau'n ymatebol i faterion sy'n cael eu codi. Rydym yn cynnal arolygon yn rheolaidd i fwydo gwybodaeth i ddarpariaeth ein gwasanaeth ac i gynorthwyo i ddatblygu ein blaenoriaethau a'n hamcanion. Mae gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Prif Gwnstabl brosesau ymgynghori mewnol ac allanol mewn lle a ddefnyddir i fwydo gwybodaeth ac i wella gwasanaethau. Daeth TIAA (yr archwilydd mewnol) i'r casgliad adolygiad o gyfathrebiadau corfforaethol ar gyfer y Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Heddlu ym mis Mehefin 2020, a aseswyd fel sicrwydd "rhesymol", a chanfuwyd *bod trefniadau cynhwysfawr ar waith i sicrhau bod strategaethau Cyfathrebu Mewnol ac Allanol ar gyfer yr Heddlu a'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn effeithiol.*

Mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Prif Gwnstabl yn gweithio mewn partneriaeth ac mewn cydweithrediad â sefydliadau eraill er mwyn cyflawni amcanion cytûn. Maent yn sicrhau bod gwasanaethau'n cael eu ddarparu'n effeithiol ac yn bodloni gofynion y sefydliadau. Caiff trefniadau partneriaeth a chydweithredu sydd ar waith eu monitro a'u hadolygu'n gyson er mwyn sicrhau bod perfformiad yn cael ei gyflawni a bod amcanion yn cael eu cyflawni a bod ymgysylltu â rhanddeiliaid hefyd yn nodwedd o'n proses recriwtio ar gyfer swyddi uwch.

Mae gennym swyddogaeth craffu, wedi'i gefnogi gan dystiolaeth a dadansoddiad data, i herio'r rhai sy'n gwneud penderfyniadau mewn modd adeiladol, gan gynnwys y rhai hynny sy'n gweithio mewn partneriaeth â'r Comisiynydd a'r Prif Gwnstabl. Mae'r holl benderfyniadau allweddol a wneir yn cynnwys effaith ariannol, effaith gyfreithiol, effaith ar gydraddoldeb ac asesiad risg gyda'r strwythurau Llywodraethu ar waith gan ddarparu gwledded o'u cwmplas ac roedd hyn yn parhau i fod yn wir yn ystod 2020-21. Cyhoeddir penderfyniadau'r Comisiynydd ar ei wefan, ac fe'u rhoddir hefyd i'r Panel Heddlu a Throsedd. Mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn mynychu pwyllgorau craffu awdurdodau lleol yn aml. Darperir gwaith craffu pellach gan y Cydbwyllgor Archwilio. Mae'n rhoi ffocws annibynnol a lefel uchel ar y trefniadau archwilio, sicrwydd ac adrodd sy'n sail i lywodraethu da a safonau ariannol gyda phapurau pwyllgor yn cael eu cyhoeddi ar wefan y Comisiynydd. Yn ystod 2019-2020 gwnaed gwaith i ddatblygu perthnasedd a phriodoldeb y wybodaeth a ddarparwyd i'r Cydbwyllgor Archwilio a aeth hyn ymlaen ymhellach yn ystod 2020-2021. Darparwyd gwaith craffu a herio annibynnol gan y pwyllgor archwilio mewn nifer o feysydd gan gynnwys deall ein datganiadau ariannol; craffu ar benderfyniadau allweddol a wneir mewn perthynas â risgiau Corfforaethol allweddol (fel uwchraddio'r Gorchymyn a Rheoli); ac mewn perthynas â ffrydiau gwaith digidol parhaus yr Heddlu gan gynnwys y ffrwd waith sy'n gyfrifol am ddatblygu ei model gweithredu targed TGCh yn y dyfodol.

Rôl Prif Weithredwr i'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd yw rôl y Swyddog Monitro ac mae trefniadau i gofnodi unrhyw gyngor proffesiynol angenrheidiol ar gyfer meysydd arbenigol.

Yn ogystal, mae Prif Swyddogion Ariannol ar ran y Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Prif Gwnstabl wedi cydymffurfio â datganiad CIPFA, sef 'the Role of the Chief Financial Officer of the Police and Crime Commissioner and of the Chief Constable'.

3.3. Diffinio Canlyniadau

Bydd y Comisiynydd Heddlu a Throsedd a Prif Gwnstabl, fel rhan o'r broses cynllunio strategol, yn datblygu strategaethau a chynlluniau sy'n canolbwyntio ar ddeilliannau, sy'n gynaliadwy ac yn ystyried lefel yr adnoddau angenrheidiol i'w darparu mewn modd priodol.

Mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn gosod amcanion yr heddlu a throsedd ac mae'r rhain yn cael eu cynnwys yn y Cynllun Heddlu a Throsedd. Mae ein Cynllun Heddlu a Throsedd wedi cael ei gyfathrebu i'r cyhoedd trwy'r wefan a thrwy nifer o weithgareddau ymgysylltu. Mae crynodeb fer wedi'i gynnwys yn y daflen treth cyngor a anfonwyd i bob cartref, naill ai ar ffurf electroneg neu drwy'r post. Ceir crynodeb isod, gyda Chynllun Ymateb Covid y Comisiynydd yn cadarnhau perthnasedd parhaus y blaenoriaethau hyn:

Datblygwyd amcanion, blaenoriaethau ac opsiynau ariannol yr heddlu a throsedd o weledigaeth y Comisiynydd Heddlu a Throsedd a dadansoddiad ar y cyd o'r canlynol:

- Asesiad o'r trosedd a'r lefel gwasanaeth sy'n ofynnol
- Ymgynghoriad gyda phobl leol
- Ymgynghoriad gyda phartneriaid
- Ymgynghoriad rhwng y Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Prif Gwnstabl
- Canfyddiadau archwiliad allanol ac adolygiadau gan Swyddfa Archwilio Cymru ac AHAM
- Asesiad risg

Caiff amcanion heddlu a throsedd y Comisiynydd Heddlu a Throsedd eu cyfeirio a'u darparu gan y Prif Gwnstabl, ac yn ei dro, gan y Bwrdd Cynllunio Strategol (SMB) yn ystod y flwyddyn. Dyrennir adnoddau yn erbyn y cynllun fel rhan o broses gynllunio strategol flynyddol yr Heddlu sy'n ystyried gofynion galw ac adnoddau yn erbyn pob ardal gan ystyried asesiadau galw manwl (drwy Ddatganiad Rheoli'r Gweithlu) ac yna mae'r Heddlu yn monitro perfformiad yn erbyn ei gyflawni gan ddefnyddio ei fframwaith Cerdyn Sgorio Cytbwys. Caiff ein perfformiad ei fonitro a'i adrodd o fewn yr Adroddiad Blynyddol, y Datganiad o Gyfrifon a'r cynllun Ariannol Tymor Canolig.

Y Bwrdd Gweithredol Strategol (SEB) yw'r fforwm cyhoeddus ar gyfer craffu ar y Prif Gwnstabl gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd ac mae cofnodion pob cyfarfod yn cael eu cyhoeddi. Mae swyddogaethau ychwanegol y Bwrdd yn cynnwys:

- Gwneud penderfyniadau fel bo'r angen gan y Cynllun Llywodraethu, i'w cymryd ar y cyd gyda'r Comisiynydd a'r Prif Gwnstabl; a
- Datblygu cynigion ar gyfer cyflawni amcanion heddlu a throsedd y Comisiynydd fel y nodir yn y Cynllun

Mae'r Bwrdd Gweithredol Strategol (SEB) a'r Bwrdd Cynllunio Strategol (SMB) yn craffu ar berfformiad gweithredol ac ariannol, darpariaeth gwasanaeth a chyflawniad o'r amcanion heddlu a throsedd. Mae rhaglen ar gyfer cyflawni cynlluniau mewn lle trwy'r Bwrdd Cynllunio Strategol (SMB). Mae'r byrddau hyn wedi parhau i gyfarfod ar yr amllder arferol – er gwaethaf effaith Covid-19 – gyda chyfarfodydd yn cael eu cynnal o bell gan ddefnyddio technoleg briodol i sicrhau eu bod yn digwydd.

3.4. Pennu Ymyriadau

Er mwyn sicrhau ein bod yn cyflawni'r deilliannau a fwriadwyd yn y modd gorau posibl, bydd y Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Prif Gwnstabl yn sicrhau bod trefniadau digonol mewn lle i ddarparu gwasanaethau sy'n dangos effeithlonrwydd a gwerth am arian.

Cynhelir cynlluniau adnoddau manwl yn flynyddol ac maent yn cael eu cyhoeddi yn y Cynllun Ariannol Tymor Canolig. Mae'r risg hon yn asesu gofynion adnoddau yn seiliedig ar ragdybiaethau priodol i alluogi'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Prif Gwnstabl i flaenoriaethu galwadau cystadleuol am wasanaethau.

Mae'r gylchred cynllunio strategol a gweithredol blynyddol yn rhoi ystyriaeth i'r lefel ddisgwyliedig o adnoddau sy'n ofynnol ac yn nodi lle bo angen arbedion a gostyngiadau. Caiff hyn ei lywio hefyd gan y broses Cynllunio Adnoddau Blaenoriaethol, a gyflwynwyd yn 2019-2020 (ar gyfer cyllideb 2020-2021) fel galluogwr ar gyfer gwneud penderfyniadau gwybodus. Mae'r adnoddau, yr arbedion a'r twf yn cael eu hasesu gan risg ac mae cyflawni'r holl gynlluniau a ffrydiau gwaith yn cael ei fonitro drwy'r Bwrdd Rheoli Strategol sy'n cael ei gadeirio gan y Prif Gwnstabl. Mae effaith Covid-19 yn golygu bod angen addasu'r dull o gynllunio strategol ar gyfer FY 2021-2022 ac felly sefydlwyd dull symlach – ond yr un mor gadarn – o gynllunio strategol gan y Prif Gwnstabl gyda mwy o bwyslais ar gynllunio busnes yn cael ei gyflwyno ar gyfer pob maes busnes.

Mae byrddau prosiect mewn lle sy'n monitro gweithrediad a chyflawniad unrhyw fentrau neu gynlluniau a gytunir. Sefydlir y rhain i gefnogi penderfyniadau cadarn er mwyn cyflawni'r canlyniadau gofynnol gyda rhaglenni fel Trawsnewid Digidol a Thrawsnewid y Gweithlu yn hanfodol i gyflawni strategaethau sefydliadol yn gyffredinol. Mae gwneud penderfyniadau wedi'i ddatganoli er mwyn galluogi gweithrediad hyblyg ac ymatebol a gwell deilliannau. Caiff atebolrwydd ei fesur drwy'r strwythur a'r prosesau llywodraethu sydd ar waith gyda chamau gweithredu a phenderfyniadau wedi'u cofnodi'n glir mewn cyfarfodydd ac a symudwyd ymlaen yn ystod 2020-21.

Roedd pandemig Covid-19 yn golygu bod angen mabwysiadu trefniadau gweithio ystwyth yn gyflym, ac mae llawer o staff a swyddogion wedi gallu gweithio gartref ers dechrau cyfnod y cyfyngiadau symud. Roedd gwaith i ganiatáu gweithio ystwyth eisoes ar y gweill, ac roedd prosesau a llywodraethu eisoes wedi'u hystyried yn ystod y cyfnod cynllunio. Roedd y cyfnod cyfyngiadau cyntaf, felly, yn gofyn am gyflymu'r prosiect yn hytrach na newid sylfaenol i'n cynlluniau, gyda threfniadau llywodraethu'n gweithio'n dda i raddau helaeth yn ystod y cyfnod pontio ac mae hyn yn parhau'n barhaus gydag adolygiadau cyson o'r trefniadau a roddwyd ar waith fel rhan o'r ffrwd waith Adfer sy'n bwriadu ymgorffori mwy o ystwythder yn y busnes fel model arferol.

3.5. Datblygu Arweinyddiaeth

Mae gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Prif Gwnstabl strwythurau a rolau penodol o fewn y sefydliadau i alluogi arweinyddiaeth effeithiol. Caiff yn ei gefnogi gan y Canllaw Llywodraethu sy'n amlinellu'r rolau a'r cyfrifoldebau ac sy'n hanfodol er mwyn galluogi'r strategaethau a'r cynlluniau sydd mewn lle i gael eu gweithredu.

Mae'r trefniadau llywodraethu wedi cael eu datblygu'n unol â Deddf Diwygio'r Heddlu a Chyfrifoldeb Cymdeithasol 2011, Gorchymyn Protocol Plismona 2012 statudol, Cod Ymarfer Rheolaeth Ariannol y Swyddfa Gartref (FMCP) a chanllawiau presennol yn ymwneud â materion ariannol a llywodraethu sy'n parhau i fod ar waith. Mae strwythurau Llywodraethu'r Heddlu hefyd wedi cael eu harchwilio yn 2019-2020 fel rhan o'r adolygiad Llywodraethu, gyda'r gwaith hwnnw'n cael ei ddatblygu ymhellach yn 2020-2021.

Mae cynllun caniatâd cytûn mewn lle sy'n ffurfioli dyletswyddau a dirprwyo rhwng y Comisiynydd a'r Prif Gwnstabl. Mae'r strwythur llywodraethu yn cefnogi gweithrediad gweithgareddau a deilliannau a gynllunnir, ac mae strwythur cyfarfodydd mewn lle er mwyn sicrhau bod y deilliannau a gynllunnir yn cael eu cyflawni'n brydlon.

Ein pobl yw ein buddsoddiad mwyaf ac rydym yn sicrhau bod rhaglenni hyfforddi a datblygu aelodau a swyddogion ar gael er mwyn cadw gwybodaeth yn gyfredol, gan gynnwys unrhyw ofynion datblygiad proffesiynol. Mae ein prosesau recriwtio a chynllunio olyniaeth yn sicrhau ein bod yn penodi'r bobl iawn gyda'r sgiliau iawn i rolau o fewn y sefydliad. Roedd canolbwyntio ar ein cynnig lles, dysgu a datblygu i'n pobl yn

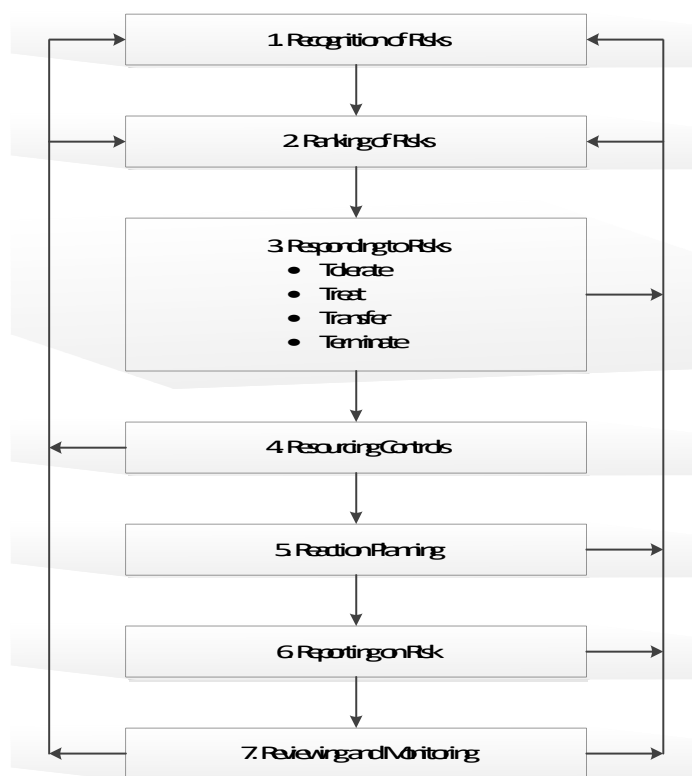
parhau i fod yn faes ffocws allweddol yn ystod 2020-21 ac addasodd y timau mewnol eu modelau cyflenwi o fewn yr Heddlu i sicrhau nad oedd y dysgu a'r datblygiad a gynnigir yn cael eu peryglu oherwydd Covid-19.

Mae telerau ac amodau a bennir yn genedlaethol yn bodoli ar gyfer swyddogion a staff sydd â graddfeydd cyflog y cytunwyd arnynt a system gwerthuso swyddi ac mae gennym fframwaith rheoli perfformiad y mae'r Comisiynydd a'r Prif Gwnstabl yn ei ddefnyddio i asesu perfformiad a mynd i'r afael ag unrhyw welliannau sydd eu hangen. Yn ogystal, ceir asesiadau blynyddol o effeithlonrwydd ar gyfer y Cydbwyllgor Archwilio.

3.6. Rheoli Risgiau a Monitro Perfformiad

Mae rheoli risg a rheolaeth fewnol yn rhan hanfodol o'r system rheoli perfformiad yn y ddau sefydliad. Mae'r broses rheoli risg yn gosod sylfaen i'r trefniadau rheolaeth ariannol a'r prosesau llywodraethu ac yn hanfodol ar gyfer cyflawni'r deilliannau a fwriedir ac yn cefnogi ein gweledigaeth ar gyfer Gogledd Cymru fwy diogel.

Mae'r isod yn cynrychioli'r 7R a'r 4T o reoli risg fel y nodwyd yn y trefniadau risg ISO31000 HGC yn dilyn y model hwn.

Mae diwylliant rheoli risg wedi'i wreiddio ar draws y sefydliad ar bob lefel sy'n parhau i gael ei ddatblygu. Mae cofrestrau risg corfforaethol ac ar gyfer meysydd unigol sy'n cydymffurfio â methodoleg genedlaethol gymeradwy ac sy'n cael eu hadolygu a'u diweddar'u'n rheolaidd a'u adrodd'n ôl yn eu cylch i bwyllgorau a byrddau ar draws y sefydliad. Mae rheoli risg yn eitem reolaidd ar yr agenda ar bob bwrdd ar draws yr heddlu. Mae'r Cydbwyllgor Archwilio wedi parhau i roi her a chefnogaeth i wella ein prosesau rheoli risg, gyda phrosesau'n cael eu datblygu yn ystod 2019-2020 – gan gynnwys dogfen Blas Risg Ffurfiol – a datblygiad pellach yn mynd rhagddo ar gyfer 2020-2021 i gynnwys datblygu ein Fframwaith Sicrwydd Risg ymhellach. Cafodd y ddogfen Parodrwydd Risg ei hadolygu a'i chryfhau fel rhan o'r adolygiad blynyddol 2020-21.

Er bod risg Pandemig yn cael ei hadlewyrchu ar Gofrestr Risg yr Heddlu, mae gan Covid-19 ei gofrestr risg sefydledig ei hun sy'n eistedd oddi tano, gyda'r nod o sicrhau bod risg yn y maes hwn yn cael ei rheoli'n briodol.

Mae ein cynlluniau, ein prosesau a'n polisiâu yn cael eu llunio gan roi sylw dyledus i'r risgiau a nodwyd, gyda'n Datganiad Rheoli'r Heddlu gan gynnwys asesiad MORILE ar gyfer pob rhan o'r heddlu. Arolygir hyn gan y Bwrdd

Cyd Lywodraethu. Mae fframwaith partneriaeth mewn lle i sicrhau bod unrhyw bartneriaethau'n cael eu rheoli'n briodol gan gynnwys rheoli risg.

Mae risgiau strategol a'r broses rheoli risg yn cael eu goruchwylio a'u monitro gan y Cydbwyllgor Archwilio. Mae aelodau'r Cydbwyllgor Archwilio'n gallu adolygu pob risg er mwyn sicrhau tryloywder. Yn ystod 2020-21, mae nifer o fentrau dwfn wedi'u gwneud i graffu ar benderfyniadau allweddol a champau rheoli sy'n cael eu cymryd mewn perthynas â risgiau corfforaethol yr Heddlu. Mae'r adroddiadau risg a gynhyrchwyd ar gyfer y Pwyllgor Archwilio hefyd wedi bod yn faes datblygu yn ystod 2020-21.

Mae'r Gwasanaeth Archwilio mewnol yn asesu addasrwydd ein rheoliadau mewnol ac yn adrodd yn llawn i'r Cydbwyllgor Archwilio annibynnol. Mae archwiliad mewnol ac allanol wedi archwilio ac adrodd ar gydymffurfiaeth â rheoliadau perthnasol a rheolaethau mewnol.

Mae'r Bwrdd Gweithredol Strategol a gadeirir gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Bwrdd Rheoli Strategol dan gadeiryddiaeth y Prif Gwnstabl yn craffu ar berfformiad gweithredol ac ariannol, darparu gwasanaethau a chyflawni amcanion yr heddlu a throsedd. Mae rhaglen ar gyfer cyflawni cynlluniau mewn lle trwy'r Bwrdd Cynllunio Strategol (SMB).

Mae holl bapurau a chofnodion y Cydbwyllgor Archwilio a Phanel y Comisiynydd Heddlu a Throsedd ar gael ar wefan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd.

Mae trefniadau effeithiol mewn lle i sicrhau bod data'n cael ei ddiogelu ac yn cael ei gasglu, ei ddefnyddio, ei storio a'i rannu mewn modd priodol. Mae'r holl ddata yn cydymffurfio â pholisïau cadw a gytunwyd ac mae'r cynllun dosbarthiad diogelwch ar waith trwy gydol yr heddlu. Mae Bwrdd Diogelwch Gwybodaeth sefydledig ar waith i fonitro trefniadau ac effeithiolrwydd gan gynnwys sicrhau bod Strategaeth, Polisi a Phroses i gyd wedi'u diffinio'n glir a bod unrhyw faterion cydymffurfio yn cael eu adrodd'n briodol. Mae unrhyw faterion cydymffurfio sylweddol yn cynyddu i fyny, i ddechrau i'r bwrdd Cyllid Strategol ac Adnoddau.

Mae gan y Comisiynydd a'r Prif Gwnstabl bolisïau diogelu data a diogelwch gwybodaeth sy'n cael eu profi a'u cefnogi'n rheolaidd gyda rhaglen hyfforddi ar gyfer yr holl staff. Mae ein swyddogaeth Archwilio Mewnol a HMICFRS yn darparu craffu cyfnodol pellach yn y maes hwn.

Mae protocolau rhannu gwybodaeth mewn lle rhwng y Comisiynydd a'r Prif Gwnstabl a hefyd gyda'n partneriaid.

3.7. Arddangos Atebolrwydd Effeithiol

Mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Prif Gwnstabl yn sicrhau bod y rhai sy'n gwneud penderfyniadau'n ymwneud â darparu gwasanaethau yn atebol iddyn nhw trwy'r prosesau sydd mewn lle yn y ddau sefydliad. Mae'r fframwaith Llywodraethu a'r fframwaith rheolaeth fewnol cysylltiedig yn darparu mecanwaith cadarn ar gyfer cadw golwg ar y penderfyniadau allweddol sy'n cael eu gwneud. Yn ystod 2020-21 mae dogfen ganllaw cyllideb yr Heddlu a dogfennau dirprwyaethau ariannol cysylltiedig wedi'u diweddarau a'u datblygu gyda'r nod o sicrhau bod y dogfennau a gyhoeddwyd, yn cyfateb i amgylchedd a gofynion newidiol yr Heddlu.

Defnyddir templedi adrodd safonol er mwyn sicrhau bod gwybodaeth yn cael ei gofnodi mewn modd digonol a galluogi gwneud penderfyniadau effeithiol. Mae adroddiad blynyddol yn cael ei baratoi a'i gyhoeddi sy'n asesu perfformiad yn erbyn y Cynllun Heddlu a Throsedd.

Mae gwefannau'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Prif Gwnstabl yn cyhoeddi gwybodaeth sy'n berthnasol i'r cyhoedd a rhanddeiliaid, gan sicrhau bod y tryloywder sydd ei angen i sicrhau bod atebolrwydd allanol yn effeithiol. Mae'r gwasanaeth archwilio mewnol yn adrodd i'r Cydbwyllgor Archwilio ac mae ganddo fynediad uniongyrchol ar y Comisiynydd Heddlu a Throsedd, y Prif Gwnstabl a'r aelodau. Mae argymhellion ar gyfer gwelliannau i'r gwasanaeth yn cael eu gweithredu ac yn cael eu hadrodd i'r pwyllgor.

Cynhelir adolygiadau ac archwiliadau annibynnol ac allanol yn rheolaidd gan gyrff rheoleiddio ac mae'r adroddiadau'n cael eu cyhoeddi, ac unrhyw argymhellion a wneir yn cael eu gweithredu.

4. Adolygiad Effeithiolrwydd

- 4.1. Mae gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Prif Gwnstabl gyfrifoldeb am gynnal adolygiad o effeithiolrwydd y fframwaith llywodraethu yn flynyddol o leiaf, gan gynnwys y system o reolaeth fewnol. Caiff yr adolygiad o effeithiolrwydd ei hysbysu gan waith y rheolwyr gweithredol sydd â chyfrifoldeb dros ddatblygu a chynnal a chadw'r amgylchedd llywodraethu, adroddiad blynyddol y pennaeth archwilio mewnol. Hysbysir hefyd drwy sylwadau a wneir gan archwilwyr allanol, y Panel Heddlu a Throsedd, y Cyd Bwyllgor Archwilio ac asiantaethau ac arolygiaethau adolygu eraill. Mae'r adolygiad o Lywodraethu yn 2019-2020 wedi arwain at nifer o argymhellion, a nodwyd bod eu gweithredu wedi'i gwblhau ym mis Awst 2021.
- 4.2. Mae Covid-19 yn ddi-os wedi effeithio ar drefniadau llywodraethu'r Heddlu, ond nid mewn ffordd sydd wedi bod yn niweidiol i'w gadernid yn ystod 2020-21. Roedd hyn yn dangos yr angen i newid ac addasu'r strwythurau llywodraethu er mwyn sicrhau eu bod yn parhau i gyd-fynd â gofynion y sefydliad. Mae technoleg wedi'i chrosawu i sicrhau bod llywodraethu mewnol wedi parhau i weithredu'n effeithiol ar draws y ddau sefydliad corfforaeth yn unig. At hynny, ac eithrio arolygiadau HMICFRS, fforymau craffu annibynnol sylfaenol y Cydbwyllgor Archwilio; y Panel Heddlu a Throsedd; y Pwyllgor Moeseg; mae'r Rhaglen Archwilio Mewnol ac Archwilio Allanol i gyd wedi gallu craffu'n briodol, er, weithiau drwy fodel cyflawni gwahanol.
- 4.3. Yn unol â'r rheoliadau, mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Prif Gwnstabl wedi adolygu effeithiolrwydd ei wasanaeth archwilio mewnol. Y casgliad oedd bod y gwasanaeth wedi cydymffurfio'n llawn â holl safonau archwilio mewnol y sector cyhoeddus (PSIAS).
- 4.4 Fel rhan o'n fframwaith llywodraethu ac i sicrhau ein bod yn adolygu ein trefniadau ar gyfer effeithiolrwydd, sefydlwyd Bwrdd Llywodraethu ar y Cyd gennym, sy'n gyfrifol am fonitro'r trefniadau ar gyfer cydymffurfio a gwneud argymhellion ar gyfer datblygu'r trefniadau llywodraethu fel sy'n ofynnol. Mae gorchwyl adolygu effeithiolrwydd ac effeithlonrwydd y fframwaith Lywodraeth yn parhau ond isod ceir amcanion llawn y Cyd Bwyllgor Llywodraethu:
- Sicrhau adolygiad parhaus o ddigonolrwydd a phriodoldeb y trefniadau llywodraethu gan sicrhau eu bod yn gweithredu'n Effeithlon ac yn Effeithiol.
 - Goruchwyllo'r gwaith o gynhyrchu, rheoli ac adolygu (yn ôl yr angen) dogfennau llywodraethu corfforaethol lefel uchel Swyddfa'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Heddlu, yn benodol y Llawlyfr Llywodraethu a'i rannau cyfansoddol.
 - Cydlynu, goruchwyllo ac adolygu (yn ôl yr angen) strwythurau llywodraethu corfforaethol Swyddfa'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'u prosesau a'u gweithdrefnau cysylltiedig.
 - Adolygu'r holl argymhellion sy'n ymwneud â llywodraethu corfforaethol sy'n deillio o archwiliadau ac arolygiadau mewnol ac allanol ac ystyried eu goblygiadau i drefniadau llywodraethu corfforaethol Swyddfa'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Heddlu.
 - Adolygu unrhyw Nodiadau Briffio Cleientiaid a gyhoeddwyd gan yr Archwilydd Mewnol ac ystyried eu goblygiadau i drefniadau llywodraethu corfforaethol Swyddfa'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Heddlu.
 - Goruchwyllo a chydlynu'r gwaith o baratoi Datganiadau Llywodraethu Blynyddol y Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Prif Gwnstabl.
- Gwneud unrhyw argymhellion i'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Prif Gwnstabl ar unrhyw fater sy'n ymwneud â threfniadau llywodraethu corfforaethol Swyddfa'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Heddlu, lle mae angen gweithredu neu wella.
- 4.5 Yn ystod 2020-21, mae'r sefydliadau wedi datblygu'r cynllun gweithredu a nodwyd fel rhan o'r Cyfarfod Cyffredinol Blynyddol diwethaf. Mae dadansoddiad llawn o'r sefyllfa yn erbyn y camau hyn wedi'i gynnwys yn adran 5 isod, ond mae'r cynnydd a wnaed wedi cryfhau'r trefniadau llywodraethu sydd ar waith ymhellach.
- 4.5 Cynhaliodd yr Archwiliad Mewnol eu hadolygiad gwasanaeth blynyddol o'n systemau ariannol allweddol yn 2020-2021 a darparodd adroddiadau cadarnhaol ar y cyfan yn ystod y flwyddyn fel y rhestrir isod:

System	Lefel Sicrwydd
Rheoli Risg Cydweithredol - Lliniaru'r Rheoleathau	Rhesymol
Rheolaeth Gyllidol Ar y Cyd	Sylweddol
Adolygiad Prosiect ar y Cyd - Office 365	Rhesymol
Fetio Contractwyr Cydweithredol	Sylweddol
Credydwyr	Sylweddol
Cyfriflyfr Cyffredinol	Sylweddol
Cyflogres	Sylweddol
Pensiynau	Sylweddol
Rheoli'r Trysorlys	Sylweddol
Treuliau a thaliadau ychwanegol	Rhesymol
Caffael Atal Twyll	Sylweddol
Rheolaeth AD/Gweithlu - Datblygiad Sefydliadol	Sylweddol
TGCh - Sicrwydd Data	Sylweddol
Caffael - Arweinwyr Strategol	Sylweddol
Uned Reoli - Ardal y Dwyrain	Rhesymol
Eiddo y Codir Tâl Amdano	Cyfyngedig
Fflyd - Tanwydd	Rhesymol
Fflyd - Atgyweiriadau'r	Rhesymol
Adolygiad OHU	Ymgynghorol
Llywodraethu Cydweithredu - Cynllunio Adnoddau Strategol BI 1	
TGCh - Adolygiad Seilwaith	

Archwiliadau Mewnol a gyflwynwyd FY2020-21

Daeth eu hadroddiad blynyddol i'r casgliad:

BARN FLYNYDDOL Y PENNAETH ARCHWILIO MEWNOL

Rwyf yn fodlon bod gwaith archwilio mewnol digonol wedi'i ymgymryd i ganiatáu i mi ddod i gasgliad cadarnhaol ynghylch digonolrwydd ac effeithiolrwydd prosesau rheoli risgiau, rheolaeth a llywodraethu'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Prif Gwnstabl. Yn fy marn i, mae gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Prif Gwnstabl brosesau rheoli a llywodraethu digonol ac effeithiol mewn lle i reoli cyflawniad eu hamcanion.

Mae'r farn hon yn seiliedig yn unig ar y materion a ddaeth i sylw TIAA yn ystod yr adolygiadau archwilio mewnol a gynhaliwyd yn ystod y flwyddyn ac nid yw'n farn ar y hyfywedd ariannol parhaus na'ch gallu i fodloni rhwymedigaethau ariannol y mae'n rhaid i Swyddfa Comisiynydd Heddlu a Throsedd Gogledd Cymru a Phrif Gwnstabl Heddlu Gogledd Cymru eu cael o'i ffynonellau sicrwydd amrywiol. (i'w gadarnhau yn Adroddiad Blynyddol archwilio mewnol a roddwyd ar lafar ar adeg llofnodi cyfrifon)

4.7 Rhoddodd llythyr archwilio blynyddol Swyddfa Archwilio Cymru ar gyfer 2019-2020 farn ddiamod ar gyfrifon y Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Prif Gwnstabl gan gofnodi nad oeddynt wedi gweld unrhyw wendidau arwyddocaol yn y fframwaith cyffredinol. Dywedodd hefyd fod gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Prif Gwnstabl drefniadau digonol yn eu lle i sicrhau effeithiolrwydd, effeithlonrwydd ac economi yn eu defnydd o adnoddau.

5. Cynllun Gweithredu Llywodraethu a Chynnydd

5.1. Wrth asesu'r trefniadau llywodraethu sydd mewn lle, bydd y Bwrdd Llywodraethu hefyd yn datblygu ac yn monitro unrhyw gynlluniau gweithredu er mwyn ymdrin ag unrhyw faterion llywodraethu a ddaw i'r amlwg neu pan fo

angen gwella trefniadau presennol. Mae'r meysydd i'w gofalu amdanynt yng nghynllun 2021-2022 i'w gweld yn yr Atodiad isod.

- 5.2. Roedd y cynllun gweithredu ar gyfer 2020-2021 yn cynnwys meysydd i'w gwella.. Caiff y rhain eu manylu isod gyda'u cynnydd a'u statws presennol.

Argymhelliad	Gweithredu	Statws Cyfredol - wedi cwblhau D/N
Cydymffurfiaeth â Chod Rheolaeth Ariannol CIPFA	Mae'r Cod Rheolaeth Ariannol wedi'i lunio i gynorthwyo arfer da mewn rheolaeth ariannol a chynorthwyo awdurdodau lleol mewn arddangos eu cynaliadwyedd ariannol. Y flwyddyn lawn gyntaf o gydymffurfiaeth yw 2021-2022, felly erbyn 31 Mawrth 2021 y nod yw adolygu prosesau cyfredol yn erbyn y Cod a gweithredu unrhyw newidiadau gofynnol.	Gallwch. Adolygiad wedi'i gwblhau a bydd bellach yn dod yn asesiad blynyddol.
Adolygiad Llywodraethu	Cynhaliwyd adolygiad o lywodraethu yn ystod 2019-2020. Bydd argymhellion yr adolygiad hwn yn cael eu gweithredu yn ystod 2020-2021. Caiff hyn ei fonitro a'i asesu drwy'r Bwrdd Rheoli Strategol, y Bwrdd Gweithredol Strategol a'r Bwrdd Llywodraethu ar y Cyd.	Gallwch. Mae'r argymhellion a weithredwyd gyda'r camau gweithredu yr adroddwyd eu bod wedi'u cwblhau ym mis Awst 21 ac adolygiad parhaus bellach ar waith.
Fframwaith Sicrwydd	Bydd cynllun peilot o fframwaith sicrwydd uwch yn dechrau o fewn y Gyfarwyddiaeth Cyllid ac Adnoddau. Yn amodol ar ganlyniad y cynllun peilot, bydd fframwaith sicrwydd diwygiedig yn cael ei gyflwyno ledled Heddlu Gogledd Cymru. Bydd ein Derbynioldeb Risg yn cael ei gytuno a'i ddogfennu.	Na – Mae'r Peilot Sicrwydd Risg wedi'i gynnal ond nid yw'r broses ehangach o gyflwyno'r fframwaith sicrwydd wedi'i chwblhau. Ydyw - Cytunwyd ar Dderbynioldeb Risg a'i gofnodi.

6. Casgliad:

- 6.1. Ni all unrhyw ddatganiad o reolaeth fewnol roi sicrwydd diamod na cheir colledion materol. Bwriad y datganiad hwn yw rhoi sicrwydd rhesymol.
- 6.2. Fodd bynnag, ar sail yr adolygiad o sicrwydd a nodwyd yn y datganiad hwn, rydym yn fodlon bod gan Gomisiynydd Heddlu a Throsedd Gogledd Cymru drefniadau llywodraethu boddhaol mewn lle, gan gynnwys systemau priodol o ran rheolaeth fewnol a rheoli risg sy'n hwyluso ymarferiad effeithiol ei swyddogaethau.

Llofnod:

Carl Foulkes
Prif Gwnstabl Pennaeth

Seb Phillips
Cyllid ac Adnoddau'r Prif Gwnstabl

DATGANIAD LLYWODRAETHU BLYNYDDOL – CYNLLUN

Mae'r adolygiad llywodraethu wedi cydnabod fod ein trefniadau llywodraethu yn foddhaol ac yn bodloni ein hanghenion. Bydd cyflwyno ein gweledigaeth newydd yn herio ein trefniadau llywodraethu a'n sylw at nifer o broblemau yn cynorthwyo wrth gryfhau'r trefniadau hynny. Bydd y meysydd canlynol yn cael sylw yn 2021-2022:

Mater	Penderfyniadau
Datblygu Fframwaith Sicrwydd Risg	Yn dilyn y cynllun peilot Cyllid ac Adnoddau yn 2019-20 bydd y llinell amser ar gyfer cyflwyno'r fframwaith sicrwydd risg ar draws yr Heddlu yn cael ei sefydlu yn erbyn cyd-destun Covid-19. Caiff y Fframwaith Sicrwydd Risg ei gyflwyno wedyn ar draws yr Heddlu.
<p>COVID-19</p> <p>Mae'r pandemig coronafeirws yn cyflwyno nifer o heriau i'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Prif Gwnstabl Mae angen cynnal llywodraethu drwy gydol y cyfnod hwn o ansicrwydd, mewn ffordd nad yw'n rhwystro ymateb yr Heddlu i'r sefyllfa ac nad yw'n rhoi swyddogion, staff na'r cyhoedd mewn perygl diangen.</p> <p>Mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd wedi cyhoeddi ei Gynllun Ymateb Covid-19</p>	<p>Sicrhau bod effaith barhaus Covid-19 ar drefniadau Llywodraethu yn cael ei hadolygu a'i hasesu.</p> <p>Sicrhau bod y Bwrdd Adfer Strategol yn cael ei ymgorffori fel ffordd o ddarparu goruchwyliaeth gadarn o broses Adfer a Chynllunio'r sefydliad.</p> <p>Ymgorffori'r Bwrdd Adfer a Chynllunio Strategol.</p>
<p>Llywodraethu: Effeithlonrwydd ac Effeithiolrwydd</p> <p>Mae'r Bwrdd Llywodraethu ar y Cyd wedi nodi'r angen i adolygu Effeithlonrwydd ac Effeithiolrwydd y strwythur llywodraethu newydd yn ffurfiol.</p>	<p>Cynnal adolygiad o Effeithlonrwydd ac Effeithiolrwydd y strwythur llywodraethu newydd, gan adrodd ar ganfyddiadau i'r Bwrdd Llywodraethu ar y Cyd</p>

Adroddiad archwilydd annibynnol ar gyfer Archwilydd Cyffredinol Cymru

i Brif Gwnstabl Heddlu Gogledd Cymru

Barn ar ddatganiad ariannol blynyddol

Rwyf wedi archwilio datganiadau ariannol:

- Yn golygu Prif Gwnstabl Heddlu Gogledd Cymru; a
- Cronfa Bensiwn Heddlu Gogledd Cymru

am y flwyddyn a ddiweddodd 31 Mawrth 2021 o dan Ddeddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2004.

Mae datganiadau ariannol Comisiynydd Heddlu a Throsedd Gogledd Cymru yn cynnwys y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr, y Fantolen, a'r nodiadau perthnasol, sy'n cynnwys crynodeb o bolisiau cyfrifyddu sylweddol.

Mae datganiadau ariannol Cronfa Bensiwn Heddlu Gogledd Cymru yn cynnwys Cyfrif y Gronfa a'r Datganiad Asedau Net.

Y fframwaith adrodd ariannol a ddefnyddiwyd wrth baratoi yw'r gyfraith berthnasol a safonau cyfrifyddu rhyngwladol fel y'u dehonglwyd a'u haddasu gan y Cod Ymarfer ar Gyfrifyddu Awdurdodau Lleol yn y Deyrnas Unedig 2020-21.

Yn fy marn i, mae'r datganiadau ariannol:

- yn rhoi darlun gwir a theg o sefyllfa ariannol Comisiynydd Heddlu a Throsedd Gogledd Cymru, Grŵp Comisiynydd Heddlu a Throsedd Gogledd Cymru a Chronfa Bensiwn Heddlu Gogledd Cymru ar 31 Mawrth 2021 a'u hincwm a'u gwariant am y flwyddyn a ddaeth i ben bryd hynny; ac
- wedi'u paratoi'n briodol yn unol â gofynion deddfwriaethol a safonau cyfrifyddu rhyngwladol fel y'u dehonglwyd a'u haddasu gan y Cod Ymarfer ar Gyfrifyddu Awdurdodau Lleol yn y Deyrnas Unedig 2020-21.

Sail y farn

Cynhaliais fy archwiliad yn unol â'r gyfraith berthnasol a Safonau Archwilio Rhyngwladol yn y DU (ISAs (DU)) a Nodyn Ymarfer 10 'Archwilio Datganiadau Ariannol Endidau'r Sector Cyhoeddus yn y Deyrnas Unedig'. Disgrifir fy nghyfrifoldebau o dan y safonau hynny ymhellach yn y cyfrifoldebau archwilydd ar gyfer archwilio adran datganiadau ariannol fy adroddiad. Rwyf yn annibynnol o Gomisiynydd yr Heddlu a Throsedd ar gyfer Gogledd Cymru, Grŵp y Comisiynydd Heddlu a Throsedd a Chronfa Bensiwn Heddlu Gogledd Cymru yn unol â gofynion moesegol sy'n berthnasol i'm harchwiliad o ddatganiadau ariannol yn y DU. Mae hyn yn cynnwys Safon Foesegol y Cyngor Adrodd Ariannol. Rwyf wedi cyflawni fy nghyfrifoldebau moesegol eraill yn unol â'r gofynion hyn. Rwy'n credu fod y dystiolaeth archwiliad rwyf wedi'i chael yn ddigonol ac yn briodol i roi sail i'm barn.

Casgliadau'n berthnasol i faterion sydd yn weithredol

Wrth archwilio'r datganiadau ariannol, rwyf wedi dod i'r casgliad bod y defnydd o sail busnes gweithredol cyfrifyddu wrth baratoi'r datganiadau ariannol yn briodol.

Yn seiliedig ar y gwaith yr wyf wedi'i wneud, nid wyf wedi nodi unrhyw ansicrwydd perthnasol sy'n ymwneud â digwyddiadau neu amodau a allai, yn unigol neu ar y cyd, fwrw amheuaeth sylweddol ar Gomisiynydd Heddlu a Throsedd Gogledd Cymru, Grŵp Comisiynydd Heddlu a Throsedd Gogledd Cymru a gallu Cronfa Bensiwn Heddlu Gogledd Cymru i barhau i fabwysiadu'r sail busnes gweithredol o gyfrif am gyfnod o ddeuddeng mis o leiaf o'r adeg y mae'r datganiadau wedi'u hawdurdodi i'w cyhoeddi.

Disgrifir fy nghyfrifoldebau i a chyfrifoldebau'r swyddog ariannol cyfrifol mewn perthynas â phryder gweithredol yn adrannau perthnasol yr adroddiad hwn.

Gwybodaeth Arall

Mae'r wybodaeth arall yn cynnwys y wybodaeth a geir yn yr adroddiad blynyddol oni bai am y datganiadau ariannol a fy adroddiad archwilydd wedi hynny. Mae'r Swyddog Ariannol Cyfrifol yn gyfrifol am y wybodaeth arall a gynhwysir yn yr adroddiad blynyddol. Nid yw fy marn ar y datganiadau ariannol yn cwmpasu'r wybodaeth arall ac, ac eithrio i'r graddau a nodir fel arall yn fy adroddiad, nid wyf yn mynegi unrhyw fath o gasgliad sicrwydd arno. Fy nghyfrifoldeb i yw darllen y wybodaeth arall ac, wrth wneud hynny, ystyried a yw'r wybodaeth arall yn anghyson yn sylweddol â'r datganiadau ariannol neu'r wybodaeth a gafwyd yn ystod yr archwiliad, neu fel arall mae'n ymddangos ei bod wedi'i chamddatgan. Os

byddaf yn nodi anghysondebau materol o'r fath neu gamddatganiadau materol ymddangosiadol, mae'n ofynnol i mi benderfynu a yw hyn yn arwain at gamddatganiad perthnasol yn y datganiadau ariannol eu hunain. Os byddaf, yn seiliedig ar y gwaith yr wyf wedi'i wneud, yn dod i'r casgliad bod camddatganiad perthnasol o'r wybodaeth arall hon, mae'n ofynnol i mi adrodd y ffaith honno.

Nid oes gennyf unrhyw beth i'w nodi o ran y mater hwn.

Adroddiad ar ofynion eraill

Barn ar faterion eraill

Yn fy marn, yn seiliedig ar y gwaith a ymgwymerwyd yn ystod fy archwiliad:

- mae'r wybodaeth a geir yn yr Adroddiad Naratif ar gyfer y flwyddyn ariannol y mae'r datganiadau ariannol yn cael eu paratoi yn gyson â'r datganiadau ariannol a bod yr Adroddiad Naratif wedi'i baratoi yn unol â'r Cod Ymarfer ar Gyfrifyddu Awdurdod Lleol yn y Deyrnas Unedig 2020-21; a
- Mae'r wybodaeth a roddir yn y Datganiad Llywodraethu Blyneddol ar gyfer y flwyddyn ariannol y paratwir y datganiadau ariannol amdani yn gyson â'r datganiadau ariannol ac mae'r Datganiad Llywodraethu Blyneddol wedi'i baratoi yn unol â chanllaw.

Materion y cyflwynaf adroddiad arnynt drwy eithriad

Yng ngoleuni gwybodaeth a dealltwriaeth Comisiynydd Heddlu a Throsedd Gogledd Cymru, a Chronfa Bensiwn Heddlu Gogledd Cymru a'u hamgylchfyd a gafwyd yn ystod yr archwiliad, nid wyf wedi nodi camddatganiadau sylweddol yn yr Adroddiad Naratif neu'r Datganiad Llywodraethu Blyneddol ar y cyd.

Nid oes gennyf unrhyw beth i'w nodi o ran y materion canlynol, y cyflwynaf adroddiad i chi arnynt os bydd yr amgylchiadau canlynol yn berthnasol, yn fy marn i:

- nid yw cofnodion cyfrifyddu digonol wedi'u cadw, neu nid yw ffurflenni digonol ar gyfer fy archwiliad wedi'u derbyn gan ganghennau nad yw fy nhîm yn ymweld â hwy;
- nid yw'r datganiadau ariannol yn gyson a'r cofnodion a'r ffurflenni cyfrifyddu; neu
- Nid wyf wedi derbyn yr holl wybodaeth ac esboniadau sydd eu hangen arnaf ar gyfer fy archwiliad.

Cyfrifoldebau

Cyfrifoldebau'r swyddog ariannol cyfrifol ar gyfer y datganiadau ariannol

Fel yr esbonnir yn llawnach yn y Datganiad o Gyfrifoldebau ar gyfer y Datganiad o Gyfrifon, mae'r swyddog ariannol cyfrifol yn gyfrifol am baratoi'r datganiad o gyfrifon, gan gynnwys cronfa bensiwn Heddlu Gogledd Cymru, sy'n rhoi darlun cywir a theg, ac i'r fath reolaeth fewnol ag y mae'r swyddog ariannol cyfrifol yn penderfynu sy'n angenrheidiol er mwyn gallu paratoi datganiadau o gyfrifon sy'n rhydd o gamddatganiadau perthnasol, boed hynny oherwydd twyll neu wall.

Wrth baratoi'r datganiad cyfrifon, mae'r swyddog ariannol cyfrifol yn gyfrifol am asesu gallu Prif Gwnstabl Heddlu Gogledd Cymru, a Chronfa Bensiwn Heddlu Gogledd Cymru i barhau'n weithredol, gan ddadlennu fel sy'n berthnasol, faterion sy'n berthnasol i rywbeth gweithredol gan ddefnyddio'r sail materion sy'n weithredol o gyfrifyddu hyd nes yr ystyrir yn amhriodol.

Cyfrifoldebau archwilydd ar gyfer archwiliad y datganiadau ariannol

Fy amcanion yw cael sicrwydd rhesymol ynghylch a yw'r datganiadau ariannol ar y cyfan yn rhydd o gamddatganiad sylweddol, boed oherwydd twyll neu wall, a chyhoeddi adroddiad sy'n cynnwys fy marn. Mae sicrwydd rhesymol yn lefel uchel o sicrwydd, ond nid yn gwarantu y gwnaiff archwiliad yn unol ag ISAs (DU) bob amser ganfod camddatganiad sylweddol pan mae'n bodoli. Gall camddatganiadau godi o dwyll neu wall a gellir eu hystyried yn sylweddol os, yn unigol neu'n gyfangryno, y gwnânt ddylanwadu'r penderfyniadau economaidd defnyddwyr yn sylweddol a gymerwyd ar sail y datganiadau ariannol hyn.

Mae afreoleidd-dra, gan gynnwys twyll, yn achosion o beidio â chydymffurfio â chyfreithiau a rheoliadau. Rwy'n cynllunio gweithdrefnau yn unol â'm cyfrifoldebau, a amlinellir uchod, i ganfod camddatganiadau materol mewn perthynas ag afreoleidd-dra, gan gynnwys twyll.

Roedd fy ngweithdrefnau'n cynnwys y canlynol:

- holi rheolwyr a'r rhai sy'n gyfrifol am lywodraethu, gan gynnwys cael ac adolygu dogfennau ategol sy'n ymwneud â Chomisiynydd Heddlu a Throsedd Gogledd Cymru, Grŵp Gogledd Cymru'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd a pholisïau a gweithdrefnau Cronfa Bensiwn Heddlu Gogledd Cymru sy'n ymwneud â:
 - nodi, gwerthuso a chydymffurfio â chyfreithiau a rheoliadau ac a oeddent yn ymwybodol o unrhyw achosion o beidio â chydymffurfio;
 - canfod ac ymateb i risgiau twyll ac a oes ganddynt wybodaeth am unrhyw dwyll gwirioneddol, tybiedig neu honedig; a
 - y rheolaethau mewnol a sefydlwyd i liniaru risgiau sy'n gysylltiedig â thwyll neu beidio â chydymffurfio â chyfreithiau a rheoliadau.
- ystyried fel tîm archwilio sut a ble y gallai twyll ddigwydd yn y datganiadau ariannol ac unrhyw ddangosyddion posibl o dwyll. Fel rhan o'r drafodaeth hon, nodais botensial ar gyfer twyll yn y maes canlynol: diystyru'r rheolwyr; a
- cael dealltwriaeth o fframwaith awdurdod Comisiynydd Heddlu a Throsedd Gogledd Cymru yn ogystal â fframweithiau cyfreithiol a rheoliadol eraill y mae Comisiynydd Heddlu a Throsedd Gogledd Cymru yn gweithredu ynddynt, gan ganolbwyntio ar y cyfreithiau a'r rheoliadau hynny a gafodd effaith uniongyrchol ar y datganiadau ariannol neu a gafodd effaith sylfaenol ar weithrediadau Comisiynydd Heddlu a Throsedd Gogledd Cymru.

Yn ogystal â'r uchod, roedd fy ngweithdrefnau i ymateb i risgiau a nodwyd yn cynnwys y canlynol:

- adolygu datgeliadau a phroffion y datganiad ariannol i ddogfennau ategol i asesu cydymffurfiaeth â chyfreithiau a rheoliadau perthnasol a drafodir uchod;
- holi'r rheolwyr a'r Cydbwyllgor Archwilio am ymglyfreitha a hawliadau gwirioneddol a posibl;
- darllen cofnodion cyfarfodydd y rhai sy'n gyfrifol am lywodraethu; a
- wrth fynd i'r afael â'r risg o dwyll drwy ddiystyru rheolaethau, profi priodoldeb cofnodion cyfnodolion ac addasiadau eraill; asesu a yw'r dyfarniadau a wneir wrth wneud amcangyfrifon cyfrifyddu yn arwydd o duedd bosibl; a gwerthuso rhesymeg busnes unrhyw drafodion arwyddocaol sy'n anarferol neu y tu allan i gwrs busnes arferol.

Hefyd, fe wnes i gyfleu cyfreithiau a rheoliadau perthnasol a nodwyd a risgiau twyll posibl i bob tîm archwilio ac roeddwn yn parhau i fod yn effro i unrhyw arwyddion o dwyll neu ddiffyg cydymffurfio â chyfreithiau a rheoliadau drwy gydol yr archwiliad.

Mae'r anhawster cynhenid i ganfod afreoleidd-dra, gan gynnwys twyll, yn effeithio ar y graddau y gall fy ngweithdrefnau ganfod afreoleidd-dra, effeithiolrwydd Comisiynydd Heddlu a Throsedd Gogledd Cymru, Grŵp Comisiynydd Heddlu a Throsedd Gogledd Cymru a rheolaethau Cronfa Bensiwn Heddlu Gogledd Cymru, a natur, amseriad a graddau'r gweithdrefnau archwilio a gyflawnir.

Ceir disgrifiad pellach o gyfrifoldebau'r archwilydd ar gyfer archwiliad y datganiadau ariannol ar wefan y Cyngor Adrodd Ariannol www.frc.org.uk/auditorsresponsibilities. Mae'r disgrifiad hwn yn ffurfio rhan o'm hadroddiad archwilydd.

Tystysgrif cwblhau archwiliad

Ardystiaf fy mod wedi cwblhau'r archwiliad o gyfrifon Prif Gwnstabl Heddlu Gogledd Cymru, a Chronfa Bensiwn Gogledd Cymru yn unol â gofynion Deddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2004 a Chod Ymarfer Archwilio Archwilydd Cyffredinol Cymru.

Adrian Crompton 24 Heol y Gadeirlan
Archwilydd Cyffredinol Cymru, Caerdydd
Dyddiad: 7 Hydref 2021 CF11 9LJ

Cyfrifoldeb Comisiynydd Heddlu a Throsedd Gogledd Cymru yw cynnal a chadw a chywirdeb gwefan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd Gogledd Cymru; nid yw'r gwaith a wneir gan archwilwyr yn cynnwys ystyried y materion hyn ac felly nid yw archwilwyr yn derbyn unrhyw gyfrifoldeb am unrhyw newidiadau a allai fod wedi digwydd i'r datganiadau ariannol ers iddynt gael eu cyflwyno ar y wefan i ddechrau.

Mae Archwilydd Cyffredinol Cymru wedi ardystio ac adrodd ar y cyrifon hyn yn y ffurf y cawsant eu drafftio'n wreiddiol. Cyfieithiad o'r fersiwn Saesneg gwreiddiol yw'r fersiwn hwn. Y Comisiynydd Heddlu a Throsedd Gogledd Cymru a'r Prif Gwnstabl Heddlu Gogledd Cymru sydd yn gyfrifol am gywirdeb y cyfieithiad, nid yr Archwilydd Cyffredinol.